PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni «Doberdob» v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni «Slovenija» pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasužnjeni Evropi.

primorski dnevnik

TRST
Ul. Montecchi 6 PP 559
Tel. (040) 794672 (4 linije)
Tlx 460270

GORICA
Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 83382 - 85723

ČEDAD
Stretto De Rubeis 20
Tel. (0432) 731190

Poštnina plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 500 lir - Leto XL. št. 9 (11.732)

Trst, četrtek, 12. januarja 1984

Misel ob včerajšnjem odprtju sodnega leta

Sodstvo ne sme pasivno spremljati napadov na strpnost in na sožitje

Glavni tožilec Gustapane ni omenil fašističnega rovarjenja na Tržaškem

Furlanija - Julijska krajina ni Campania, Trst pa še zdaleč ni Neapelj, tudi pri nas pa opažamo v zadnjih časih nekatere zelo zaskrbljujoče pojave kriminala in prestopništva. To je osrednja misel, ki je prevevala poročilo glavnega tožilca dr. Giuseppeja Gustapaneja na včerajšnji slavnosti odprtja sodnega leta v veliki dvorani tržaškega porotnega sodišča. Govornik se je dotaknil perečih problemov, s katerimi se sooča sodni aparat v Furlaniji - Julijski krajini, javnosti pa je posredoval tudi več informacij o raznih kriminalnih in prestopniških dejavnosti. Širjenje organiziranega kriminala v tukajšnji stvarnosti, je podčrtal glavni pravdnik tržaškega prizivnega sodišča, ni še doseglo zaskrbljujoče stopnje razvoja kot drugod po državi, čeprav smo tudi pri nas v zadnjem času priča nekaterim zelo nevarnim zločinskim pojavom. To velja zlasti za Videm, medtem ko so se v Trstu samo v zadnjem letu skoraj pomnožili vlomi in tatvine po stanovanjih.

Dr. Gustapane pa je v svojem poročilu povsem prezrl pojav neofašizma v tržaški stvarnosti in velike nevarnosti, ki jo skrajnodesničarske sile predstavljajo za enakopravno in miroljubno sožitje med tukaj živečima narodoma. Odkrita apologija fašizma ob predstavitvi brošure, ki povzdiguje nasilje škvadrista Francesca Giunte, provokacije po Krasu, dogodki v Lonjerju med volilno kampanjo ter številni fizični napadi na antifašiste, so vendarle dogodki, ki bi jih moral poročevalec omeniti in primerno osvetlili tudi v luči zgodovinske nevarnosti in vloge, ki jo igra fašizem v naših krajih.

Na nujnost uveljavitve sožitja in medsebojnega razumevanja med tukaj živečima narodoma se je v svojem posegu v debati navezala slovenska senatorka Jelka Gerbec, ki je poudarila, da mora tudi sodstvo po svojih močeh in na osnovi svojih specifičnih nalog do konca odigrati svojo vlogo pri celovitem izvajanju ustave, ki zelo jasno govori o zaščiti narodnih manjšin in o potrebi po strpnosti in razumevanju med državljani. Nihče ne sme pasivno spremljati potek dogajanj okrog te problematike, je med drugim rekla Gerbčeva, zlasti v trenutku ko bo v parlamentu dejansko stekla razprava o globalni zaščiti slovenske skupnosti in ko desničarske in nacionalistične sile že ribarijo v kalnem proti pravični uresničitvi tega ustavnega načela.

Goriški parlamentarec Battello pa je podčrtal veljavnost in pomen znane razsodbe ustavnega sodišča o rabi slovenščine na sodiščih in pozval sodnike, da pri svojem delu dosledno upoštevajo ta sklep. (st)

Berlinguer in Pajetta zavrnila Cossuttove obtožbe

RIM — Berlinguer in Pajetta sta osvojila kritike, ki jih je na zasedanju CK KPI izrekel Bufalini na poseg Armanda Cossutte. Še zlasti Pajetta je bil zelo piker do «filosovjetskega» predstavnika. Sicer pa je bil v obeh posegih, Berlinguerjevem in Cossuttovim — objavili so ju včeraj — namenjen velik poudarek vlogi, ki jo imajo mirovna gibanja, «eden najbolj evropskih pojavov v zadnjih letih», kot jih je označil Berlinguer.

Ob koncu zasedanja so odobrili dokument, ki v glavnih obrisih povzema Pajettovo uvodno poročilo

Inflacija v Jugoslaviji dosegla lani 58,4 odst.

BEOGRAD — Jugoslovanske cene so lani dosegle neslaven rekord. Kot poroča zvezni zavod za cene, je inflacija dosegla 58,4 odstotka. Za toliko so bile drobno prodajne cene decembra lani višje glede na enak mesec leta 1982.

Cene na drobno so decembra lani, glede na november, narasle za 7,3 odstotka. V to so vključene tudi vse podražitve, do katerih je prišlo neposredno pred splošno zamrznitvijo cen na temelju sklepa ZIS.

Republikanci napadajo vlado zaradi državnega primanjkljaja

RIM — Republikanci so ponovno sprožili napad proti vladi. Povod za njihov poseg je bil tokrat državni primanjkljaj, ki po mnenju Spadolinijeve stranke znaša 108 tisoč milijard lir in ne 95.000, kot pravi Craxi. V dokumentu republikanske stranke namreč poudarjajo, da bi bil primanjkljaj 95 tisoč milijard samo če bi takoj odobrili zakon o odpustih za črne gradnje, če bi takoj ustanovili enotno državno zakladnico in če bi poleg tega še prihranili 3 tisoč milijard lir. Poleg tega po mnenju republikanske stranke obstajajo v državnih računih tri velike neznanke: višina stroškov za skrbstvo, višina stroškov za zdravstvo in dohodki od davka IVA, ki bi lahko bili v letu 1984 za 3 tisoč milijard lir manjši od predvidevanj.

Dokumentu republikanske stranke je sledila izjava strankinega podtajnika Giorgia La Malfe, ki je dejal, da bi bilo presenetljivo, če bi se ob takem stanju, ki nikakor ne vzbuja optimizma, razširilo pomirjujoče vzdušje namesto nujne zaskrbljenosti. Republikanci torej že sedaj napadajo ne le politike socialistične stranke, ampak tudi pogajanja s sindikati o ceni dela, ki naj bi stekla v kratkem. Ob teh pogajanjih bo zelo verjetno prišlo do novega razbitja v vladi. Minister Goria je namreč že včeraj poudaril, da vlada ne bo ponudila ničesar, ampak bo sindikatom predstavila sedanje stanje takšno kakršno je in zahtevala, da vsakdo opravi svoje. Vsekakor bi bilo po mnenju Gorie nesprejemljivo, če bi hoteli zvrniti na državne blagajne dodatne stroške za dosego sporazuma o ceni dela prav v trenutku, ko vsi krivimo državne izdatke, da so krivi za tako visoko stopnjo inflacije. Še jasnejši od Gorie pa je bil Giorgio La Malfa, ki je dejal, da bi bilo pod vsako kritiko, če bi prišlo do ponovnega popuščanja vlade na pogajanjih z delodajalci in sindikati in da bi pri tem ne upoštevali izredno težkega stanja državnih financ. Današnji sestanek, na katerem bi morala vlada sprejeti dokument, ki naj bi ga minister De Michelis predložil sindikatom in delodajalcem, bo torej verjetno zelo razburljiv.

Slovenskim šolnikom zagotoviti univerzitetno izobraževanje v slovenskem jeziku

Univerzitetno izobraževanje šolnikov bo v središču pozornosti jutrišnjega sindikalnega zborovanja Sindikata slovenske šole v Trstu. Sindikat je že osvojil predlog, da se slovenskim šolnikom zagotovi izobraževanje v slovenskem jeziku, saj bo lahko le na ta način naša šola zakorakala vštric z italijansko, ki se v tem času pripravlja na rešitev številnih svojih odprtih vprašanj.

NA 9. STRANI

Terni: nobenega upanja več?

RIM — Včerajšnji sestanek med vodstvom družbe Finsider in predstavniki enotne sindikalne zveze kovinarjev FLM je potrdil, da je škedenjska železarna Terni bržkone obsojena na propad. Sindikalisti so po sestanku izjavili, da ne more Finsider dati glede tržaškega obrata prav nobenega zagotovila ne v kratkoročni in ne v dolgoročnejši perspektivi.

O železarni, ki ima kakih 40 milijard lir letne izgube, Finsider meni, da je sploh ni več mogoče postaviti na noge, zato namerava takoj odpustiti približno 800 delavcev, medtem ko naj bi preostalih 900 delovnih moči ostalo za nedoločen čas na prepihu ob letni proizvodnji kakih 250.000 ton litega železa. Po likvidaciji železarne bi utegnili dobiti novo delovno mesto.

Uspehi obmejnega gospodarskega sodelovanja

BORIS ŠULIGOJ

KOPER — Obmejno gospodarsko sodelovanje po eni strani dopolnjuje razvojne možnosti in vrednosti obalnega, pravzaprav vsega obmejnega gospodarstva, kar pa je doslej to območje še premalo izkoristilo, po drugi strani pa z drugimi oblikami obmejnega sodelovanja ustvarja ugodno vzdušje ob meji, prispeva h krepitvi sožitja med Jugoslavijo in Italijo ter h gospodarski krepitvi slovenske narodnostne skupnosti v zamejstvu. To so bile temeljne ugotovitve delegatov skupščine obalne skupnosti o tem vprašanju na svoji včerajšnji seji. V minulem letu je v okviru obmejne gospodarske menjave po tržaškem in goriškem sporazumu več kot 900 jugoslovanskih udeležencev (od tega 40 odstotkov slovenskih OZD) uvozilo in izvozilo za približno 740 milijard lir najrazličnejšega blaga, kar pomeni dvakrat več kot v letu 1982. Delež te blagovne menjave je v celokupni menjavi med Italijo in Jugoslavijo znašal že približno 25 odstotkov. Najnovejša zakonska določila pa predvidevajo, da bi skokovit delež tovrstne blagovne menjave le nekako omejili in sicer tako, da bi znašal 15 odstotkov celokupne menjave med Italijo in Jugoslavijo. V zadnjih letih se je namreč razvoj menjave po obeh sporazumih najbolj pa po tržaškem vsako leto vsaj podvojil. Interes našega gospodarstva pa je postal še toliko večji, ko je zakon o deviznem poslovanju določil, da so proizvodne organizacije združenega dela tiste, ki razpolagajo z devizami in nič več le tistih 25 posrednikov, kolikor jih je na tukajšnjem območju. V strukturi izvoženega blaga je vseveč izdelkov višje stopnje predelave, pa tudi agrarnih proizvodov, ki jih je sicer na trg Evropske gospodarske skupnosti težko izvoziti. V izvozu pa prevladuje repromaterial, ki zagotavlja nemoten potek jugoslovanske proizvodnje. Delegati skupščine obalne skupnosti so se tudi tokrat zavzeli, da bi bilo potrebno v skladu z določili osimskih sporazumov poiskati možnosti za organizacijo višjih oblik gospodarskega sodelovanja ob jugoslovansko - italijanski meji. Zdaj na obmejnem območju deluje šest mešanih podjetij, v veljavi pa je 9 pogodb o dolgoročni proizvodni kooperaciji. To toliko bolj zato, ker bi se lahko zgodilo, da bi prenehali razlogi, zaradi katerih se v zadnjem času v obmejno gospodarsko sodelovanje vključujejo tudi velike industrije iz notranjosti obeh držav. V takem primeru bi od obmejne blagovne menjave ostal le še majhen delež, ki bi lahko pripomogel razvoju obmejnih območij. Močna opora obmejnega sodelovanja pa je tudi politika odprte meje, vsaj do tiste mere, ki jo predvidevajo videmski sporazumi. Ti pa so zdaj ponovno v polni veljavi.

Gorica in N. Gorica v znamenju gledališča

MARIJ ČUK

NOVA GORICA — *Kaže, da se gledališče v Sloveniji in Jugoslaviji spet podaja na pot iskateljskega in tveganega sporočila, da mali odri spet zadobivajo tisto vlogo, ki so jo v gledališkem prostoru že imeli in se uveljavljajo celo kot gonilna sila gledališč. Tako nekako je dejal na ljubljanski tiskovni konferenci ob predstavitvi letošnjega sporeda 13. goriškega srečanja malih odrov njihov programski vodja Emil Aberšek. In od danes naprej bo goriški festival tudi stekel in dal v pogled gledalcem tisto, kar je bilo v tem smislu narejenega.*

Goriško srečanje malih odrov bo torej tudi letos deset dni zapolnjevalo radovednost publike, saj bodo na sporedu predstave, ki so po eni ali drugi strani markantneje obeležile gledališko iskateljstvo. Na dvorcu Zemono pri Vipavi bo danes najprej simpozij Alpe - Jadran, ki bo srečanje tudi otvoril, zvečer pa bo že prva tekmovalna predstava, in sicer Plevnešev «Erigon» v postavitvi Primorskega dramskega gledališča.

Že otvoritveno srečanje oziroma manifestacija - simpozij Alpe - Jadran, daje v premislek nekaj argumentov. Želja prireditteljev je namreč ta, da bi goriška srečanja prerasla v festival dežel iz območja od Alp do Jadrana, kar je seveda po eni strani pohvale vreden napor, ki pa skriva tudi nekatere pasti, predvsem finančnega značaja. V tem smislu pa gre letos pozdraviti pristop goriške občinske uprave, ki bo v lastni režiji priredila več prireditev. Festival malih odrov pa ni samo to — načelno izhodišče za naprej, namreč. Pomeni tudi, kot smo že poudarili, pregled enoletnega ustvarjanja na tem področju, ki se bo razvrstil na precej širokem prostoru. Gre namreč za festival obeh Goric, ki dokazujeta, da je prav in tudi na kulturnem področju možno plodno sodelovanje, da je meja pravzaprav samo formalna črta, ki ne more omejevati hotenj in želja po konkretnem sodelovanju. Zato ni nič čudnega, da se je v letošnje prirejanje 13. GSMO polnokrvno vključil tudi upravni odbor goriškega Kulturnega doma, kar daje letošnji manifestaciji že spet prav poseben pečat. Vendar o tem bo še čas za razmislek, čeprav gre poudariti tudi dejstvo, da bodo GSMO gostovala (poleg v Ljubljani) letos tudi v Trstu in to z dvema uprizoritvama: Skopuhom (v izvedbi zagrebške komedije) in Norišnico mr. Pilka (v izvedbi Fahrendes Theater iz Dunaja).

Gorica in Nova Gorica bosta do 21. t.m., ko bo posebna petčlanska žirija podelila bronaste vrtnice, v središču gledališkega dogajanja. Na eni ali drugi strani meje bodo svoja iskateljska hotenja prikazali številni gledališki ansambli (kar 13 gledaliških hiš bo gostovalo), med temi tudi Slovensko stalno gledališče iz Trsta, ki bo dalo v presojo «Radovana Tretjega» (v ponedeljek, 16. januarja, ob 17. uri v dvorani v Solkanu). Upati je, da bo odziv občinstva dogodku primeren in da bo tudi naša goriška publika znala prisluhniti izzivu in vabilu 13. GSMO.

Tržaški karabinjerji razkrili mrežo razpečevalcev mamil

NA 5. STRANI

Sodni poziv predsedniku sicilske vlade

PALERMO — Sodni poziv predsedniku sicilskega deželnega odbora demokristjanu Santiju Niciti je dokončno razburkal vode sicilskega političnega življenja, ki se niso še umirile po aretaciji deželnega podpredsednika Salvatoreja Stornella. Petčlanska deželna koalicija se je sedaj znašla pod križnim ognjem napadov opozicije, ki vse glasneje zahteva odstop deželnega odbora.

Nicita je včeraj že napovedal, da bo odstopil, ko bodo odobrili proračun in nekaj pomembnejših zakonov. Vsekakor pa se bo predsednik sicilskega deželnega odbora pokoril volji tajništev petih strank koalicije, ki bi se morale že danes sestati na skupni seji.

Sodni poziv preiskovalnega sodnika iz Sirakuz Roberta Campisija se nanaša na 12 let stari zapletljaj, ko je konzorcij za razvoj Sirakuz s spremembo regulacijskega načrta omogočil izgradnjo rafinerije ISAB. Trenutno ni znano, kakšne so obtožbe proti Niciti, ki je bil član izvršnega odbora konzorcija.

Medtem pa je podpredsednik sicilske dežele Stornello vložil priziv proti zapornemu nalogu na sodišče svobode. Stornellovi odvetniki so že poskrbeli za cel kup gradiva, ki baje dokazuje Stornellovo nedolžnost. V deželni koaliciji pa se medtem poraja sum, da nista primera Stornella in Nicite golo naključje.

Natisnjeni koleki za vozniška dovoljenja

RIM — Minister za finance Visentini je podpisal odlok o tiskanju kolekov za vozniška dovoljenja. Kot znano je treba kolek nalepiti na vozniško dovoljenje najkasneje do konca februarja. Letos zaenkrat teh taks niso podražili in tako bo treba plačati 15.000 lir za vozniško dovoljenje kategorije B (za osebne avtomobile), za ostale kategorije pa 11.000 oziroma 12.000 lir. Na ministrstvu zagotavljajo, da so natisnili dovolj kolekov, in da jih torej letos ne bo zmanjkalo.

□ RIM — Petintrideset demokristjanskih poslancev je z zakonskim predlogom zahteval, da se 4. november ponovno praznuje kot državni praznik.

Zaskrbljujoče je že to, da se o tem sploh govori

Radikalci dolžijo predsednika KD Piccolija da je bil pokrovitelj mafijca Pazienze

RIM — Radikalci so z velikimi kanoni začeli obstreljevati predsednika krščanske demokracije Flaminia Piccolija. Očitajo mu nič manj kot povezavo s tistim, sedaj v ilegali živečim Francescom Pazienzo, proti kateremu je zaradi mafijskega delovanja sodstvo izstavilo zaporni nalog.

Flaminio Piccoli je že odgovoril, da mu s takšnim preganjanjem ne bodo prišli do živega in da so zadnji, ki takšne laži lahko širijo na njegov račun prav radikalci, ki so podpirali pobeg Tonija Negrija. Zadeva je šele na začetku in že se napoveduje škandal velikih razsežnosti, ki bo spet za dolgo časa postal hrana sicer na takšne stvari v Italiji že navajenega javnega mnenja.

Ker bodo radikalci danes rimskemu državnemu pravdniku izročili vlogo — prijavo, je prav, da se seznanimo z njeno vsebino, zlasti še zato, ker je nadvse zanimiva in razkriva čudne povezave in poznanstva, segajoča vedno bolj v sam vrh stranke relativne večine. Zato ni naključje, da se je na tiskovni konferenci, na kateri so radikalci predstavili svojo vlogo, Pannella vprašal, če bodo zagovorniki obnove v KD po vsem tem še zavarovali svojega predsednika in zanikali resničnost radikalnih obtožb.

Brez Piccolijeve podpore v razdobju 1981 - 83 se Pazienzov vpliv ne bi mogel tako povečati trdijo radikalci. Prav tako se ne bi mogla tako razviti njegova kriminalna dejavnost, če ne bi izkoristil političnih, finančnih in policijskih kanalov. «Ne trdimo, sta dejala podpisnika prijave poslanca Teodori in Pannella, da je Piccola navdihovalo kriminalno delovanje mafijskega kova. Kaj takšnega trditi bi bilo otročje. Pač pa poudarjamo, da se Pazienza in njegovi ne bi mogli tako organizirati, če jih Piccoli ne bi podpiral.»

Tri značilne dogodke navajajo radikalci v zvezi s povezavami med Piccolijem in Pazienzo, vsi pa so se zvrstili po Piccolijevem potovanju v ZDA januarja 1981. leta. Prvič: Pazienza se je grobo polastil dražb, ki jih je po potresu v Irpinii upravljala mafija. Piccoli naj bi Pazienzi predstavil industrijca Mariana Volanija, ki si je zagotovil dražbe za 60 milijard, na katere je plačal davek kamori. Drugič: po navodilu Piccolija je Pazienza vodil pogajanja o Cirillu, ki so ga ugrabile rdeče brigade. V teh pogajanjih se omenja tudi Cutolo. Tretjič: Piccoli je Pazienzi predstavil Calvija, tako da je postal njegov menežer.

S tem pa o Pazienzi še ni bila izrečena zadnja beseda. Po mnenju radikalcev bi morali razjasniti poslovneževe zveze s Sindono, z italijansko - ameriškim podzemljem in njegove odnose z Gellijem. Pazienza se je namreč pohvalil, da je v Gellijevi vili odkril sezname pripadnikov P2.

Predsednik KD Flaminio Piccoli je naročil sodnim oblastem, da po možnosti «hitro» ukrepajo, in dodal, da so radikalne trditve nesmiselne in hudo žaljive.

Po mnenju podpredsednika ZIS Mijata Sukovića

Zvezni izvršni svet ni edini krivec za napake v Jugoslaviji

BEOGRAD — Nihče ne zanika, da je imel ZIS v minulem letu izredno veliko dela, vendar pa je bil tudi to leto v delegatski razpravi ZIS nenehni krivec za številne rešitve ali napake, meni podpredsednik ZIS dr. Mijat Suković.

Na delegatski način ni mogoče delati, če so delegati (zlasti v zboru republik in pokrajin) odvisni od posvetovalnih sestankov političnega vrha v republikah in pokrajinah. Le z ostrimi kritikami delegati ne morejo uresničevati svoje delegatske funkcije, poudarja Suković, pri čemer očitno upošteva lastne izkušnje pri delu z delegati.

«Prepričan sem, da v ZIS ne obstaja imperativni direktivizem, niti da je katerikoli član ZIS poslanec svoje republike in pokrajine. Med delom v ZIS nisem občutil namere, da bi kdorkoli slepo izvrševal direktive političnih ali drugih struktur iz republik ali pokrajin, odločno pravi Suković. Vendar dodaja, da to nikakor ne pomeni, da v posameznih primerih ni komunikacij med člani ZIS in njegovih IS o ocenah ali načinu reševanja posameznih vprašanj. To vzajemno obveščanje pa je naravno in tudi potrebno. Vendar obstaja dejstvo, da člani ZIS prihajajo iz določenih republik in pokrajin ter da del svojega časa pač preživijo v svojih okoljih.»

Kako bo ZIS delal v letu 1984? Generalni sekretar ZIS Zoran Mišković opozarja na obsežen stabilizacijski vozni red (sprejeti morajo približno 50 zakonskih sprememb in več kot 60 podzakonskih aktov) in na druge številne zadeve zvezne vlade.

Zoran Mišković tudi opozarja na prihodnjo preobrazbo zvezne vlade in nov poslovnik o delu ZIS, ki bo z dnevnega reda odstranil številna vprašanja, ki niso v njegovi pristojnosti. Tako se bo okrepila odgovornost zvezne uprave, ki se zdaj skriva za avtoriteto ZIS. (dd)

Dolanc obiskal zvezno upravo carine

BEOGRAD — «V sedanjem gospodarskem trenutku je carinska služba pomemben inštrument gospodarske politike in zelo pomembno je, v kolikšni meri se vklaplja v splošen boj za gospodarsko stabilizacijo.» To je dejal član CK ZKJ Stane Dolanc na včerajšnjem sestanku v zvezni upravi carin. Direktor zvezne carinske uprave Zvonko Poščić in upravniki carinarnic pa so opozorili tudi na nekatere objektivne probleme, zaradi katerih je ta služba včasih neučinkovita. Gre predvsem za pogoste spremembe predpisov. Govorili so tudi o gmotnem položaju carine, (skoraj noben mejni prehod ni dovolj tehnično opremljen) in sodelovanju z drugimi organi. (dd)

Pertini v Firencah odprl razstavo Raffaellovih del

FIRENCE — Predsednik republike Pertini je včeraj slovesno odprl Raffaellovo razstavo v Firencah. Pred deli velikega renesančnega mojstra se je zadržal dalj časa brez besed, tako da ga je kustos Pittijevega muzeja, ki mu je razlagal, kako so potekala dela za obnovitev nekaterih slik, vprašal, ali se morda ne dolgočasi. Nikakor ne, je rekel državni poglavar, dolgočasijo me samo v Rimu.

Medtem ko si je Pertini ogledoval Raffaellovo razstavo je bila pred Palačo Pitti manifestacija za mir, ki so jo priredili mladi pacifisti. Ob koncu so pacifisti naslovili na državnega poglavarja odprto pismo, v katerem zahtevajo umik italijanskih vojaških oddelkov iz Libanona. Odbor za mir je kasneje poslal časopisom komunike, v katerem izraža svoj protest, ker Pertini ni sprejel delegacije, v kateri so bili štirje mladeniči, člani «odbora 6. oktobra», ki je manifestacijo organiziral.

Na sliki (telefoto AP): predsednik Pertini med ogledom Raffaellove razstave.

Jugoslovanski muslimani zavračajo izmišljotine o zatiranju islama

SARAJEVO — Sojenje skupini 13 muslimanskih nacionalistov julija in avgusta lani v Sarajevu je bilo povod, da so posamezni islamski časopisi v svetu začeli pravo gonjo proti Jugoslaviji zaradi njenega domnevnega sovražnega stališča do islama in muslimanov v Jugoslaviji. V zvezi s tem je vrhovno islamsko starešinstvo v SFRJ v najnovejši številki časnika «Preporod» objavilo uradno informacijo, s katero svoje vernike obvešča o teh napadih in neresnicah in ki jih zatem argumentirano in sistematično zavrača. Ta informacija je hkrati tudi odgovor na zahtevo organa islamske svetovne lige, da se islamsko starešinstvo oglasi in pove svoje mnenje o trditvah o diskriminaciji proti islamu v Jugoslaviji, vendar se je starešinstvo odločilo, da bo z vsebino teh neargumentiranih napadov najprej seznanilo svoje vernike.

Vrhovno islamsko starešinstvo ne odgovarja na vse neresnice v posameznih islamskih časopisih, temveč samo na tiste objavljene v časopisih, kot poudarja v informaciji, za katere meni, da so dobro namerni, vendar dezinformirani.

V informaciji je med drugim rečeno, da je lahko vsak Jugoslovan zaprepaden, ko prebere izmišljotine v nekaterih islamskih časnikih v svetu in ki jih ne spremlja noben argument, češ da v Jugoslaviji ni verskih svoboščin. Po tem pisanju je v Jugoslaviji prepovedano učenje korana, prepovedane so verske molitve, časniki pa celo pišejo, da v Jugoslaviji s pet let zaporne kazni kaznujejo starše, ki otroke pošiljajo k islamskemu pouku. Po navedbah omenjenih časnikov je bilo v Jugoslaviji tudi aretiranih več tisoč muslimanov.

Vrhovno islamsko starešinstvo umirjeno in argumentirano zavrača vse te izmišljotine in ponuja tistim, ki so pisali te članke, naj se pridejo osebno prepričati v Jugoslavijo, kakšno je resnično stanje in razvoj islama. (dd)

□ RIM — Včeraj popoldne so podpisali dokončni sporazum o delovni pogodbi kovinarjev v zasebni stroki. FLM in Federmeccanica sta tudi sklenili, da bosta skušali doseči sporazum o racionalizaciji bodočih medsebojnih odnosov v luči hitrih sprememb, ki jih doživlja ta stroka.

Od 23. do 27. januarja

V Portorožu bo seminar za italijanske šolnike in študente

PORTOROŽ — V portoroškem Avditoriu bo od 23. do 27. januarja 23. seminar italijanskega jezika in kulture za šolnike in študente šol z italijanskim učnim jezikom iz Koprščine in Bujščine.

Uradna otvoritev že tradicionalnega seminarja, ki ga prireja izobraževalni inštitut SR Slovenije v sodelovanju s tajništvom ministrstva za zunanje zadeve, bo v ponedeljek, 23. januarja, s predstavitvijo častnega gosta, znanega italijanskega pisatelja Alberta Arbasina. Zvečer pa bo italijanski generalni konzul v Kopru dr. Ludovico Tassoni priredil sprejem za udeležence in številne goste.

Seminarja se bo tekom tedna udeležilo kakih deset znanih italijanskih univerzitetnih docentov in znanstvenikov, ki bodo posredovali razne teme splošnega zanimanja. (eo)

Banane iz Ekvadorja

ZAGREB — Konec januarja bo puljska ladjedelnica Uljanik izročila družbi Noboa novi tanker z nosilnostjo 30 tisoč ton. Ladja je vredna kakih 30 milijonov dolarjev. Za 28 milijonov dolarjev pa bo potem zagrebško podjetje Voće v Ekvadorju kupilo približno 48 tisoč ton banan za to in prihodnje leto.

Dinarsko protivrednost bo Voće pokrilo s tem, da bo sklenilo z Uljanikom še nekaj kompenzacijskih poslov. Na leto porabijo v Jugoslaviji približno 120 tisoč ton banan.

Zunanji minister Andreotti odpotoval v Združene države

RIM — Šef italijanske diplomacije Giulio Andreotti je odpotoval na krajši obisk v Združene države, kjer se bo sestal s tamkajšnjim predsednikom Ronaldom Reaganom, z državnim tajnikom Georgeom Shultzom in s sekretarjem za finance Davidom Reaganom. Pogovori bodo zadevali trenutne zaplete v odnosih med Vzhodom in Zahodom s posebnim ozirom na stockholmsko konferenco o razorožitvi, ki se bo začela prihodnji teden, nadaljevanje ameriške in italijanske odprave v Libanonu ter nezadržni vzpon dolarja, ki povzroča ne malo težave gospodarsko šibkejšim državam, med katere sodi očividno tudi Italija, ki jo naraščanje ameriške devize močno zaskrblja.

Kot znano polaga evropska diplomacija veliko upov v stockholmsko konferenco o razorožitvi, na kateri bi utegnilo priti do obnovitve dialoga med ZDA in Sovjetsko zvezo, kar bi lahko bil prvi korak na poti popuščanja napetosti.

Andreotti bo v Washingtonu skušal prepričati šefa Bele hiše, naj izkoristi priložnost, ki se ponuja v švedskem glavnem mestu, da bi ZDA in Sovjetska zveza spet navezali dialog, ki se je prekinil po prihodu prvih ameriških evroizstrelkov v Evropo. Naj še dodamo, da obisk italijanskega zunanjega ministra sodi v okvir občasnih posvetovanj med ameriško upravo in italijansko vlado, za katero so dali pobudo Američani.

Med svojim potovanjem se bo Andreotti sestal tudi z generalnim tajnikom OZN Perezom De Cuellarjem.

Negativni odmevi med ameriško javnostjo na vzpostavitev odnosov ZDA-Vatikan

WASHINGTON — Ameriška javnost je sprejela z več protesti kot odobravanji Reaganov sklep, da po 117 letih spet vzpostavi diplomatske odnose z Vatikanom.

Ameriška vlada je v torek razlagala sklep s potrebo, da vzpostavi boljše vezi z Vatikanom v času, «ko se rimski papež vse bolj bavi z mednarodno politiko». Cerkvene hierarhije pa so protestirale z več ali manj ostrimi toni. Zanimivo je pri tem, da je tudi katoliška cerkev dokaj hladno sprejela Reaganov sklep in ni prikrila nekaterih pomislekov. Škofje se namreč bojijo, da bo skušal predsednik prek Vatikana pritiskati nanje, ko njihovi pogledi ne sovpadajo z Reaganovimi kot v primeru jedrskega orožja, socialnih in gospodarskih vprašanj.

Najglasnejši pa so seveda protestanti, med njimi pa ločine fundamentalistov in evangeličanov. Osnovni ugovor se ne razlikuje od tistega, zaradi katerega so ZDA leta 1867 prekinile diplomatske odnose z Vatikanom in sicer, da se s tem kršijo ustavne norme o odnosih med državo in cerkvijo. Jerry Faldwell, eden od najvidnejših Reaganovih pristašev med fundamentalisti, pa je predsednikov sklep ocenil z jedkim vprašanjem: «Kdaj bo Washington poslal svojega ambasadorja tudi v Meko?

Vladni odgovor trdi, da gre tu za odnose z Vatikanom kot državo in ne s katoliško cerkvijo. Washington — naglašajo — ni naredil nuč drugega kot ostalih 106 držav, ki so vzpostavile s Sveto stolico diplomatske odnose. Pri tem pripominjajo, da je med temi tudi VB, ki je navezala diplomatske odnose z Vatikanom leta 1981, po skoraj 400-letnem razkolu.

Po mnenju nekaterih ameriških komentatorjev je Reagan sklenil, da zopet obnovi odnose z Vatikanom, da bi si pridobil nekaj več glasov med katoličani. Drugi komentatorji pa kritizirajo takšno volilno matematiko, češ korak bi lahko izzval nov val antikatoličanstva, ki je bilo nekoč v državi zelo močno. Zato menijo, da vlada namerava prek Vatikana povečati svoj pritisk na katoliško cerkev. V tem pogledu je jezuitski tednik pred nekaj dnevi izrazil znatne pomisleke in naglasil, da se je Washington odločil za korak po ostrih sporih z ameriškimi škofi glede jedrskega orožja.

Prevladuje pa mnenje, da odpor ni tako močan, da bi parlament lahko preprečil vzpostavitev diplomatskih odnosov. Bolj vroče bo najbrž takrat, ko bo treba potrditi imenovanje veleposlanika. Reagan je za to dolžnost določil svojega prijatelja Williama Wilsona, ki naj bi bil tudi član predsednikove «kuhinjske vlade». Na vse te ugovore pa je glasnik Bele hiše dejal le, da «bilo je nekaj nerganja, saj vsakdo ve, da je Sveta stolica eno od važnih mednarodnih diplomatskih središč.»

DRAGIŠA BOŠKOVIĆ

Burgiba odstranil prefekta Tunisa

TUNIS — Po notranjemu ministru Guigi in poveljniku nacionalne garde je tunizijski predsednik Burgiba včeraj odstavil tudi policijskega prefekta v glavnem mestu Ezedina Drisa. Kljub pomanjkanju uradnih razlogov za odstranitve ni nobena skrivnost, da so tesno povezane z nedavnim «krušnim uporom».

Vodstvo tunizijske vladajoče socialistične stranke očita odstavljenim, da so dopustili razmah protestnih manifestacij, da je morala kasneje poseči vojska, da niso posredovali premieru in vladi informacij o nezadovoljstvu med prebivalstvom, da so dopustili in celo podprli manifestacije proti premieru Mzaliju v upanju, da bi ga nasledil notranji minister Guiga.

Kitajci zavračajo premirje

PEKING — Kitajska je zavrnila predlog Vietnama, da bi 2. februarja, ko obe državi praznujeta lunino novo leto, prekinili sovražnosti na meji. Glasnik kitajskega zunanjega ministrstva je namreč vso odgovornost za napetost ob meji prisodil vietnamski strani in je pozval Hanoi, naj preneha s provokacijami in vzpostavi mir v tem predelu.

Po istem viru naj bi bila vietnamska zgolj propagandna poteza, ki hoče zavajati javno mnenje. Resnični cilj vietnamskega predloga pa je prikrivati oborožene napade vzdolž vietnamsko-kitajske meje in se pripraviti na novo ofenzivo v sušnem razdobju na kamboškem ozemlju.

Argentina odložila vračanje dolgov

BUENOS AIRES — Argentina je enostransko odpovedala plačilo lani junija zapadlih dolgov. Vest je tisku sporočil guverner centralne argentinske banke Enrique Garcia Vazquez. Guverner je časnikarjem povedal, da je bilo v njegovi banki 7. decembra samo 38 milijonov dolarjev.

Ko je parlamentarni skupini opisal zadolženost v inozemstvu, je povedal, da sestavljajo seznam v tujini v zadnjih letih najetih posojil, in dodal, da Argentina ne bo plačala nelegalno sklenjenih posojil.

Znova združeni argentinski sindikati

BUENOS AIRES — Po več letih neuspešnih prizadevanj sta najmočnejši struji argentinskih sindikatov napovedali združitev v eno samo organizacijo. Voditelj zmernega krila Jorge Triaca in voditelj odločnejšega krila peronističnih sindikatov sta ob napovedi združitve poudarila, da bo «argetinsko delavsko gibanje imelo odslej spet svoje zgodovinsko organizacijsko orožje».

V argentinskih sindikalnih krogih poudarjajo, da združitev obeh kril v enotno organizacijo zadobiva poseben pomen, saj je do te združitve prišlo le nekaj dni preden bo novi predsednik Alfonsin poslal zbornicama svoj osnutek zakona o reorganizaciji sindikatov, ki mu peronisti močno nasprotujejo, ker se bojijo, da bi zgubili vodilno vlogo med delavstvom. Alfonsinov načrt namreč predvideva «demokratizacijo» sindikatov z neposrednimi volitvami delavskih predstavnikov, peronistični sindikat pa odločno zavrača vmešavanje vlade in delodajalcev.

Po predčasnih torkovih volitvah na Danskem

Volivci okrepili vladno koalicijo

Danski predsednik vlade Poul Schlüter (Telefoto AP)

KOPENHAGEN — Torkove predčasne politične volitve na Danskem predstavljajo ponoven in prodoren oseben uspeh dosedanjega konservativnega predsednika vlade Poula Schlüterja. Konservativna stranka je tako skoraj podvojila svoje sedeže v parlamentu, saj je od 26 predstavnikov poskočila na 42 (vsega skupaj šteje danski parlament 179 sedežev). Ostali dve stranki vladne koalicije, liberalci in demokristjani, so obdržali svoje pozicije, medtem ko so demokrati močno nazadovali.

Skratka, vladna koalicija je na volitvah pridobila na moči, čeprav je parlamentarni položaj domala enak prejšnjemu, kajti vlada potrebuje za večino podporo radikalcev (10 sedežev), ki so jo že obljubili in morebiti tudi podporo skrajne desnice ali socialdemokratske stranke. Obe ti stranki pa sta zadnjič glasovali proti vladnemu finančnemu predlogu za leto 1984. Na koga se bo Schlüter sedaj obrnil, je še vprašanje, tudi zato ker je po volitvah skrajna desnica močno ošibljena.

Delavci ZRN za skrajšan urnik

BONN — Po hudih očitkih, ki jih je izrekel predsednik zahodnonemških sindikatov Ernst Breit proti kanclerju Kohlu, se je še bolj razvnela bitka okrog sindikalne zahteve po uvedbi 35-urnega delovnega tedna za enako plačo. Breit je v Frankfurtu dejal, da so se Kohl in nekateri ministri pregrešili proti ustavnemu načelu nevtralnosti vlade v mezdnih sporih. Pri tem je mislil tudi na Kohlovo izjavo, da so zahteve po uvedbi 35-urnega delovnega tedna «neumne in bedaste».

Vladni predstavnik za tisk je na tiskovni konferenci odgovoril Breitu, da kancler Kohl ne potrebuje naukov o avtonomiji mezdnih pogajanj med delodajalci in delojemalci. Kohl je po ustavi dolžan spregovoriti in opozoriti javnost pred nevarnostmi, ki grozijo gospodarstvu in politiki, če bi uvedli 35-urni delovni teden ob enaki plači, ter pred neizogibnimi posledicami, ki bi jih naposled čutili sami delavci.

Da so se delodajalci resnično prestrašili, je bilo očitno v Frankfurtu, kjer so številni podjetniki šli na ulico, da bi protestirali proti zahtevi zveze sindikatov in opozorili javnost na svoje argumente. Delili so letake in brošure, v katerih utemeljujejo svoje prepričanje, da bo zavladala v ZRN še večja brezposelnost, ker bo zahodnonemško gospodarstvo izgubilo konkurenčno sposobnost na tujih trgih, če bo obveljal 35-urni delovni teden.

Spor je prerasel odnose med delodajalci in delavci in je postal socialna tema v Zvezni republiki. Ozračje je postalo viharno že preteklo jesen, ko so imele posamezne sindikalne organizacije svoje kongrese.

Značilen je bil poslovilni govor prvega predsednika sindikata tiskarnarjev Leonharda Mahleina, ki je dejal, da so se že v sedemdesetih letih poslabšale posamične socialne službe in storitve. Toda zdaj si prizadevajo, da bi razbili ves sistem socialne varnosti, je poudaril Mahlein. Toda če je social - liberalna vlada kanclerja Schmidta še s kosilnico rezala socialne službe in storitve, se je Kohlova vlada z železnim drogom spravila nad socialne pravice delovnih ljudi. Ukinjanje in krčenje socialnih služb poglablja duševno in družbeno stisko ljudi, je rekel Mahlein.

Te ugotovitve spremlja kritika, da vlada nima svoje zaposlitvene politike, ampak da samo ponavlja, da bo gospodarski vzpon sam najbolje ustvarjal delovna mesta.

Toda celo v sindikalnih vrstah ni enotnosti. Šest pomembnih sindikalnih organizacij se je opredelilo za skrajšano delovno dobo. Sindikatu kovinarjev IG Metall so se v zahtevi po 35-urnem delovnem tednu pridružili sindikat trgovskih, bančnih in zavarovalniških uslužbencev, sindikat tiskarjev in papirničarjev, sindikat lesninarjev in izdelovalcev umetnih snovi, sindikat učiteljev in znanstvenikov in sindikat poštarjev.

Za skrajšano delovno dobo oziroma za možnost predčasne upokojitve začenši z 59. letom pa se je izrekla «tolpa peterice» na svojih kongresih: sindikat rudarjev in energetikov, sindikat kemikov in keramikov, sindikat tekstilcev in delavcev oblačilne stroke, sindikat gostincev in delavcev v prehrambeni stroki ter sindikat gradbincev. Le-ti zastopajo približno četrtino vseh sindikalno organiziranih delavcev, medtem ko jih prvih šest sindikatov zastopa dobro polovico.

Poprečna upokojitvena starost v kovinarski stroki je zaradi številnih razlogov, zlasti zaradi posledic delovnih nezgod in bolezni, 54. leto. Zdaj je v Zvezni republiki kakih 700.000 delavcev in uslužbencev v starosti med 59. in 62. letom. Nihče ne ve, koliko izmed njih bo prostovoljno odšlo v pokoj. V srednjih in malih podjetjih so prav taki delavci s svojimi velikimi izkušnjami pogosto skoraj nenadomestljivi.

IG Metall opozarja tudi na tele številke: izmed 1,2 milijona montažnih delavcev v ZRN jih bo do leta 1990 polovica ostala brez dela. Zamenjali jih bodo roboti. Samo v bankah bodo video zasloni in avtomati za denar izrinili 350.000 uslužbencev. Po mnenju sindikata IG Metall nima tisto, kar delodajalci ponujajo pod naslovom «prožnega delovnega časa», nobene zveze s skrajšanim delovnim časom, ki naj bi z drugimi ukrepi in razumnimi mezdnimi sporazumi reševal delovna mesta.

BOŽIDAR PAHOR

☐ SOFIJA — Bolgarske oblasti so izrazile svoje privoljenje v imenovanje novega italijanskega veleposlanika v Sofiji Battistinija, ki bo odpravil italijansko «diplomatsko» odsotnost zaradi primera Antonov.

Demografska eksplozija zaskrbljuje znanstvenike

NEW YORK — Demografska eksplozija, kot znanstveniki poimenujejo neverjeten porast števila prebivalstva na Zemlji, zavzema takšne razsežnosti, da že sedaj zaskrbljuje vse, ki se ubadajo z našo bodočnostjo. Izračuni na podlagi sedanje stopnje rasti pa napovedujejo naravnost katastrofalne posledice hitrega množenja človeškega rodu. Če bo šlo tako dalje, se bomo morali, ko se bomo ulegli, dogovoriti, tako kot so se med vojno dogovarjali jetniki v prenasičenih zaporih, da se vsi vležemo na eno stran, potem pa so se spet dogovorili, da se (vsi skupaj) obrnemo na drugo.

Za primer, en mesec po prebiranju tega članka nas bo na Zemlji 5,5 milijona več, čez eno leto pa bo skoraj 100 milijonov več, toliko, kot jih ima danes Brazilija. Največjo stopnjo rasti bodo zabeležile že sedaj preobljudene celine. Danes je na Zemlji 4,6 milijarde ljudi, čez 16 let nas bo 6,1 milijarde. Takrat bo na svetu novih prebivalcev za sedanjo Evropo, Južno in Severno Ameriko in Sovjetsko zvezo skupaj. V prihodnjem desetletju se bo število Afričanov povečalo za 300 milijonov, Azijcev za 800 milijonov, Evropejcev pa samo za 22 milijonov.

Še pošastnejše so napovedi za prihodnjih 50 let. Takrat bo na Zemlji 8,7 milijarde ljudi. Afriška Nigerija bo leta 2034 od sedanjih 90 milijonov «zrasla» na 335 milijonov. Njej napovedujejo svetovni rekord. Brazilija bo s porastom od 130 na 335 na drugem mestu.

Prestop v 21. stoletje se obeta biti nadvse dramatičen, zakaj takšno občestvo bo potrebno predvsem nahraniti. Pri tem pa se sploh ne spuščamo v razglabljanje, kakšne politične, rasistične, gospodarske in družbene probleme bo moral še reševati ta svet. Jih bo reševal po mirni poti ali pa z nasiljem, kot v vsej dosedanji človeški zgodovini?

Nove osebnosti in zamenjave v vodstvih sovjetskih perifernih partijskih organov

MOSKVA — *Po pisanju sovjetskega partijskega glasila «Pravda» so kot posledica vsakoletnih volilnih partijskih konferenc stopili na čelo vodstev v regijah, mestih in oblasteh številni novi ljudje. To je praktično prva potrditev, da sovjetska partija spoštuje navodilo generalnega sekretarja Jurija Andropova, da je treba izbrati v vodstva «politično zrele, kompetentne in iniciativne tovariše s posluhom za novosti». Zamenjave so bile predvsem v tistih območjih, kjer niso bila stara vodstva kos svojim nalogam.*

Postopek izbiranja novega vodstva je različen v temeljnih partijskih organizacijah, kjer so že pred časom «na licu mesta» izvolili svoje vodstvo, in v oblasteh in rajonih, kjer so v teku konference, nova vodstva pa so bila že predhodno izbrana, da lahko sedaj dajejo obračun svojega dela.

Do sedaj so bile volilne partijske konference že v 40 oblasteh, a v približno tretjini vseh organizacij so v najvišjem vodstvu povsem novi ljudje, marsikje iz povsem drugih krajev Sovjetske zveze. Za prvega sekretarja oblastvenega komiteja Uljanovskega je bil na primer izbran dosedanji drugi sekretar CK KP Gruzije, v Vladimiru pa je bil na isto dolžnost postavljen bivši predsednik izvršnega komiteja leningrajske oblasti. «Pravda» navaja, da so stari voditelji odšli na nove dolžnosti ali pa v pokoj.

KP Sovjetske zveze je letošnjim volitvam posvetila izredno pozornost, da bi uresničila cilje najvišjega partijskega vodstva, ki je povsem neobičajno za sovjetsko prakso, opozoril vsa nižja partijska vodstva, da ne bo dopuščal potek volilnih sestankov in konferenc po predhodno sestavljenem scenariju. Politbiro zahteva «odprte in plodne razprave» o položaju in kritičnih vprašanjih in zavrača ustaljene navade o predhodni odobritvi vseh posegov v razpravah in doslednjem dušenju vsake kritike in novih predlogov.

Sodeč po pisanju sovjetskega tiska v glavnem vsi spoštujejo te direktive. Stara navada pa je kot železna srajca, zato se nihče ne čudi kritikam, ki so bile izrečene moldavskemu partijskemu vodstvu in proti CK drugih «pomembnih» republik.

Kljub temu da so se načelno odpovedali «predhodnemu scenariju» pa je «Pravda» vseeno pripravila «splošen recept», po katerem se ne sme nihče izogniti «kočljivim vprašanjem», a vsakdo mora navesti svoje napake in slabosti.

Partijski vrh zahteva od baze, da bo konkretna, kot primer take konkretnosti navaja partijsko konferenco v Abhaziji (črnomorska oblast Gruzije), kjer se po petletni krizi stanje izboljšuje. Tu je partijsko članstvo svojčas zahtevalo odcepitev od Gruzije, kar je bilo po vsem sodeč pozitivno.

Z včerajšnjega odprtja sodnega leta v Trstu

Sodstvo se mora aktivneje zoperstaviti širjenju mamil v tukajšnji stvarnosti

Kronične birokratske in organizacijske težave, ki pestijo in obremenjujejo sodni aparat v vsem svojem obsegu, so bile tudi letos v središču pozornosti poročila glavnega državnega tožilca dr. Giuseppeja Gustapaneja na včerajšnji tradicionalni slavnosti ob odprtju sodnega leta. Analiza je zaobjela položaj in težave v vseh sodnih okrajih Furlanije - Julijske krajine, ki spadajo pod jurisdikcijo tržaškega prizivnega sodišča, dokajšnjo pozornost pa je poročevalec letos posvetil perečim družbenim pojavom, v prvi vrsti narkomaniji, ki so v marsičem povezani s prestopništvom ter tudi z organiziranim kriminalom.

V zaskrbljujočem položaju se nahaja zlasti videmsko okrožje, kjer je kriminalna dejavnost v zadnjem času zadobila nekatere precej nevarne obrise, kot potrjuje preiskava o tako imenovanem «furlansko - beneškem vodu» rdečih brigad ter o rovarjenju podobnih prevratniških skupin. Skoraj povsem nasprotno sliko pa najdemo v Gorici in v Tolmeču, medtem ko je treba v Trstu veliko večino kriminalnih akcij pripisati ljudem, ki prihajajo od zunaj. Po mnenju dr. Gustapaneja se preiskovalci in sodniki v našem mestu ne soočajo z organiziranim kriminalom, ki ga torej praktično ni, medtem ko nevarno naraščajo tako imenovane manjše tatvine,

Dokajšnjo pozornost pa je glavni državni pravdnik posvetil pojavom mamil in prestopništva, ki so s tem povezana. V tem okviru je bil dr. Gustapane precej kritičen do izvajanja raznih zakonov s tega področja in s tem v zvezi poudaril, da država ni še poskrbela za uresničitev potrebnih struktur in družbenih centrov, ki bi pomagali mlademu narkomanu, da se reši zasvojenosti droge. V nobenem izmed štirih zaporov naše dežele niso še uredili posebnih oddelkov za narkomane, kar že samo po sebi dokazuje, kaj vse je treba še narediti na tem področju.

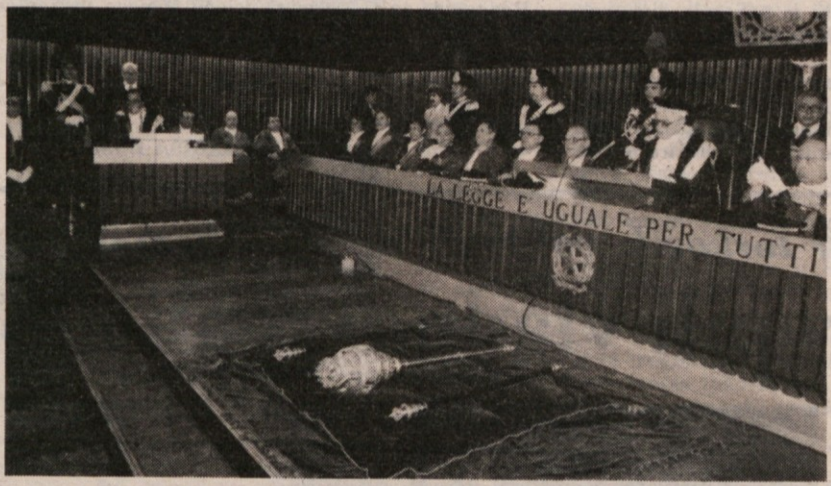
LA LEGGE E UGUALE PER TUTTI

Z včerajšnjega odprtja sodnega leta

V Trstu so v zadnjem letu narasli finančni in davčni prekrški, ki so neposredno povezani z vse bolj nevarnimi parazitskimi špekulacijami. Isto velja za gospodarske stečaje, ki jih huda ekonomska kriza nedvomno še pospešuje. Trst prednjači tudi glede prošenj za razporoko (294), na drugem mestu je Videm (142), sledijo Pordenon (66), Gorica (59) in Tolmeč (31). S precejšnjimi težavami pa se sooča koronejski zapor, tako zaradi zastarelih struktur, kot zaradi že kronične preobljudenosti.

Ob teh informacijah, ki nam jih je včeraj posredoval glavni tožilec na krajevnem prizivnem sodišču, lahko ugotovimo, da Trst še zdaleč ni Neapelj. Nekateri znaki in nekatere številke pa precej jasno kažejo, da se bodo morali organi javne varnosti in sodstvo še več angažirati pri preventivnih akcijah in se po možnosti tudi aktivneje vključiti v družbeno stvarnost, kjer se vodi boj proti širjenju mamil med mladimi generacijami.

Avstrijska avtocesta z odcepom za Trst še vedno na slepem tiru

Svet za prevoze pri EGS in evropski parlament sta se konec decembra lani nanovo lotila vprašanj v zvezi z urejanjem prometnih infrastruktur, in to s posebnim ozirom na prometnice, ki režejo ozemlja držav nečlanic Evropske gospodarske skupnosti; točneje Avstrije in Jugoslavije. Ob tem seveda ni bilo mogoče mimo problema cestnih zvez med evropskim zaledjem in Trstom.

Na razgovorih ni bil sicer sprejet prav noben poseben sklep, kar le še potrjuje počasnost evropske politike na tem področju, kot ugotavlja tržaška zveza industrijcev. Pač pa je bilo sklenjeno, da se nadaljujejo pogajanja z Avstrijo glede soudeležbe EGS pri gradnji predvidene avtoceste prek avstrijskega ozemlja. Pri tem je bilo z italijanske strani naglašeno, da mora biti evropsko finansiranje avstrijske avtoceste pogojeno sodelovanju Avstrije pri uresničitvi odcepa z avtoceste proti Trstu s posebnim ozirom na predor pod Kokovim.

● **Opozarjamo upokojence**, da so po zakonu dolžni najpozneje do konca tega meseca dostaviti državnemu zavodu za socialno skrbstvo INPS tako imenovano samoizjavo o prejemkih. Gre za obrazec Mod. REDA.

Nerešeno vprašanje trgovskega tehničnega zavoda

Oddelek za geometre zaprt ker na šoli ni dovolj slug

Na oddelku za geometre včeraj ni bilo pouka. Ravnatelj trgovskega tehničnega zavoda Zois, pod okrilje katerega spada oddelek za geometre, je odredil včeraj zjutraj, malo pred začetkom pouka zaprtje oddelka, ker na šoli primanjkuje slug.

Vprašanje nezadostnega števila slug na trgovskem tehničnem zavodu in na oddelku za geometre ima že bogato preteklost. Pred več kot dvema letoma je takratni ravnatelj trgovskega zavoda Šah opozoril Tržaško pokrajino na nezadostno število slug na šoli, Po normah, ki jih predvidevajo pooblaščeni odloki, bi morala imeti šola s skupnimi 15 razredi (11 razredov trgovskega zavoda in 4 razredi oddelka za geometre) na razpolago 5 slug; predvidenim štirim slugam bi se moral namreč pridružiti še eden, ker ima oddelek za geometre prostore izven poslopja matičnega zavoda.

Ravnatelj Černic je prve dni januarja posegel pri Tržaški pokrajini, da bi mu dodelila vsaj še enega slugo. Opozoril je tudi, da bo primoran zapreti en oddelek, če ne bo prišlo takoj do rešitve tega vprašanja.

V soboto je zbolela ena sluginja: šola je tako ostala s samima dvema slugama. Od le-teh bi moral eden delovati na trgovskem zavodu, eden pa na oddelku za geometre, ki ima svoje prostore v prvem nadstropju paviljona B bivše psihiatrične bolnišnice. Ker pa morajo opravljati sluge specifične naloge tudi izven šolskega poslopja (na primer kurirja), bi ostalo tako eno od šolskih poslopij brez primerne kontrole.

Da bi do tega ne prišlo, je sklenil ravnatelj zapreti oddelek za geometre. Malo pred začetkom pouka je dal nalepiti na vhodna vrata oddelka sporočilo, da je šola zaprta zaradi pomanjkanja slug.

Ravnatelj je o svoji odločitvi takoj obvestil Tržaško pokrajino in šolsko skrbništvo ter ju pozval naj čimprej rešita nastali problem, da ne bodo dijaki izgubili še več pouka prav v tem času, ko se zaključuje prvo polletje.

Poleg tega se trgovski tehnični zavod že dalj časa spoprijema še z drugim perečim vprašanjem, o katerem smo svojčas v našem dnevniku tudi že poročali. Gre za vprašanje nezadostnega števila pomožnih tajnic. Po zakonskih določilih bi morala šola razpolagati s tremi pomožnimi tajnicami, na šoli pa sta zaposleni le dve, od katerih je trenutno ena na bolniškem dopustu. Kdaj bodo pristojne oblasti rešile tudi to vprašanje?

● Deželni odbor je od osrednje vlade prejel sporočilo, da je bila dežela F-JK vključena v načrt, ki ga za leto 1984 predvideva evropski deželni sklad za razvoj (FERS). Vest, je komentiral predsednik odbora Comelli, je velikega pomena; s tem, da bomo prejeli finančne prispevke iz tega sklada pomeni, je še dodal Comelli, da je bilo priznano naše delo na vseh ravneh, da bi prejeli to priznanje.

S torkove seje tržaškega občinskega sveta

Vendarle premiki pri prizadevanjih za razširitev openskega pokopališča

Tržaški občinski svet je v torek zvečer na predlog odbornika za javna dela Jagodica soglasno razveljavil sklep glede gradnje novega pokopališča za Opčine, Bane in Ferluge, ki bi moral po prvotnih načrtih zrasti pri Banih. S tem odlokom je skupščina dejansko odprla pot za razširitev starega openskega pokopališča, čeprav bo treba za začetek del sedaj še počakati na geološke izvide tehnične ustanove «Geokarst» ter zlasti na obvezno mnenje Krajevne zdravstvene enote, ki bo seveda v marsičem odvisno od rezultatov zgoraj omenjenih geoloških raziskav. Ti izvidi bodo stali občinsko upravo 22 milijonov lir.

Do novih zapletov v zvezi z razširitvijo openskega pokopališča je kot znano prišlo sredi septembra lanskega leta, ko je pokrajinski nadzorni odbor formalno zapovedal občini, da mora pred odobritvijo vsakršnega sklepa o teh delih razveljaviti vse prejšnje odloke in načrte glede novega pokopališča, kar se je zgodilo komaj v torek. Birokratski vozli so sedaj torej v glavnem rešeni, od politične volje občinske uprave pa bo odvisno, kdaj bodo dela za razširitev openskega pokopališča dejansko stekla.

Občinski svet je na isti seji tudi dopolnil sklep o dokončni ureditvi kanalizacije v Bazovici ter o postavitvi očiščevalne naprave v tej vasi. Za izvedbo teh del bo občina potrosila pol milijarde lir, večji del te vsote pa je že pred časom finansirala dežela Furlanija-Julijska krajina. Na podlagi prvotnega sklepa je uprava nameravala to očiščevalno napravo postaviti na neko zasebno zemljišče, ki bi ga morala razlastiti. Po dodatnih izsledkih pa je prevladala odločitev, da se to napravo namesti na bližnje občinsko zemljišče.

Tržaški občinski svet se bo spet sestal v petek, 20. januarja.

Februarja posvet o športni medicini

Tržaška velesejemska ustanova bo priredila v okviru razstave Motor Show 1984 (od 9. do 12. februarja) posvetovanje o športni medicini. Odvilo se bo 10. februarja v kongresnem centru razstavišča pri Montebellu.

V bistvu bo šlo za okrogli mizi, jutranjo in popoldansko, ki ju bosta vodila rektor tukajšnje univerze Paolo Fusaroli in vodja univerzitetne ortopedske klinike Francesco Marotti. Referate bodo poslali strokovnjaki Bruno Martinelli (Trst), Arrigo Polacco (Trst), Mario Boni (Pavia), Ettore Campailla (Trst), Andrea Ferretti (Rim), dalje Antonio Nuciari (Trst), Gianfranco Orlando (Trst) in Vincenzo Zucconi (Trst).

Okrogli mizi se bosta glasili na temi: «Novi načini kirurškega poseganja v travmatologijo» in «Terapije za ozdravljenje».

Kraški pust: drevi srečanje s predstavniki vasi

V Prosvetnem domu na Opčinah se bo drevi ob 20. uri sestal Odbor kraškega pusta, ki se bo skupaj s predstavniki vaških pustnih odborov domenil o poteku letošnjega pustnega slavja na Opčinah. Na sestanku bo govor predvsem o organizaciji 18. kraškega pusta. Odbor želi, da bi se manifestacije po openskih ulicah na pustno soboto udeležilo čimveč voz, oštevilčenih skupin in mask, ter da bi se sodelujoči lotili predvsem tipično kraških viž in vprašanj.

Omeniti moramo, da so po nekaterih kraških vaseh že ustanovili pustne odbore in začeli z delom, kar je seveda dokaj spodbudno. Pričakovati je, da se bodo le - tem pridružili še drugi.

Nedoumljivo ravnanje javnih ustanov

V gledališču - pralni prašek

Na resnično poučni «ekskurziji», ki jo je predvčerajšnjim priredila pokrajinska federacija KPI po javnih, a neizkoriščenih poslopjih v nekaterih mestnih četrtih, je med drugim prišla zelo očitno do izraza nemoč rajonskih svetov. Ta organ, ki je bil zasnovan kot decentraliziran dejavnik mestne uprave, nima nobene odločilne besede, čeprav je eden izmed redkih (poleg socialnih služb pravzaprav edini), ki do potankosti pozna razmere v četrti.

To pravilo je potrdil tudi rajonski svet za Kjadin in Rocol. Pri Sv. Alojziju, v Ul. Biasoletto, so kar tri strukture neizkoriščene: ogromna, 30 metrov dolga zgradba, ki so jo začeli graditi leta 1956, a je še nedograjena, rekreatorij in zdravstvena ambulanta za injekcije. Vanjo bi se rada vselila psihiatrična služba, tako je predlagal tudi rajonski svet, krajevna zdravstvena služba pa ostaja gluha. Amoulanta je tako prazna, prebivalci pa morajo za injekcije v mesto. Prostori v ambulanti so res neizkoriščeni, vendar snažni: vsak teden jih namreč skrbno očisti čistilka!

Poglavje zase je komprenzorij bivše ubomolnice pri Sv. Ivanu, o katerem je bilo že veliko polemik in diskusij. V njem je ogromen park, ki je sedaj povsem zanemarjen, in 40 večjih ali manjših zgradb. V šestnajstih, vse so v dobrem stanju, so psihiatrične službe, 4 (v zelo slabem stanju) so last univerze in so prazne, v 12 so vrtec, slovenski strokovni zavod «Jožef Stefan», univerzitetna psihiatrična klinika, bolniški oddelek za kronične bolezni «Gregoretti», pralnica in druge pomožne službe. Preostala poslopja in paviljoni so prazni.

Kaj bi iz tega velikega družbenega zaklada lahko naredili? Predlog KPI je zelo natančen in predvideva šest postopnih posegov, ki bi ne stali ogromno, iz komprenzorija pa bi ustvarili področje raznovrstnih storitev za vse prebivalstvo pri Sv. Ivanu. Letos bi lahko uredili park in ga «izročili» javnosti. Zadruga pri Sv. Pantalejmunu je že pripravila načrt za ureditev trat, športnih objektov, prostorov za pik-nik, stez itd. Stroški bi znašali okrog 400 milijonov lir, delile pa bi si jih pokrajina, občina, KZE in univerza, bivšim narkomanom in prizadetim ljudem, ki delajo v zadrugi, pa bi omogočili delovno vključevanje, kajti zadrugi bi lahko poverili tudi skrb za stalno nego parka. Letos bi bilo nujno tudi obnoviti gledališče (50 milijonov), za katerega že dolgo prosijo številne gledališke skupine in mladi glasbeniki, KZE pa ga uporablja za skladišče pralnega praška. Potem, ko bi do konca prihodnjega leta vsaka ustanova dokončno namenila svoje stavbe in jih obnovila, kjer je to potrebno, bi v komprenzoriju imeli sledečo sliko: ustrezno opremljen park, vrtove in grede, družabne prostore za mladino in odrasle, za gledališče, glasbo in kulturo, ki bi jih upravljale zadruge zainteresiranih. V tem okviru pa bi bile tudi strukture za ostarele, za zdravstvene storitve (zdravstveni okraj), za šolstvo in vzgojo in drugo. Načrt je stvaren, izvedljiv, potrebna je le politična volja odgovornih ustanov.

Tudi na Greti se prebivalstvo sprašuje, kdaj bo lahko uživalo bogastvo, do katerega sedaj ne sme. Vili «Prinz» in «Cosulich» sta pravi oazi zelenja, kljub številnim peticijam in protestom rajonskega sveta pa ostajata zaprti in zapisani propadi.

● **Dne 31. januarja** bo zapadel rok, do katerega lahko trgovci in obrtniki zaprosijo za odpust na račun neplačanih prispevkov INPS.

PRIDRUŽITE SE NAM!

V Gregorčičevi dvorani v Ul. sv. Frančiška je bila v torek popoldne prva «prava» vaja nove otroške folklorne skupine, namenjena prav najmlajšim mestnim šolarjem. Zamisel sodi sicer že v preteklo pomlad, ko so se zanjo na pobudo KD Ivan Cankar od Sv. Jakoba, odločila mestna kulturna društva, da bi tako združila svoje moči pri delu z najmlajšimi.

Jeseni se je k folklori vpisalo petnajst osnovnošolcev, pred božičem pa so se prvič zbrali z vaditeljivo Majdo Fachin. Delo pa je, kot rečeno steklo pretekli torek, ko se je v Gregorčičevi dvorani zbralo osem otrok, pet deklic in trije fantje. Nekatere mamice so pripeljale tudi starejše predšolske otroke, tako da je vaditeljica izrazila pripravljenost, da bi v primeru zanimanja oblikovala dve skupinici, mlajšo in starejšo.

Prva vaja se je zaključila z velikim navdušenjem otrok, ki so se ob koncu kar neradi ločili. Videli pa se bodo spet prihodnji torek, medtem pa upajo, da se jim bodo pridružili še novi člani mlade skupinice, kar bo jamstvo za njeno uspešno pot v svet otroškega folklornega plesa. Vaje bodo torej vsak torek od 16. do 17.30., ko so v Gregorčičevo dvorano vabljeni vsi mestni osnovnošolci, ki jih veseli ta lepa oblika telesne dejavnosti.

Srečanje o možnostih usklajevanja prizadevanj za zbližanje in sožitje

Na sedežu Italijanske ustanove za spoznavanje slovenskega jezika in kulture je bil sinoči prvi neformalni sestanek predstavnikov organizacij, ustanov, političnih sil in tudi posameznikov, ki v tem, lahko bi ga imenovali kritičnem trenutku sožitja v našem mestu, čutijo potrebo ali dolžnost poseči v politično in kulturno razpravo. Odveč bi bilo posebej predstavljati pobudnika, kulturno združenje, ki že petnajst let na zunaj največkrat komaj opazno, zato pa toliko bolj tenkočutno in prepričljivo vztraja na poti zbliževanja narodnostnih komponent v našem mestu in premoščanja razdvojenosti, ki zasidrano v preteklosti, še danes krepko ovira uresničevanje toliko terjanega tržaškega «preporoda».

Kultura miru in sožitja je edina možna kultura Trsta, s tem prepričanjem je Ustanova za spoznavanje slovenskega jezika in kulture utemeljila svojo oživljeno akcijo v zadnjih mesecih, ko se v vsakdanjem stiku z najrazličnejšimi odtenki problema, katerega rešitev daleč prehaja možnosti posameznikov ali posameznih sil in organizacij, v polni meri zaveda izgube dragocenih sil, ki jih nujno prinaša neusklajena, razdrobljena akcija za isti smoter.

Ali obstajajo pogoji za njeno usklajevanje, za povezovanje mnogoterih pobud, uresničenih in načrtovanih na najrazličnejših ravneh? Ali obstaja politična in človeška volja, da bi tako usklajevanje organizirali? S temi vprašanji se je Ustanova za spoznavanje slovenskega jezika in kulture obrnila na številne posameznike, politične sile in organizacije, na javne uprave in kulturne ustanove.

Tisti, ki so se udeležili sinočnjega sestanka in katerih podrobno naštevanje bi utegnilo škoditi onim, ki jih iz upravičenih razlogov ni bilo, so si bili edini v ugotovitvi, da je pobuda potrebna in koristna. Nekateri so podčrtali ugodno dejstvo, da je do nje prišlo zunaj formalnih političnih institucij ali strank, tako rekoč na nevtralnem polju, ki ponuja širši manevrski prostor. Prav tako ni manjkalo poziva k treznosti, k upoštevanju objektivnih ovir, ki jih pobude za vzpostavljanje sožitja v Trstu, pa čeprav usklajene, ne bodo mogle dokončno odpraviti. Te ovire niso samo posamezniki ali skupine, nenaklonjene manjšini in novim pogledom na sožitje, predstavlja jih predvsem ozračje, ki je v Trstu že desetletja trdno ustaljeno. Upoštevati neugodne okoliščine pa seveda ne pomeni hromiti usklajevanja akcije za prevetritev tega ozračja, ki ne sme ostati enkratna in slučajna, temveč načrtna in trajna. Ni naključje, da je bila v sinočnji razpravi vseskozi navzoča šola, ki je v tem trenutku pripraven pripomoček vsakomur, ki želi razbobnati svoja stališča do slovenskega vprašanja. Področje informiranja in vzgoje je eno ključnih polj, na katerem je za ugodno žetev v prihodnosti, še ogromno postoriti. Tržaški šolski skrbnik je preko svojega predstavnika izrazil pripravljenost za nadaljevanje začete informativne akcije po italijanskih šolah, a je s sestanka prišla zahteva po odgovarjajoči publikaciji, ki naj šolarje na svež, neobremenjen način seznani s problemom, hkrati pa tudi prepričanje, da se je šoli treba približati na domišljen način, z informativno in kulturno vsebino in ne zgolj s politično rivendikacijo.

Prvi odmev na dragoceno pobudo Ustanove za spoznavanje slovenskega jezika in kulture je preverjen, mnogo prezgodaj pa bi ga bilo ocenjevati. Dobra volja sinočnjih sogovornikov je nesporna, če jo bodo udejanili tudi tisti, ki so jo neformalno izrazili, pa bomo ugotavljali ob naslednjih srečanjih. (vb)

PREPREČITI TREBA ŠKODO ZARADI RABE EKSPLOZIVA!

Eksplozije razstreliva, ki se ga gradbeno podjetje Place Moulin poslužuje pri gradnji nove avtoceste med Sesljanom in Prosekom, ne smejo v nobenem primeru povzročiti škode krajevnemu prebivalstvu ali pa strukturam na tem območju.

To je osnovna ugotovitev sinočnjega sestanka na Proseku, ki ga je z zainteresiranimi občani z Devinščine in s Proseka priredila Kmečka zveza in katerega sta se udeležila tudi predstavnika gradbenega podjetja. V mestoma zelo živahni in ostri razpravi so prišla do izraza vsa tista sporna vprašanja, ki so v sedanjem trenutku v središču debate med krajevnim prebivalstvom, oziroma Kmečko zvezo, ki zastopa njihove interese, in gradbenim podjetjem ter družbo ANAS.

Intenzivnost eksplozij iz prejšnjih dni je namreč med krajevnim prebivalstvom povzročila precejšnjo zaskrbljenost, nekateri občani pa so na svojih poslopjih utrpeli tudi precejšnjo škodo. Predstavnik gradbenega podjetja jim je sicer na sinočnjem sestanku zagotovil, da jim bo ta škoda poravnana, kar pa ni pomirilo po pravici vznemirjenih pritožb. Vsa prizadevanja doslej prizadetih, kot tudi Kmečke zveze, so sedaj usmerjena v zahtevo, da eksplozije razstreliva ne smejo v nobenem primeru povzročiti nobene škode. Na vse načine si je torej treba prizadevati, da bi krajevno prebivalstvo ne živelo v večnem strahu.

Kaj torej narediti? Skupščina prizadetih je sklenila, da se je treba najprej — in to že v teh dneh — obrniti na predstavnike okrožja rudninske ustanove, da bi jim obrazložili, po katerih kriterijih je izročila parametre za eksplozijo min, ki se jih gradbeno podjetje — in na te se stalno sklicuje — dosledno drži, ne glede na škodo, ki jo eksplozije povzročajo. Vsekakor pa še vedno ostaja odprto vprašanje pravne poti, ki se je bodo prizadeti vsekakor poslužili, da bi zaščitili svoje interese in preprečili nadaljnjo škodo.

Predstavnik gradbenega podjetja se je na sinočnjem sestanku tudi izgovarjal, da se podjetje pač ravna po predpisih, ki jih je glede uporabe razstreliva pri gradnji avtoceste določila posebna pokrajinska komisija in da se pri tem tudi poslužuje seizmografa, ki ga nadzoruje predstavnik krajevnega rudninskega okrožja. Prisotni vaščani pa so prav na sestanku osporavali verodostojnost merjenja jakosti posameznih razstreliv, ki jih beleži seizmografski aparat in zahtevali, da bi jim te lestvice o merjenju jakosti eksplozij moral obrazložiti prav predstavnik rudninskega okrožja, ki ga na sinočnjem sestanku ni bilo.

Ker je včeraj posegla policija

Danes bodo zapriseženi stražniki spet stavkali

Zapriseženi stražniki bodo danes spet prekrižali roke, to pa zaradi «brutalnega napada» policijskih agentov na nekatere izmed njih med včerajšnjo stavko. Križem rok ostanejo od šestih zjutraj do iste ure jutrišnjega dne.

Včerajšnjo stavko je sindikalna zveza FULCTAS oklicala zato, ker delodajalci nočejo zapriseženim stražam urediti posebne pokrajinske dopolnilne delovne pogodbe, oziroma, ker so se ustrezna pogajanja zaradi nepopustljivosti delodajalcev razbila.

Kakor navaja tiskovno sporočilo sindikata, se je vodstvo Unità Fortior resnici na ljubo premislilo in podpisalo novo delovno pogodbo za uslužbence; sporočilo pripominja, da pogodba v bistvu vsebuje vse zahteve prizadetih. Nasprotno pa je najbolj nepopustljivo vodstvo zavoda Stabilimento Triestino di Sorveglianza (Ul. sv. Frančiška 70), zaradi katerega se je včeraj tudi vnelo med stavkajočimi in policijo, sicer pred pomorsko postajo; zavod je nedovoljeno parkiral znotraj postaje svoja vozila in včeraj zjutraj so jih stavkokazi hoteli pripeljati ven, česar pa stavkajoči niso dovolili in vicekvestor Molino jih je po pisanju sindikalistov ukazal siloma razkropiti. Bilo je nekaj pretepenih.

Neljub dogodek v repentabrskem italijanskem vrtcu

Otroka brez kosila, ker starši niso plačali celotne refekcije

V repentabrskem italijanskem otroškem vrtcu je prišlo včeraj do neljubega dogodka: dvema od skupno štirih otrok, ki obiskujejo tamkajšnji vrtec, niso nudili kosila, ker njihovi starši niso plačali refekcije v celoti. Otroka ne stanujeta v občini, zato bi morali plačati starši za šolsko refekcijo večjo vsoto kot starši otrok, ki imajo stalno bivališče v občini. Njihovi starši so se odločili, da ne bodo plačali predvidene vsote, občina jih je dvakrat opozorila, da ne bo več nudila kosila otrokom in od včeraj je tudi prekinila s kosili za oba otroka.

Občinska uprava je namreč oktobra lani odločila, da bo nudila domačim otrokom refekcijo po socialni ceni 25 tisoč lir mesečno, starši, ki stanujejo izven občine pa bi morali plačati za šolsko refekcijo realno ceno 140 tisoč lir mesečno. Odločitev je veljala tako za starše italijanskih kot tudi slovenskih otrok; v slovenski vrtec se je namreč vpisal otrok izven občine, ki pa so ga starši prepisali v drug vrtec, ko so izvedeli za podražitev šolske refekcije.

Po eni strani je res, da imajo starši v predšolski dobi pravico vpisati otroke v katerikoli vrtec, po drugi strani pa tudi drži odločitev občinske uprave, da tako majhna občina, kakršna je repentabrska, nudi socialne usluge predvsem svojim občanom. Med drugim je tudi sam šolski skrbnik namignil, naj se občinska uprava posluži podražitve refekcije, da bi zajezila prihod otrok izven občine v otroški vrtec.

Italijanski starši se niso sprijaznili s povišano refekcijo: odločili so se, da ne bodo plačevali poviška refekcije (plačali so le 25 tisoč lir mesečno). Pred dvema mesecema jih je občinska uprava opozorila naj plačajo predvideno ceno, nato je še enkrat posredovala pri njih in jih obvestila, da bo primorana prekiniti s kosili njihovima otrokoma, če ne bodo poravnali celotnih stroškov za refekcijo.

Ker tega niso storili, včeraj otrokoma niso nudili kosila. V vrtcu je prišlo ob tem do živahne razprave, posegli so tudi karabinjerji, ki so vso zadevo spravili v svoj zapisnik.

● **Deželni odbor za preverjanje** volilnih rezultatov, ki ga sestavljajo svetovalci Persello, Gonano, Pascolat, De Agostini, Angeli, Carbone, Longo, Rossetti in Spagnol, je včeraj vzel v pretres izvolitev svetovalcev iz tržaškega volilnega okrožja.

KPI: deželni odbor ni zmožen reševati krizne problematike

Deželna svetovalska skupina KPI je včeraj proučila glavne obveznosti deželne skupščine po odobritvi proračuna 1984/86 in razvojnega načrta. Po ugotovitvi, da deželni odbor, tak kakršen je, ni zmožen učinkovito ukrepati za izhod iz krize, ki tare Furlanijo - Julijsko krajino, in da je v teku poskus odvzeti deželnemu svetu in komisijam vlogo, ki jim zakonito pritiče, so komunistični svetovalci na osnovi Pascolatovega poročila zahtevali čimprejšnje sklicanje načelnikov skupin ter v tem sklopu obravnavo prioritetnih problemov.

Med te probleme so komunistični svetovalci vključili: takojšnji poseg deželne uprave pri predsedniku osrednje vlade za odobritev zakona, ki s popravki k členu 49 deželnega statuta jamči naši deželi primeren in nemoten dotok rednih dohodkov; nujo po izrednem deželnem načrtu za rešitev vprašanja mladinske brezposelnosti; jasno obvezo deželne uprave glede izgotovitve obnove po potresih; proučitev zakonskega osnutka KPI «za kulturo miru v Furlaniji - Julijski krajini.

Il Piccolo: pogajanja predvidoma še dolga

Po najnovejših poročilih agencije ANSA zadeva okoli prodaje tržaškega dnevnika Il Piccolo — v nasprotju z govoricami — še zdaleč ni zaključena. Nasprotno, v krogih Italijanske časnikarske zveze FNSI posredno potrjujejo odločno zanikanje predstavnikov skupine Rizzoli in trdijo, da težave niso samo ekonomskega, temveč tudi pravnega značaja. Glede na to, da je družba Rizzoli že nekaj časa v režimu nadzorovanega upravljanja, mora prodajo časopisa pooblastiti milansko sodišče, česar pa doslej še ni storilo.

To pa pomeni, da prodaja tržaškega dnevnika še ni dokončno sklenjena, oziroma da se bodo pogajanja še zavlekla. V krogih FNSI tudi opozarjajo, da se v zadevo vpletajo nove težave, bodisi sindikalne kot tiste, ki so povezane z imenovanjem novega direktorja ki bo moralo nujno temeljiti na postopku, kakršnega predpisuje vsedržavna novinarska pogodba.

Med Trstom, Milanom, Voghero in Tortono

V zaporu 22 razpečevalcev kokaina

Trinajst je Tržačanov - Med njimi tudi avtorji tatvine v zlatarni v Nabrežini

Tržaški karabinjerji in namestnik državnega tožilca Roberto Staffa so ponovno vrgli mreže v svet mamil. Tokrat so po večmesečni preiskavi potegnili na dan izredno bogat plen: v Trstu, Milanu, Tortoni in Vogheri so aretirali 22 oseb, še osem zapornih nalogov pa čaka na izvršitev. Kot je Staffa poudaril na včerajšnji tiskovni konferenci, gre za izredno uspešno akcijo, ki je pretrgala široko razpečevalsko mrežo kokaina in hašiša. Pri tem je pomembno, da se je ujela tudi skupina Sicilijancev, ki je imela vodilno vlogo pri razpečevanju kokaina v severni Italiji.

Aretiranih Tržačanov je trinajst. To so: 26-letna zakonca Rosanna Boccia in Franco Basiaco iz Miramarskega drevoreda 33, 24-letni pristaniščnik Lorenzo Bernetti (Ul. Cimarosa 8), 25-letni gradbenik Silvio Stenta (Ul. Kunz 1), 20-letna Cinzia Meucci (Ul. Cologna 41), 25-letni delavec Vinicio Candias (Trg Giarizzole 15), 23-letni težak Paolo Giacomini (Ul. Caboto 20), 20-letni težak Fabio Candotto iz Devina, 19-letni zidar Silvano Mermolja (Ul. Flavia 60), 19-letna prodajalka Licia Furlan (Ul. Panzera 11) in 29-letni železničar Claudio Benedetti (Ul. De Amicis 4). V Milanu pa so prijeli še 23-letno frizerko Rossano Vecchiet iz Nabrežine in njenega prijatelja, sicer starega znanca karabinjerjev, 38-letnega manekena Riccarda Daineseja, ki je pred leti prirejal na svojem domu v Ul. Buonarroti koka-veselice za tržaško high-society. Razen «častnih» izjem, gre torej za neoporečne ljudi, ne več rosno mlade, ki so z razpečevanjem mamil zaokrožili mesečni dohodek.

Na sliki nekateri od aretiranih Tržačanov. Z leve proti desni: zgoraj Franco Basiaco, Rosanna Boccia, Silvio Stenta in Lorenzo Bernetti, spodaj pa Cinzia Meucci, Licia Furlan, Vinicio Candias in Paolo Giacomini

Preiskava se je začela v Trstu z zakoncema Basiaco, ki sta po poklicu frizerka in bančni uradnik, z razpečevanjem pa sta se ukvarjala kar na domu in to že eno leto. Njo so karabinjerji prijeli, ko se je vračala iz Milana z 10 grami kokaina. Pri tem moramo vedeti, da stane gram tega mamila okrog 150 tisoč lir, iz njega pa se lahko pripravi 10-13 doz. Z njenim sodelovanjem so karabinjerji nato razširili preiskavo v Milan, kjer so ugotovili, da se je v dveh rezidenčnih palačah (Principessa Clotilde in Ripamonti) zbirala pisana druščina manekenov, gledaliških igralcev, televizijskih operaterjev, baletnikov itd., katere je zalagala s kokainom skupina profesionalnih razpečevalcev z Juga.

«Velike ribe» iz Voghere in Tortone so preiskovalci iztaknili s pomočjo bančnih operacij in čekov, ki so krožili med njimi. Vse zaplenjeno gradivo bodo karabinjerji sedaj pregledali, kajti zelo verjetno je, da bodo prišle na dan tudi povezave z neapeljsko kamoro ali sicilsko mafijo.

Med to operacijo, pri kateri so sodelovali tudi karabinjerji iz Nabrežine, so odkrili še nekaj zanimivega: Candias, Meuccijeva in Furlanova so avtorji tatvine na škodo zlatarne Alda Sedmacha v Nabrežini. Izvedli so jo 25. novembra lani, ko so odnesli ur in zlata za 40 milijonov lir, ki so se «pretopili» v 40-50 gramov kokaina.

O parcelski delitvi potresnega območja

Med posledicami dvojnega potresa iz leta 1976 je tudi ta, da so bile zemljiške parcele razdrobljene in da so se s tem v zvezi porodila številna kočljiva vprašanja o lastništvu. Mimo zasebnih problemov, ki so s tem povezani, gre sedaj tudi za težave pri obnovitvenih gradnjah. Zato je socialistična skupina v deželnem svetu predložila zakonski osnutek, ki predvideva takojšnjo rešitev tega vprašanja na osnovi člena 15 zakona 828

Ob smrti očeta oz. nonota Amedea Cippolina izreka iskreno sožalje svojim članom Franku, Barbari, Izabeli in Ombretti

Godbeno društvo Prosek

Na slovesnosti v torek zvečer

Borci iz Boršta in z Mosta na Soči se pobratili in počastili žrtve

Občinska hiša v Borštu je bila v torek zvečer pretesna in mnogi iz Boršta, Zabrežca in drugih vasi dolinske občine, ki jih je prignala neomajna antifašistična zavest in globoko spoštovanje do žrtev borštanskega bunkerja, ki vse bolj rastejo v živi simbol protifašističnega in protinacističnega upora ljudi v Bregu, so morali stoje prisostvovati svečanosti, ki so jo oplemenitili v prvi vrsti sorodniki Stanka Grudna, Ivana Grzetiča, Danila Petarosa in Dušana Muniha. Svečanost, ki so ji dali še poseben pečat gostje z Mosta na Soči, rodne vasi narodnega heroja Dušana Muniha Darka. Svečanost, ki jo je trajno zaznamovala pobratimska vez, ki sta jo na začetku proslave sklenila Stanislav Petaros v imenu VZPI-ANPI Boršt - Zabrežec in Slavko Florjančič v imenu Krajevnega odbora ZB NOV Most na Soči.

«Današnja proslava,» je dejala napovedovalka Carmen Kosmač, «ni le vsakoletni spomin na naše padle tovariše, pač pa zavestna in globoko občutena potreba resničnih demokratov in antifašistov, da ob dragocenih naukih in izkustvih budno in odgovorno spremljamo današnje zaskrbljujoče dogajanje doma in v svetu in da bi ob pravkar omenjenih izkustvih resnično utrdili že postavljene temelje za mir in prijateljstvo v svetu.»

Nad vrednotami, ki so jih borci-junaki, kot Lisjak, Darko, Strela in Žitomir priborili za ceno svojega življenja, bodo v Borštu in Zabrežcu bedeli preživeli borci, ki so podpisali listino o pobratenju, v kateri se zavezujejo, da bodo idejo miru, tvornega sožitja med narodi in narodnostmi in ljubezen do svobode in do pravic slovenskega naroda presajali v mlajše rodove, zato da bi enkrat za vselej odgrnili od človeštva Damoklejev meč atomskega uničenja. Predsednik ZZB NOV Tolmin pa je ob sklenitvi pobratenja dejal: «S tem se bo še bolj krepilo prijateljstvo ljudi z obeh strani meje, bolj se bomo med seboj spoznali in se združevali. Pobratenje, ki ga danes obeležujemo, se je pravzaprav oblikovalo v letih narodnoosvobodilne borbe med borci v skupnem boju za svobodo. Danes pa je še kako potrebna enotnost vseh svobodoljubnih sil. In prav na teh spoznanjih naj se razvija in krepi naše prijateljsko sodelovanje.»

Podpis listin o pobratenju je spremljal spontan in topel aplavz prisotnih, med katerimi so bili nepogrešljivi predstavniki sekcije VZPI-ANPI Dolina - Prebeneg - Mačkolje, ZB iz Boljunca, sekcije VZPI-ANPI Domjo, pokrajinski tajnik VZPI-ANPI Dušan Košuta, konzul SFRJ Aco Nikolič, župan občine Dolina Edvin Švab, Albin Škerk v zastopstvu nabrežinske sekcije VZPI-ANPI, tajnik občinske konference SZDL občine Tolmin Milan Leban, tajnik krajevnega odbora ZB NOV Most na Soči Filip Šuligoj, ravnatelj osnovne šole Dušan Munih - Darko z Mosta na Soči Vid Miklavčič, ravnatelj srednje šole Simon Gregorčič v Dolini dr. Aldo Štefančič, didaktični ravnatelj osnovne šole v Borštu Stanislav Skrinjar in številni borci in aktivisti.

Po podpisu listine so besedo prevzeli najmlajši, to je učenci osnovne šole iz Boršta, ki so prizadevno recitirali in peli pod vodstvom Tatjane Kralj. Odlično so se izkazali učenci osnovne šole Dušan Munih z Mosta na Soči, ki so najprej predstavili svojo domovino - Jugoslavijo, nato recitirali nekaj domoljubnih in partizanskih pesmi, na koncu pa predstavili še kratek prizor Vanka partizanka.

Dekliški zbor in mešani zbor PD Slovenec, ki ju vodita Boža Hrvatič in Drago Petaros sta izmenično dopolnjevala vezni tekst napovedovalke, ki je obudila spomin na težke dni trpljenja Slovencev pod fašizmom in usodnega dne ob odkritju bunkerja. Silva Petaros pa je tudi ob tej priložnosti občuteno povedala pesem Mihaele Maar 10. januarja 1945.

Izmenjava daril med predstavnikoma bivših borcev Boršta - Zabrežca in Mosta na Soči

Pogled na številno publiko med torkovo prireditvijo

Proslavo je zaključil mešani pevski zbor Ivan Pregelj z Mosta na Soči, ki deluje šele dobra tri leta in je v torek prvič nastopil izven meja Slovenije. Zbor je pod vodstvom Aleksandra Gradinca zapel šest pesmi, končna Zdravljica pa je izzvenela kot krona svečanemu večeru.

Učenci osnovne šole Dušan Munih so v Boršt prišli že dopoldne in obiskali svoje vrstnike na osnovni šoli. Tu jih je pozdravil ravnatelj Stanislav Skrinjar, ravnatelj gostov Vid Miklavčič pa je v zahvalo za gostoljubje daroval šoli knjigo Slovenija. Učenci so se nato podali v tržaško Rižarno in si pretreseni ogledali edino taborišče smrti v Italiji. Na sedežu občine v Dolini pa jih je sprejel župan Edvin Švab, ki se je z njimi zadržal v daljšem prijetnem pogovoru, nakar jih je povabil, da si ogledajo občinski spomeniški park.

Borštani in gostje z Mosta na Soči so v torek preživeli intenziven dan, prepoln lepih vtisov in zvečer, ko se je razživela družabnost in je kipela pesem za pesmijo, so že stekli prvi pogovori za novi, čimprejšnji stik.

(ris)

ŠOLA
ZA KROJENJE
IN ŠIVANJE
EDDA DESCO
Ul. Destriero 11 — Tel. 744458
ZAČELO SE JE VPISOVANJE

Včeraj-danes

Danes, ČETRTEK, 12. januarja
TATJANA

Sonce vzide ob 7.44 in zatone ob 16.43 — Dolžina dneva 8.59 — Luna vzide ob 12.11 in zatone ob 0.59.

Jutri, PETEK, 13. januarja
VERONIKA

Vreme včeraj: temperatura 1,5 stopinje, zračni tlak 1026,4 mb narašča, veter 24 km na uro severovzhodnik, vlaga 49-odstotna, nebo jasno, morje rahlo razgibano, temperatura morja 8,4 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Alice Cerin, Martina Gallo, Emanuela Amato, Alan Sancin, Andrea Uva, Giulia Pasquazzo, Michele Taccardi.

UMRLI SO: 98-letna Maria Tagliapietra, 82-letna Natalia Mocenigo, 75-letna Flora Rimondi, 83-letna Giovanna Margon vd. Santini, 62-letni Mario Blasco, 80-letna Avellina Pisani vd. Marcucci, 69-letni Salvatore D'Eri, 85-letna Maria Pulz, 81-letni Francesco Perla, 89-letni Giacomo Benini.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN
(od 8.30 do 20.30)

Trg Ospedale 8, Ul. dell'Istria 35, Miramarski drevored 117, Ul. Combi 19, Sesljan, Bazovica, Žavlje.

(od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 20.30)

Largo Piave 2, Borzni trg 12.

NOČNA SLUŽBA LEKARN
(od 20.30 dalje)

Largo Piave 2, Borzni trg 12, Sesljan, Bazovica, Žavlje.

LEKARNE V OKOLICI

Boljunec: tel. 228-124, Bazovica: tel. 226-165, Opčine: tel. 211-001, Zgonik: tel. 225-596, Nabrežina: tel. 200-121, Sesljan: tel. 209-197

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA

Nočna služba od 20. do 8. ure tel. 9171, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20.

Čestitke

Danes praznuje rojstni dan dragi IVAN VISENTIN iz Nabrežine. Mnogo sreče, zdravja in dobre volje mu želijo Iva in Miro Ščuka ter družina Vodopivec iz Milj.

Prireditve in sporočila kulturnih društev in organizacij

Pevci, godbeniki in recitatorji TPPZ P. Tomažič: jutri, 13. t.m., ob 20.30 v Bazovici bo prva letošnja vaja. Prvi celovečerni koncert pa bomo imeli 21. t.m. v Krminu.

SKD Barkovlje sporoča, da bo jutri, 13. januarja, ob 20.30 v društvenih prostorih seja odbora.

Foto Trst 80 priredi jutri, 13. t.m., ob 20.15 v Gregorčičevi dvorani, Ul. sv. Frančiška 20, VEČER DIAPOZITIVOV O INDIJI IN SRI LANKI. Predvajal jih bo mladi Doberdobec Fabio Gergolet, avtor istoimenskega podlistka v Primorskem dnevniku.

KD F. Venturini vabi na koncert Tržaškega okteta v soboto, 14. t.m., ob 20. uri v Kulturnem centru A. Ukmar - Miro pri Domju.

SKD Tabor - Opčine vabi člane na redni občni zbor, ki bo jutri, 13. januarja, ob 20. uri (drugo sklicanje pol ure kasneje).

MENJALNICA vseh tujih valut

11. 1. '84

Ameriški dolar	1.705.—
Kanadski dolar	1.355.—
Švicarski frank	760.—
Danska krona	165.—
Norveška krona	213.—
Švedska krona	205.—
Holandski florint	538.—
Francoski frank	197.—
Belgijski frank	26.—
Funt šterling	2.380.—
Irski šterling	1.860.—
Nemška marka	604.—
Avstrijski šiling	85.—
Portugalski eskudo	11.—
Španska pezeta	10.—
Japonski jen	5.—
Avstralski dolar	1.425.—
Grška drahma	11.—
Debeli dinar	11,25
Mali dinar	10,75

BCTKB
BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA
S.P.A.
TRST - ULICA F. FILZI 10 - ☎ 61-446

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE V TRSTU
DUŠAN KOVAČEVIČ
RADOVAN TRETJI
Bridka komedija o samoizdaji
Režija: BORIS KOBAL
DANES, 12. januarja, ob 20.30 ABONMA RED E
JUTRI, 13. januarja, ob 16. uri ABONMA RED H
V soboto, 14. januarja, ob 20.30 ABONMA RED F
V nedeljo, 15. januarja, ob 16. uri ABONMA RED G

Gledališča

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE - Trst

Jutri, 13. januarja, ob 19. uri v Ilirski Bistrici E. Albee: GOSPA IZ DUBUQUA; v ponedeljek, 16. t.m., na Goriškem srečanju malih odrov v Novi Gorici Dušan Kovačevič: RADOVAN TRETJI.

AVDITORIJ

Od 17. do 22. januarja bo gostovala v Trstu skupina «Il Granteatro» gledališča Niccolini iz Firenc. Predstavila bo Molièrovo delo «Il Borghese gentiluomo». Režija Carlo Cecchi. Ravnateljstvo Stalnega gledališča je rezerviralo dve matineji (19. in 20. januarja) za dijake. Cena za dijake 5.000 lir. Posamezne šole morajo do 13. t.m. sporočiti svoj obisk (tel. 567-201).

ROSSETTI

Danes, 12. januarja, ob 20.30, red četrtek, bo Stalno gledališče F-JK predstavilo delo R. Rossa «Il pianeta indecente» z Giuliom Brogijem. Režija R. Guicciardini.

VERDI

Jutri, 13. januarja, ob 20. uri izredna predstava izven abonmaja dela Umberta Giordana «Andrea Chènier».

CANKARJEV DOM - Ljubljana

Okrogla dvorana

Danes, 12. januarja, ob 19.30: Dnevi romunske glasbe.

Mala dvorana

V soboto, 14. t.m., ob 10. uri in ob 11.30: Ne bojte se velikih živali - lutkovna predstava.

Velika dvorana

Jutri, 13. januarja, ob 19.30: Simfonični orkester Slovenske filharmonije. Rumeni abonma in izven.

PRIMORSKO DRAMSKO GLEDALIŠČE

13. Goriško srečanje malih odrov

Danes, 12. januarja, ob 15. uri: Simpozij Alpe Adria - dvorec Zemono pri Vipavi; ob 19. uri: PDG - J. Plevneš «Erigon» - dvorec Zemono pri Vipavi.

Kino

La Cappella Underground 18.00, 20.00 in 22.00 «Despair». Režija Rainer Fassbinder.

Maxivideo 18.30 — 21.00 «Le nozze di Figaro». Mozart.

Ariston Danes zaprto.

Eden 15.30 — 22.15 «Mai dire mai». Sean Connery.

Fenice 16.00 — 22.15 «Segni particolari: bellissimo». A. Celentano.

Nazionale Dvorana št. 1 15.30 — 22.00 «The story of J. Welse». Prepovedan mladini pod 18. letom.

Dvorana št. 2 16.30 — 22.15 «Il tassinaro». A. Sordi.

Dvorana št. 3 16.00 — 22.00 «Questo e quello». Renato Pozzetto in Nino Manfredi.

Grattacielo 17.00 — 22.15 «Il ritorno dello Jedi».

Mignon 16.00, 18.00, 20.00, 22.00 «Il libro della giungla», risani film.

Capitol 16.30 — 22.00 (tel. 726-813) «Morte in Vaticano». Barvni film, T. Stamp.

Aurora 16.15 — 22.00 «Flashdance».

Moderno 15.30, 17.20, 19.10 in 22.00 «Staying alive». Režija Silvester Stallone. J. Travolta.

Vittorio Veneto 16.30 — 22.00 «La borghese golosa». Prepovedan mladini pod 18. letom.

Lumiere 17.00, 19.30, 22.00 «L'uomo che cadde sulla terra». David Bowie.

Radio 15.30 — 21.30 «Taboò». Kay Parker in Dorothy Lemay. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Alcione 16.00 — 22.00 «Lo spettacolo incomincia».

Koncerti

Šola Glasbene matice - Trst. Jutri, 13. januarja, ob 20.30 v Gallusovi dvorani v Ul. R. Manna 29 koncert RUMIANE RIBARSKE (kontrabas) in MIRE FLIS - ŠIMATOVIĆ (klavir). Na programu: Giovannino, Dittersdorf, Svete, Novosel. Vabljeni!

Razstave

V soboto, 14. t.m., ob 18. uri bo v galeriji «Cartesius» otvoritev razstave grafik slikarja Daria Delpina. Umetnika bo predstavil umetnostni kritik Carlo Milic. Razstava bo odprta do 26. t.m.

Danes, 12. januarja, ob 18. uri bodo v galeriji «Moderna» - Pasaža Rossoni otvorili razstavo slikarja Danila Cecconeja. Razstava bo odprta do 21. t.m.

Šolske vesti

Ravnateljstvo znanstvenega liceja «F. Prešeren» obvešča, da 21. januarja zapade rok za vložitev prošenj za maturo.

Prispevki

Namesto cvetja na grob Umberta Blažine darujejo Karlo, Marička, Zofka in Milka Černjava z družinami 35.000 lir za spomenik padlim v NOB v Gabrovcu.

V spomin na Berta Blažina darujeta Lidja in Egidio Castellani 10.000 lir za pevski zbor Vasilij Mirk.

V spomin očeta Franka Cippolina darujeta Danilo in Danila Ukmar 10.000 lir za Godbeno društvo Prosek.

V spomin na teto Viktorijo Sedmak daruje Corrado Švab 30.000 lir in Duško Švab 20.000 lir za KD Vesna.

Josip Jurca daruje 35.000 lir za Združenje aktivistov OF na Tržaškem ozemlju.

Namesto cvetja na grob pokojnega Danila Žagarja darujeta družini Žagar in Kajuh.

Ob obletnici smrti mame Marije in očeta Ilarija darujejo Genia Susteršič, Silva Dovgan in Pepi Zidarič 15.000 lir Ferluga 10.000 lir za osnovno šolo K. D. za vaško skupnost Praprot.

Namesto cvetja na grob Franca Škabarja daruje Primož Možina (Col) 20.000 lir za ŠK Kras.

V spomin na Josipa Cibica daruje Viktorija Košuta z družino 10.000 lir za KD Vesna.

V spomin na vnuka Uroša darujeta nono in nona 10.000 lir za Dom A. Sirka v Križu.

Mali oglasi
telefon (040) 79 46 72

PRODAM 4 nove avtomobilske gume (112 abarth). Informacije na upravi PD v Gorici.

PRODAM kompletne smuči znamke Spalding, ženski smučarski komplet št. 44 in smučarske čevlje št. 37 ter različne slovenske in italijanske romane. Telefonirati od 12.30 do 13.30 na št. 824-951.

OSMICO je odprl Zoran Pangerc v Dolini št. 474.

AGENCIJA «Riviera» - tel. 224-426 išče manjšo kraško hišo na samem. Telefonirati od 10. do 12. in od 16. do 18. ure.

OSMICO ima do 24. februarja Robert Pipan iz Mavhinj.

NOVE obraze od 18 do 45 let selekcioniramo za pomemben film znanega režiserja. Poleg tega selekcioniramo 18/35-letna dekleta za reklamo, modo in fotoromane. Prosimo, da se javijo samo zainteresirane osebe. Poslati sliko na naslov: «Cinema TV 2000» - Via Quirino Majorana - 00171 Roma.

NA PROSEKU prodajamo trgovino športne opreme (licenca 9 - 10 - 14 in prostor). Telefonirati na 225-053.

PRODAM avtomobil MINI METRO L, letnik 1982, prevoženih 21.000 km, v zelo dobrem stanju, za 5.800.000 lir. Telefonirati od 8. do 13. ure na 566-191.

IŠČEM v najem kemično čistilnico, po možnosti v mestni okolici. Pismene ponudbe pod šifro «Kemična čistilnica» na Primorski dnevnik - Oglasni oddelek - Ul. Montecchi 6 - 34137 Trst.

FIAT 126, leto 1973, 30.000 km prodam za 1.000.000 lir. Tel. 040/213-876 od 13. do 14. ure.

PRISTNO kraško hišo potrebno popravil prodam. Tel. 040/229-126 zvečer.

IŠČEM službo, sem prodajalka in pišem slovensko, italijansko in hrvaško; obvladam pisanje s strojem. Sprejmem vsakršno delo v dopoldanskih urah. Marija Bizjak, Ul. Gradnikove brigade 29, Nova Gorica - tel. 003865/26-326.

PRODAM pisalni stroj, tudi s slovenskimi črkami, 300.000 lir. Tel. 040/763-965 od 16. do 18. ure.

IŠČEM službo kot hišna pomočnica. Tel. 003866/25-213.

KRZNA — JOPE — NAŠITKI
PELLICCERIA CERVO
Trst, Drev. XX. septembra 16
Telefon: 796-301
PELLICCERIA ALBERTI
Ulica delle Torri 2
Priporočeni trgovini za vaše nakupe.

PERNICE IZ GOSJEGA PUHA
od 99.000 lir dalje
ODEJE IZ ALPAKE
od 103.000 lir dalje
Bon-Pas
3 razstavna nadstropja
v Ul. Battisti 14
Obv. občini z dne 30.9.83

Z nedavnega zasedanja v Pizi

O delovanju žensk v izvoljenih svetih

Še enkrat se je izkazalo, da so ustanove in organizmi, ki so jih osnovali pred kratkim, ženskam bolj naklonjeni od «starejših». Tradicije, ki so velikokrat močnejše od pisanih pravil, namreč še vedno delujejo kot pregrada, ki ženskam preprečuje dostop do odločilnih mest. Takšne in podobne že znane ugotovitve so prišle v zaključke prvega srečanja žensk, ki so bile v okviru držav Evropske gospodarske skupnosti izvoljene v razne krajevne svete. Srečanje je pred nedavnim v Pizi organiziralo Združenje občin Evrope v sodelovanju s pokrajinsko upravo Pize, ki ji načeluje ženska, in sicer Fausta Cecchini.

Srečanja se je udeležilo precejšnje število žensk, ki so v občinskih, pokrajinskih ali deželnih svetih, veliko manj pa je bilo tistih, ki so v posameznih odborih. Še največ javnih upraviteljic je prišlo iz Francije, Velike Britanije, Zahodne Nemčije in Grčije; v Pizo pa je prišla tudi španska delegacija, pa čeprav Španija še ne sodi v EGS.

Če je bila zelo zaznavna številčna razlika med svetovalkami in članicami raznih izvršnih teles, je bila morda še večja med predstavnicami manjših centrov in velemest. Brez večjih razlik med državami so namreč ženske veliko bolj množično zastopane v manjših krajih kot v glavnih mestih. Na srečanju v Pizi so se z ženskimi zastopnicami lahko pohvalili le Atene, London in Milan.

V državah EGS so ženske torej pretežno v svetih, v večjem številu v manjših krajih ter končno predvsem v nižjih voljenih organih. V tem je izjema Evropski parlament, v katerem sedi toliko žensk, da predstavljajo kar 16 odst. vseh parlamentarcev. To je seveda znatno nad poprečjem ženske prisotnosti v parlamentih posameznih držav članic ter tudi v krajevnih upravah raznih stopenj.

Zato so se udeleženke srečanja z nezakritim kančkom upanja spraševale, če ni morda Evropska gospodarska skupnost bolj naklonjena ženski, kot njeni sestavni deli. Zaključna misel, ki je nekako sklenila dolgo razpravo, je nekoliko salomonska: v načelu in v programskih izjavah je nedvomno EGS bolj «ženska» kot so posamezne države, vendar pa pri izvajanju sprejetih dokumentov ni bila dovolj učinkovita. Spomniti se je na primer treba na komisijo za preučevanje ženskega položaja, ki so jo ustanovili pred dvema letoma in ki je izdelala vrsto pomembnih dokumentov; nato še na smernice o ženskem strokovnem izobraževanju in o ženski zaposlitvi. Vse dokumente, predvsem pa akcijske programe, so razni organizmi EGS posredovali posameznim državnim vladam, ki bi jih morale upoštevati; ravno pri «prevajanju» evropskih smernic v obveze posamezne države pa se je najpogosteje zataknilo.

Danes pa je treba upoštevati posledice hude gospodarske krize: podatki, ki sta jih na srečanju posredovali italijanska evropska poslanka Marisa Cinciari Rodano, ki je tudi predsednica parlamentarne komisije za preučevanje položaja žensk v Evropi, in pa angleška predstavnica Sarah Evans, ki sledi vprašanjem ženskega zaposlovanja in uveljavljanja ženske enakopravnosti pri posebnem uradu EGS, pa so za ženske zelo zaskrbljujoči. Med vsemi pa sta dva najbolj nazorna: v okviru EGS je skoraj polovica vseh nezaposlenih žensk, medtem ko je med tako imenovanim aktivnim prebivalstvom samo tretjina žensk. Skoraj sama od sebe se zato vsili ironična pripomba, da so si evropske ženske priborile enakopravnost med «izobčenci», kar seveda ni posebej razveseljujoča pridobitev.

Z gospodarsko krizo pa se vsak dan trdo soočajo tudi ženske, ki so v raznih krajevnih odborih. Njim namreč najčešče prepuščajo resorje kot so šolstvo, zdravstvo, socialno skrbstvo in podobno, to pa so vsi resorji, ki jim v današnjem pomanjkanju finančnih sredstev najprej in najbolj odločno «režejo» proračune. Hkrati pa prav dobro delovanje teh služb omogoča ženskam, da se zaposlijo. Ocena trenutnega stanja za torej ne more biti pozitivna: za ženske, ki aktivno posegajo v politično dogajanje, pa je možna samo obveza, da so potrebna še nadaljnja prizadevanja, da bi končno v skupen programski razvoj vključili tudi težnje in zahteve žensk. (bip)

Patronat KZ - INAC svetuje

Prireja B. Simoneta

Prijava dohodkov invalidskih upokojencev INPS, ki so še zaposleni

Vpr.: *«Tudi jaz sem eden izmed tistih invalidskih upokojencev INPS, ki še delam iz potrebe, da preživljam družino, čeprav imam že 62 let. V tem zadnjem času sem veliko bral in slišal, da morajo vsi invalidski upokojenci, ki so še zaposleni, poslati prijavo dohodkov na INPS in kdor ima več kot 10 milijonov letno, da mu bodo odvzeli pokojnino. Pričakoval sem, da bom tudi jaz dobil ta obrazec, vendar, ko sem zadnjič prejel pokojnino na pošti, mi ga niso izročili. Kako to? Verjetno so name pozabili, zato se sprašujem, če moram sam na INPS in to prijaviti?»* F. G.

Odg.: Zavarovalni zavod INPS očitno ni na vas pozabil, ker enostavno vi spadate v kategorijo tistih invalidskih upokojencev, katerim ni treba javiti svojega dohodka in torej ni niti vprašljivo, če bo INPS še naprej izplačeval pokojnino z ozirom na dejstvo, da ste še zaposleni. Vzrok za to je v vaši starosti, saj ste že dopolnili upokojitveno starost in invalidsko pokojnino, se zato smatra, kot da je starostna. Obvezno pa morajo prijaviti dohodek vsi tisti invalidski upokojenci, ki niso še dopolnili 60 let, oziroma 55 let za ženske. Torej se vam ni treba beliti glave, ker za vaš primer se ne aplicira nova zakonodaja.

Vse tiste upokojence, ki prejemajo minimalno pokojnino, in pa še zaposlene invalidske upokojence, ki niso še dopolnili 60. leta, pa opozarjamo, da morajo do konca tega meseca vrniti INPS izpolnjene obrazce RED. 1, na katerih mora biti overovljen podpis. Kdor ni morda prejel po pošti tega obrazca, naj se obrne za izstavitev duplikata na patronat ali pa na INPS.

Na otvoritev nove **OPTIKE MALALAN**
ki bo v soboto, 14. t.m., od 16. ure dalje na OPČINAH,
Proseška ulica 6
vljudno vabim vse prijatelje in znance.
Milko Malalan

tommaSini Sport **boutique**
Ul. Mazzini 37-39 — TRST
moška - ženska - otroška konfekcija
IZREDNA PRODAJA
POPUSTI OD 20 DO 80%
Obv. občini dne 5.1.84

radiotelevizija

ITALIJANSKA TELEVIZIJA

Prvi kanal

12.00 Dnevnik 1 - Flash
12.05 Pronto. . . Raffaella?
13.25 Vremenske razmere
13.30 Dnevnik
14.00 Pronto. . . Raffaella?
14.05 Po poteh Kalifornije - TV film
15.00 Italijanske kronike
15.30 Šola in vzgoja: Obletnice: Francesco Hayez
16.00 Cartoni magici
17.00 Dnevnik 1 - Flash
17.05 Forte fortissimo TV top
18.00 Tuttolibri - oddaja o knjižnih izdajah
18.30 Colpo al cuore - TV film
19.00 Italia sera - dogodki in osebnosti
19.40 Almanah in Vremenske razmere
20.00 Dnevnik
20.30 Test - oddaja, ki jo vodi Emilio Fede
22.00 Dnevnik
22.10 Movie Movie: Viva De Sica! - 3. del
22.55 Le Nove Sinfonie - 2. del
23.55 Dnevnik 1 - Zadnje vesti Vremenske napovedi

Drugi kanal

12.00 Oddaja o prehrani
13.00 Dnevnik 2 - Ob 13. uri
13.30 Capitol - TV film
14.15 Tandem - vesti in radovednosti
16.30 Šola in vzgoja Komunikacije v letu 2000
17.00 Visite a domicilio - TV film
17.30 Dnevnik 2 - Flash
17.45 Vediamoci sul due - oddaja o modi in glasbi
18.30 Dnevnik 2 - Športne vesti
18.40 Le strade di San Francisco - TV film
19.45 Dnevnik 2 - Vesti
20.30 Mixer
21.55 Saranno famosi - TV film
22.45 Dnevnik 2 - Vesti
22.55 Filmske novosti
23.00 Dnevnik 2 - Športne vesti
00.10 Dnevnik 2 - Zadnje vesti

Tretji kanal

16.00 Šola in vzgoja
16.30 Cime tempestose - 3. del
17.30 Šola in vzgoja
18.00 Cento città d'Italia
18.10 Gli allegri pasticcioni - TV film
18.25 L'orecchiocchio
19.00 Dnevnik 3
19.30 Dnevnik 3 - Deželne vesti
20.05 Šola in vzgoja
20.30 Permette una battuta? - 3. del
21.20 Dnevnik 3
21.55 Vertigine - film Igrajo: Dana Andrews, Gene Tierney, Clifton Webb.

JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA

Ljubljana

9.00 Čebelko in Hlaček
9.25 Erazem in potepuh - otroška TV nadaljevanka
9.55 Zemljepisne posebnosti: Etosha - kraj suhe vode
10.50 Darwinova pustolovščina - ameriški film
17.40 Poročila
17.45 Utonilo je sonce, Ferenc, Ferenc - mladinska nadaljevanka
18.25 Gorenjski obzornik
18.40 Delegatska tribuna
19.26 Zrno do zrna
19.30 Dnevnik I.
20.00 Tednik
21.00 Diamanti na nebu - nanizanka
21.50 TV dnevnik II.
22.05 Retrospektiva TV drame: Balada o taščici

Zagreb

9.20 Zimski spored za dijake
17.30 Videostrani
17.45 Zgodbe iz Nepričave
18.25 Kronika občine Split
18.45 Mali veliki svet
20.00 Refleksi - politični magazin
21.05 Olimpiada skozi čas - kviz

Koper

14.00 in 16.30 Odprta meja

Danes bodo v oddaji Odprta meja tudi naslednje vesti:
TRST — Začetek sodnega leta
NABREŽINA — Posvet CGIL o krizi ladjedelstva
GORICA — Demografski padec
BORŠT — Proslava VZPI - ANPI
TRST — Pobuda KPI o zapuščenih kulturnih prostorih
TRST — Taras Kermauner v Slovenskem klubu

17.00 TVD Novice
17.05 TV šola: Kozmos, dokumentarna oddaja
17.30 Slovenski narodni plesi
18.00 Rayan - serijski film
18.50 Risanke
19.30 TVD Stičišče
19.50 Drevi
19.55 Budimpešta: Drsanje na letu
22.25 TVD Nocoj
22.35 Video mix - glasbena oddaja

ZASEBNE POSTAJE

CANALE 5

8.30 Dober dan Italija
9.00 Una vita da vivere
10.00 Rubrike
10.30 Alice - TV film
11.00 Rubrike
11.00 Rubrike
12.00 Help - nagradno tekmovanje
12.30 Bis - nagradno tekmovanje
13.00 Il pranzo è servito
13.30 Sentieri - nadaljevanka
14.30 General Hospital - TV film
15.30 Una vita da vivere
16.50 Hazzard - TV film
18.00 Il mio amico Arnold - TV film
18.30 Jenny e Chachi - TV film
19.00 Arcibaldo - TV film
19.30 Zig zag - kviz
20.25 Superflash - nagradno tekmovanje
23.00 Alla conquista del West - 1. nadaljevanje

RETEQUATTRO

8.30 Ciao ciao -
9.30 Mr. Abbott e famiglia
10.00 Vicini troppo vicini - TV film
10.20 Accadde al commissariato -
11.50 Fantasilandia - TV film
12.50 Casa dolce casa - TV film
13.20 Maria Maria - TV film
14.00 La villa bianca - TV film
14.50 Uomini violenti - film
16.30 Ciao ciao
17.20 Il magico mondo di Gigi
17.50 Lobo - TV film
18.50 Marron Glacè - TV film
19.30 M'ama non m'ama - nagradno tekmovanje
20.25 Stupro - film
23.30 Šport

ITALIA 1

8.30 Chappi - risanka
8.50 Cara cara - TV film
9.20 Febbre d'amore - nadaljevanka
10.15 Il padrone del vapore - film
12.00 Gli eroi di Hogan - TV film
12.30 Strega per amore - TV film
13.00 Bim, bum, bam
14.00 Cara cara - TV film
14.45 Febbre d'amore
15.30 Aspettando il domani - nadaljevanka
16.00 Bim, bum, bam
17.45 Galactica - TV film
18.45 L'uomo da sei milioni di dollari
20.30 Charleston - film
22.30 Chi si ferma e perduto - film

TELEPADOVA

12.00 L'uomo invisibile - TV film
13.00 Tigerman - risanka
13.30 Lupin III. - risanka
14.00 I Sullivan - TV film
15.30 Cuore salvaggio - TV film
16.30 Medical Center - TV film
17.30 Pat, la ragazza baseball
18.00 Andersen - risanka
18.30 Lupin III. - risanka
19.00 Tigerman - risanka
19.30 Buck Rogers - TV film
20.20 Per amore di Cesarina - film
22.00 Medical Center - TV film
23.00 Film
00.30 Monjiro - TV film

TRIVENETA

12.00 La famiglia Smith - TV film
12.40 Sidestreet - TV film
13.30 I grandi personaggi - risanka
14.30 Film
16.00 Cineprogramma
16.30 TV film
18.00 The Flintstones - risanka
19.00 Oddaja o ribolovu
20.30 Anatomia di un rapimento -
22.00 Sherlock Holmes - TV film
22.30 Dražba preprog
1.40 Sesso sotto la pelle - film

TELEFRIULI

14.00 Quel freddo giorno nel parco -
15.45 Spaziotto: Risanke: Čebelica Maja, Superauto, Pepero, Heidi.
18.55 Lassie TV film
20.00 TV film
20.30 Šport
21.45 Oddaja o zdravju
22.20 Abat-jour
22.25 A tutto sci - šport
23.00 Venga a prendere il caffè da noi - film

RADIO

RADIO TRST A

7.00, 13.00, 19.00 Radijski dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 7.40 Pravljica; 8.10 Almanah: Trim za vsakogar; 8.45 Glasbena matineja; 10.10 S koncertnega in opernega repertoarja; 11.30 - 13.00 Opoldanski zbornik: Beležka; 12.00 Zdravniški nasveti - Glasbeni potpuri; 13.20 - 17.00 Radijsko popoldne: Glasba po željah; 14.10 Otroški kotiček: «To je pa laž!»; 14.30 Pop-Magazin; 16.00 Na goriškem valu; 16.30 Tja in nazaj; 17.10 Mi in glasba; 18.00 Četrtkova srečanja: Dosje Koprivišče; 18.30 Glasbene podobe: ljudski zvoki.

RADIO KOPER

(Slovenski program)

6.30, 14.00, 15.00 Poročila; 6.00 Otvoritev - glasba za dobro jutro; 6.15 Vremenska napoved - Cestne razmere Ekonomska priporočila; 6.45 Prometni servis - Napoved radijskega in TV sporeda; 7.00 Zaključek; 7.15 Val 202; 13.00 Otvoritev - Danes na valu radia Koper - Glasba, zanimivosti, reportaže; 13.45 Jugoslovanska folklora; 14.20 Z našimi (tujimi) glasbenimi umetniki; 14.35 Oddaja brez naslova; 15.25, 15.45 Ekonomska priporočila; 16.00 Dogodki in odmevi; 16.30 Glasba po željah; 16.55 Pravočasno svetuje zavarovalna skupnost Triglav; 17.00 Primorski dnevnik - Objave; 17.30 Pogovor o...; 18.00 Zaključek.

Srednji val 546,4 metra ali 549 kilohertzov
UKW — Beli križ 102,0 MHz
UKW — Koper 98,1 MHz
UKW — Nanos 88,6 MHz

RADIO KOPER

(Italijanski program)

7.15, 12.30, 15.30, 17.30 Radijski vestnik; 6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30 Poročila; 6.00 Jutranji program; 7.00 Horoskop; 8.45 Su e zo per le contrade; 9.15 Casadei sonora; 9.32 Pisma Lucianu; 10.00 Pošta; 10.10 Zmaj; 10.35 Vrtiljak; 11.00 Svet mladih; 11.30 Na prvi strani; 12.00 Glasba po željah; 14.00 Bazar jug. glasbe; 14.32 Popolari e dintorni; 15.00 Zmaj; 16.00 Jugoslavija: informacije za počitnice; 16.15 Edig Galletti; 18.00 Zaključek.

RADIO 1

6.00, 7.00, 8.00, 11.00, 12.00, 13.00, 15.00, 19.00 Poročila; 6.02 Jutranji glasbeno-govorni program; 9.00 Radio anch'io; 10.30 Pesmi skozi čas; 12.03 Via Asiago Tenda; 13.32 Master; 16.00 Il Paginone; 18.00 Zeleni val; 18.05 Vrstijo se popevke; 20.00 «I mangiatori di gabbiani» - radijska prireditev; 21.35 Srečanje je Aretho Franklin; 23.05 Telefonski poziv.

RADIO 2

6.30, 7.30, 8.30, 12.30, 13.30, 16.30, 18.30, 19.30 Poročila; 6.00 Dnevi; 8.00 Šola in vzgoja: otroštvo, zakaj in kako?; 8.05 Radiodue predstavlja; 8.45 «Il racconto dei Vangeli» radijska priredba; 10.30 Radiodue 3131; 12.45 Discogame; 16.35 Due di pomeriggio; 18.35 Čas za glasbo; 19.50 Šola in vzgoja; 21.00 Jazz; 21.30 Radiodue 3131.

LJUBLJANA

5.00, 6.00, 8.00. 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00 Poročila; 4.30 - 8.00 Jutranji program - glasba; 8.05 Radijska šola za višjo stopnjo; 8.35 Igraj kolce (narodne v izvedbi otroških in mladinskih zborov); 9.05 Glasbena matineja; 10.05 Rezervirano za...; 11.05 Ali poznate?; 11.35 Naše pesmi in plesi; 12.10 Znane melodije; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Od vasi do vasi; 13.00 Danes do 13.00 - Iz naših krajev - Iz naših sporedov; 13.30 Od melodije do melodije; 14.05 Mehurčki; 14.20 Koncert za mlade poslušalce - Srebotnjak: Slovenski plesi, Bartok: Romunski plesi; 14.45 Jezikovni pogovori; 15.05 Radio danes, radio jutri; 15.15 Vrtiljak; 16.00 Dogodki in odmevi; 16.30 Obvestila in zabavna glasba; 16.35 Vrtiljak; 17.00 Studio ob 17.00; 18.00 Z ansamblom «Fantje treh dolin»; 18.15 Lokalne radijske postaje se vključujejo; 18.35 Z basistom Jožetom Stabejem - Pesmi Josipa Ipavca, Josipa Pavčiča in Modesta Musorgskega; 19.00 Radijski dnevnik; 19.25 Obvestila in zabavna glasba; 19.35 Lahko noč, otroci; 19.45 Minute z ansamblom Zeleni val; 20.00 Četrtkov večer domačih pesmi in napevov; 21.05 Literarni večer, Ob 70-letnici Vitomila Zupana; 21.45 Lepe melodije; 22.00 Našim rojakom po svetu; 22.15 Informativna oddaja v nemščini in angleščini; 22.25 Iz naših sporedov; 22.30 Večerna podoknica; 23.05 Literarni nokturno - Herodot: Zgodba o prebrisanem tatu; 23.15 Paleta popevk jugoslovanskih avtorjev; 00.05 - 4.30 Nočni program - glasba.

Sindikat napoveduje ostrejšo akcijo na področju avtobusnih prevozov

Pokrajinski odbor naj čimprej uredi spor

Odnosi med osebjem in ravnateljstvom v pokrajinskem avtobusnem podjetju so se zaostrili po zadnji stavki, ki je bila v sredo dopoldne. Na skupščini, ki je trajala štiri ure, ves čas trajanja stavke, so sindikalisti in delavci ostro obsodili ravnanje ravnatelja podjetja, ki v poizkusu da bi uredil razne službe znotraj podjetja uporablja, tako menijo sindikati, avtoritativne metode. Odnosi v podjetju so se zaradi tega razhajali in to je tudi razlog, da tako sedanji predsednik upravnega odbora APT dr. Marin, kot baje tudi nekateri drugi upravitelji nočejo več biti na dosedanjih položajih v upravnem svetu in se torej nujno govori o zamenjavi nekaterih oseb, o čemer smo v našem listu pisali že pred nekaj dnevi.

Po dolgem ponedeljkovem sestanku na pokrajini bo ponoven sestanek med upravitelji pokrajinske uprave in sindikalisti v ponedeljek ali torek. Od ponedeljka dalje pa bodo uslužbenci APT pričeli z novo obliko protestne akcije. Na večini avtobusnih prog je sedaj v avtobusu samo en uslužbenec: šofer, ki istočasno prodaja listke ob vstopu ljudi v avtobus na vmesnih postajah. To določajo pravila APT, sindikalna pogodba in čeprav se je ta običaj v Italiji uveljavil šele v zadnjem času je ta praksa uveljavljena v severnoevropskih državah že desetletja. Uslužbenci APT od ponedeljka dalje ne bodo več prodajali vozovnic niti ne bodo zahtevali od potnikov, da jim pokažejo abonmajsko izkaznico. To bo seveda prizadelo podjetje, ki se itak nahaja v finančnih težavah zaradi velikega deficita, ki ga ustvarjajo vsa taka podjetja in ki ga je potem treba kriti z denarjem vse skupnosti, torej z denarjem vseh nas.

Ta akcija naj bi bila seveda nekak pritisk na pokrajinsko upravo, da reši čimprej spor med delavci in ravnateljstvom.

V pokrajinskem svetu, ki je bil v torek zvečer, niso zaradi tega govorili o proračunu APT, niti o imenovanju predsednika in članov upravnega odbora. Prav tako so odložili imenovanje drugih zastopnikov pokrajine v razne komisije.

Kar se avtobusnega podjetja tiče se namesto Marina na predsedniško mesto omenjajo imeni bivšega pokrajinskega odbornika Lodija oz. bivšega župana Vileš Portellija. Oba sta demokristjana. Za predsednika pokrajinskega nadzornega odbora omenjajo, namesto odvetnika Ginaldija, demokristjana Marocca, bivšega poslanca. Podpredsednik konzorcija za letališče v Ronkah bi postal socialdemokrat Silvani, republikanci bi se zadovoljili z mestom podpredsednika upravnega sveta zdravstvenega zavoda Ospizio marino v Gradežu.

Kočo pri Krnskem jezeru bodo odprli 8. julija

Novo planinsko postojanko pri Krnskih jezerih bodo izročili namenu še v tem letu. Slovesnost bo v nedeljo, 8. julija. Tako smo izvedeli pri predsedniku novogoriškega planinskega društva, kjer so že stekle priprave na pomembni dogodek, ki bo vsekakor pomenil krono dosedanjih večletnih prizadevanj in naporov gradbenega odbora, članov društva in nasploh vseh primorskih in slovenskih planincev. Ne gre namreč pozabiti, da so prav planinci, člani primorskih in zamejskih planinskih društev v štirih letih gradnje prispevali veliko ur prostovoljnega dela in s tem bistveno pripomogli k hitrejši in cenejši uresničitvi načrta.

Planinski dom pri Krnskih jezerih, ki je bil že v lanski sezoni deloma oskrbovan, bo torej že to poletje v celoti pričel služiti namenu za katerega je bil zgrajen: nuditi varno in ustrezno oskrbo vse bolj številnim planincem, ki obiskujejo ta predel naše domovine.

Novogoriški planinci, ki postojanko upravljajo, razmišljajo tudi o tem, kako bi dom koristili tudi v pomladanskih mesecih, saj so tu gori precej primerni pogoji za turno smuko.

O tem, kako je gradnja nove planinske postojanke ugodno vplivala tudi na oživitev planšarstva na planinah v okolici Krnskega jezera, smo že poročali. Lani se je pričela obnova ovčarije, kjer bodo že letos precej povečali čredo. Tovorna žičnica, ki so jo obnovili na trasi nekdanje vojaške tovorne žičnice, je v mnogočem olajšala sicer trdo delo planšarjev.

Temnopolta moški in ženska okradla zlatarja v Tržiču

Neprijetno presenečenje za 60-letnega zlatarja in urarja Darka Cukjatija in njegovega 31-letnega sina Aleša, ki imata urarno in zlatarno v Tržiču, v Ulici Roma 13. Včeraj, okrog 9. ure, sta v trgovino stopila temnopolta ženska in moški srednjih let in povprašala po zlati verižici, ki bi jo rada kupila. Ko sta med različnimi vzorci izbrala pravo, sta povprašala še, če lahko plačata v frankih. Nobenih težav, je menda bil odgovor lastnikov. Le v banko bo treba stopiti in se pozanimati za tečaj. V trgovini sta bila ta čas Darko in Aleš Cukjati. Kmalu za tem je mlajši gospodar res odšel iz trgovine do bližnje banke. Še preden pa se je vrnil, sta temnopolta kupca izginila, z njima pa tudi dva omota verižic, zapestnic in drugih dragocenosti, vrednih okrog 20 milijonov lir.

Kaj se je pravzaprav medtem zgodilo? Nič posebnega, kupca sta si menda le zelo spretno prisvojila zlatnino in seveda izginila. Takoj ko je mladi gospodar stopil iz trgovine, sta poleg verižice nameravala kupiti še budilko. Res sta izbrala lep primerek in trgovca zaprosila, naj jima pripravi paket. Ta čas pa bosta stopila še v bližnjo kavarno na kavo. Ni bilo treba dolgo, da je Cukjati ugotovil, da sta s parom izginila tudi dva omota z zlatnino. Najbrž jo je ženska zelo hitro in zelo spretno skrila pod eleganten plašč živordeče barve. Takoj za tem je stekla tudi poizvedovalna akcija policije, ki pa za enkrat še ni obrodila sadov.

Bogat januarski spored prireditev za ostarele

Kakih dvajset različnih prireditev, namenjenih predvsem ostarelim občanom, se bo v prihodnjih dneh zvrstilo v Gorico, na pobudo občinske uprave, sindikata upokojencev in nekaterih društev in ustanov. Naj opozorimo na prireditve, ki bodo na sporedu v januarju: jutri si bodo upokojenci v Trstu ogledali opero «Andrea Chenier», v ponedeljek, 16. t.m., ob 16. uri v dvorani Stella mattutina filmsko popoldne, v sredo, 18. januarja, ob 17. uri v župnijskem domu v Podturnu pogovor o aktualnih vprašanjih, v četrtek, 19. januarja, ob 16. uri v javnem socialnem centru o pokojninah in novostih na tem področju, v nedeljo, 22. januarja, ob 15. uri, v župnijskem domu v Podturnu s tombolo, v sredo, 22. januarja, ob 17. uri, v župnijskem domu v Podturnu, nadaljevanje pogovora o aktualnih vprašanjih, v četrtek, 25. januarja, ob 16. uri, v javnem socialnem centru, predavanje o plačevanju samoprispevka za zdravstvene usluge (tiket), v ponedeljek, 30. januarja ob 16. uri v dvorani Stella mattutina, filmsko popoldne.

Bogat spored prireditev napovedujejo za februar in marec.

Čestitke

Danes praznuje naš dragi MIRKO MUČIČ 80. rojstni dan. Še vedno zdravih in zadovoljnih dni mu iz srca želijo vsi njegovi.

Nadzorstvo policije na mejnih prehodih preprečilo lani zlorabo zakonodaje

Tudi na goriških mejnih prehodih so imeli v letu 1983 organi tukajšnje obmejne policije precej dela sodne narave, poleg običajnega za pregled potnikov, ki gredo čez mejo. Na običajnem pogovoru z novinarji je o tem govoril včeraj ravnatelj goriške mejne policije dr. Oreste Davini. 272 osebam, ki so hotele v Italijo niso dovolili vstopa. Iz države so poslali preko goriške meje v tujino 302 nezaželeni osebi. Enajstim italijanskim državljanom so odvzeli obmejno prepustnico, ker so imeli dokaze, da so šli preko 10-kilometrskega pasa.

V lanskem letu so tudi poslali sodnim oblastem 69 prijav. Devet jih je bilo zaradi nedovoljenega izstopa iz države, 19 na račun tujcev, ki se niso javili na meji z izgonskim listom. Osem lastnikov tovornjakov so prijavili, ker so imeli v službi tuje šoferje, brez delovnega dovoljenja. Očitno so te ulovili na prehodu čez mejo. Devetnajst lovcev so prijavili, ker so začasno izvozili lovske puške, ne da bi bili ustrezni dokumenti v redu. Lastnike in šoferje dveh hladilnih tovornjakov so prijavili sodniku, ker niso imeli šoferskega dovoljenja. Tovornjaki so bili zaplenjeni, lastniki pa so gobe — jurčke prenesli v druge tovornjake in jih takoj nesli na prodajna mesta. V sodelovanju s carinsko upravo in finančno stražo so opravili 16 pregledov na carinskem območju na mejnem prehodu pri Štandrežu.

Med najbolj eklatantnimi primeri je dr. Davini omenil tistega nemškega državljana Petra Belleflamma, ki je vstopil v Italijo s ponarejenimi dokumenti. Ugotovili so, potom Interpola, da ga je iskala švicarska policija zaradi kraje. Tretjega marca je hotel iz države z ukradenim avtomobilom sirski državljan Ziad Abagi. Službujočemu policistu se je obraz tujca zdel zelo znan in ga je zato povabil v policijsko pisarno, tujec pa je kar obrnil avto in zbežal po avtocesti. Ulovili so ga pri Latisani. Res je Sirec šel preko meje leto prej, takrat pa s ponarejenim libanonskim potnim listom. Sredi aprila pa so policisti našli v stranišču okrepčevalnice na mejnem prehodu Štandrež skrite v tri profilaktike 127 gramov opija. Očitno se je tisti, ki jih je hotel nesti preko meje, ustrašil poostrenega nadzorstva, saj je lani obmejna policija imela možnost, tudi zaradi zmanjšanega števila prehodov, izvajati večje nadzorstvo, kar predpisujejo zakoni.

NAROČNINA ZA PRIMORSKI DNEVNIK ZA LETO 1984

CELOLETNA . . . . 75.500 lir
POLLETNA . . . . 54.500 lir
MESEČNA . . . . 10.000 lir

Celoletna naročnina za PRIMORSKI DNEVNIK 75.000 lir + 500 lir kolka velja za tiste, ki jo poravnajo do 31. marca. Po tem datumu bo celoletna naročnina znašala 120.000 lir + 500 lir kolka.
Vsem naročnikom bomo še naprej nudili brezplačno MALE OGLASE in ČESTITKE.

NAROČNINE SPREJEMAJO:

Uprava: Trst, Ul. Montecchi 6 — Tel. 794672
Urnik od 9. do 12. ure
Uprava: Gorica, Drev. XXIV. maja 1 — Tel. 83382
Urnik od 9. do 12. ure
Raznašalci Primorskega dnevnika
Pošta: Tekoči račun ZTT 11/5374
Tržaška kreditna banka: Tekoči račun štev. 1192
Hranilnica in posojilnica na Opčinah: Tekoči račun štev. 1718
Kmečka banka - Gorica: Tekoči račun štev. 8333

11 milijonov potnikov z Avtoprometom

Prometna in turistična organizacija «Avtopromet» v Novi Gorici je lansko leto dosegla nadaljnji napredek pri pospeševanju prevozov z avtobusi. S 175 avtobusi so prepeljali nad 11 milijonov potnikov v razna središča in tudi v oddaljene kraje. Vozila so pri tem prevozila okrog 13 milijonov kilometrov. Podjetje vzdržuje skupaj 337 prog, med katerimi so tudi linije v naše kraje v zamejstvu.

«Avtopromet» v Novi Gorici je v zadnjem času nabavil 26 novih avtobusov in 10 najmodernejših tovornjakov s prikolicami, tako imenovanih avtovlakov, ki jih bo uporabljal za prevoze blaga v Italijo in v druge zahodne države. Nabavljen je tudi nov računalnik, s katerim bodo nadalje posodobili in racionalizirali poslovanje tega prometnega in turističnega podjetja.

Na svet je prišel

MARTIN

nov navijač ženske odbojkarske ekipe. Svojemu odborniku Marjanu Ronerju in Dorini čestita, malemu pa želi mnogo sreče v življenju.

DOM AGOREST

Ministrstvo priporoča nov dogovor o pretoku na Soči

Na zadnji seji občinskega odbora v Gorici je župan Scarano pojasnil sodelavcem mnenje, ki ga je posvetovalna komisija ministrstva za javna dela izrekla glede gradnje jezu na Soči. Mnenje je, kakor smo že pred časom poročali, ugodno. Ministrstvo za javna dela je prav v zvezi z načrtovano gradnjo jezu ter ob upoštevanju, da bodo že letos izročili namenu hidrocentralo v Solkanu, priporočilo, da bi se z jugoslovansko stranjo dogovorili o novi ureditvi glede pretoka na Soči.

Na isti seji je nato odbornik Ubizzi poročal o restavriranju slik, last pokrajinske uprave, ki so izpostavljene na Goriškem gradu. Na seji odbora so nadalje sprejeli vrsto sklepov o sodelovanju občinske vrtnarije na razstavah v Meranu in Trstu ter o sodelovanju občinskih strokovnjakov pri poskusih za ozdravitev stoletnega hrasta v Assisiju.

Sodelovanje pevcev

Sodelovanje ob meji se kaže v raznih oblikah, tudi na pevskem področju. V Novi Gorici snujejo koncertni zbor Kulturnega doma, ki pa bi imel širši izraz, zaobjemal naj bi ljubitelje petja z obeh strani meje.

Danes bo v novogoriškem Kulturnem domu prva skupinska avdicija, in sicer ob 16. uri za soprane, ob 20.00 pa za alte. Jutri pa bodo prišli na vrsto tenorji (16.00) in basi (20. uri). Ljubitelje petja iz mesta, ki bi se radi udeležili avdicije, naj se zglasijo ob navedenem času kar v novogoriškem Kulturnem domu.

Iz vode izvlekli truplo moškega

Včeraj zjutraj so iz morja, v neposredni bližini sedeža veslaškega kluba «SVOC» v Tržiču potegnili truplo 49-letnega Giovannija Zottija iz Tržiča, Ulica Cellini 3. Moškega so pogrešali že od torka popoldne. Menda gre za samomor.

Srečanje upraviteljev

V Doberdobu bo 20. t.m. vsakoletno srečanje med upravitelji treh slovenskih občin in upravitelji Nove Gorice. Pobudnik in organizator srečanja je tokrat doberdobska občinska uprava.

Kino

Gorica

VERDI 18.00—21.00 «I ragazzi della 56. strada». Prepovedan mladini pod 14. letom.
VITTORIA 17.30—22.00 «La chiave». Prepovedan mladini pod 18. letom.
CORSO 18.00—22.00 «Segni particolari: bellissimo». Adriano Celentano in Federica Moro.

Tržič

PRINCIPE 18.00—22.00 «La svedese in calore». Prepovedan mladini pod 18. letom.
EXCELSIOR 18.00—22.00 «Il piacere fino al delirio». Prepovedan mladini pod 18. letom.
COMUNALE 18.00—22.00 «Finalmente è domenica».

Nova Gorica in okolica

SOČA 18.00—20.00 Manaos - Beg iz pekla džungle.
SVOBODA 18.00 Orožje proti ugrabiteljem.
DESKLE Ni predstave.

Razna obvestila

Zveza slovenskih kulturnh društev obvešča, da bodo v ponedeljek, 16. t.m., ob 16. uri spet vaje otroškega pevskega zbora. Vaje bodo v Kulturnem domu.

Kulturno in športno društvo Naš prapor vabi v petek, 13. t.m., ob 18.30 na predavanje kratkometražnega filma o lanskem zletu tabornikov v Sovodnjah. Film bodo vrteli v društveni dvorani.

Na Goriškem valu, oddaji za Goriško Radia Trst A, bo danes, ob 16. uri, intervju s profesorjem ekonomije na univerzi St. Charles v New Yorku, Slovencem Johnom A. Arnežem, ki sicer preživlja počitnice v Goriških Brdih. Intervju je pripravil časnikar Marko Waltritsch.

Doberdobska občinska uprava priredi tečaj plavanja za osnovnošolske otroke. Tečaj bo v plavalnem bazenu na Rojcah v Gorici. Do sobote vpisujejo na županstvu v Doberdobu.

Jutri napovedanega sestanka gospodarske zadruge na Vrhu ne bo. Odložen je bil na ponedeljek, 16. januarja, ob 20. uri v gostilni pri Lovcu.. Odbor gospodarske zadruge vabi člane in vse prijatelje na ta sestanek.

Razstavi o slovenskem šolstvu in o Partizanskem dnevniku si je mogoče v Kulturnem domu ogledati vsak dan od 17. do 19. ure.

Prispevki

Namesto cvetja na grob Marčelina Devetaka darujejo družine Franc Ferfolja, Stanko Ferfolja, Berto Ferletič in Nereo Ferlez iz Doberdoba 50 tisoč lir za športni in kulturni center na Vrhu.

V počastitev spomina Veceslava Černica darujeta Milka in Peter Tomšič 30 tisoč lir za društvo krvodajalcev v Sovodnjah.

ZAHVALA

Ob izgubi naše drage

Berte Pelicon

se toplo zahvaljujemo g. župniku, darovalcem cvetja in vsem, ki so nam v teh težkih trenutkih stali ob strani.

SVOJCI

Sovodnje, 12. januarja 1984

Sindikat slovenske šole priredi jutri v Trstu pomembno zborovanje

Šolnikom zagotoviti univerzitetno izobraževanje v slovenščini

SSŠ osvojil predlog, ki ga je izdelal član Vsedržavnega šolskega sveta prof. Pahor

Vprašanje popolnega univerzitetnega izobraževanja šolnikov je tačas eden od ključnih problemov, s katerimi se spoprijema italijanska šola. Temu vprašanju je tudi Sindikat slovenske šole — tajništvo Trst posvetil svojo pozornost.

Zaradi izredne pomembnosti je odbor sindikata sklical sindikalno zborovanje, na katerem bo govor prav o univerzitetnem izobraževanju naših šolnikov. Zborovanje bo jutri ob 20. uri v Peterlinovi dvorani (Ul. Donizetti 3) v Trstu. Odbor sindikata je v zvezi s tem vprašanjem osvojil predlog člana Vsedržavnega šolskega sveta prof. Sama Pahorja, ki zahteva univerzitetno izobraževanje naših šolnikov v slovenskem jeziku. Predlog prof. Pahorja objavljamo v celoti.

Sklep o uresničitvi zakonske norme, ki predvideva «popolno univerzitetno izobrazbo» za učno osebje šol vseh vrst in stopinj, zastavlja z velikim poudarkom vprašanje univerzitetnega izobraževanja v slovenskem jeziku Slovencev v Italiji nasploh in šolnikov še posebej.

Slovencem v Italiji je bila doslej le delno zagotovljena pravica do šolanja v lastnem materinem jeziku. Zakon z dne 12. julija 1961 štev. 1012 namreč ne vključuje Slovencev videmske pokrajine; v goriški in tržaški pokrajini niso bile odprte vse vrste šol s slovenskim učnim jezikom, niti tiste, ki jih Slovenci v Italiji že dalj časa in vztrajno zahtevamo (na primer tehnično industrijski zavod); za šolanje na univerzitetni ravni predvideva zakon le podeljevanje štipendij študentom, ki študirajo v tujini na univerzah z učnim jezikom, ki odgovarja jeziku, priznanem v italijanskem šolskem sistemu.

Do vstopa v veljavo zakona štev. 270/82 je bila pot za dosego priznanja univerzitetne diplome, dosežene v tujini, zelo dolga in težavna. Velika večina šolnikov z univerzitetno izobrazbo je namreč dosegla diplomo v Italiji. Posledica tega je bil strahovit padec na jezikovni ravni poučevanja v slovenskem jeziku, za kar pa je treba iskati vzroke tudi v nepriznanju enakopravnosti slovenskega jezika v javni rabi. Na ta način se je skoraj popolnoma izvotlil učinek še tistega majhnega števila norm o zaščiti slovenske jezikovne manjšine.

Slovenska manjšina se je vedno zavzemala za rešitev vprašanja primerne univerzititne izobrazbe šolnikov s šolanjem na ljubljanski univerzi, pa čeprav imajo nekatere manjše skupine ob tem nekatere pomisleke predvsem glede političnega ustroja bližnje republike. Prav zaradi tega je stalno zahtevala naj se Italija in Jugoslavija sporazumeta o obojestranskem priznanju univerzitetnih diplom. 18. februarja 1983 sta državi podpisali sporazum, ki ga je 3. novembra 1983 jugoslovanska skupščina tudi ratificirala.

Zahtevi po priznanju jugoslovanskih univerzitetnih diplom se je pridružila še zahteva po ustanovitvi v Italiji nekaterih univerzitetnih tečajev v slovenščini, vsaj za pridobitev tehnične terminologije v posameznih disciplinah v slovenskem jeziku.

Zaradi pomanjkanja politične volje je ostala ta zahteva zgolj na papirju v ustreznih zakonskih osnutkih.

Uresničitev norme, ki jo predvideva zakon štev. 417/73, postavlja v ospredje potrebo po univerzitetnem izobraževanju slovenskih vzgojiteljev in učiteljev v slovenskem jeziku, saj bodo opravljali svoj poklic prav v tem jeziku.

Pri tem so možne tri rešitve:

1. ustanovitev Enote za didaktično oblikovanje (ali podobne strukture) v slovenskem jeziku pri tržaški, ali morebiti pri videmski univerzi;
2. zagotovljeno priznanje diplom doseženih na ljubljanski univerzi z nekaterimi predhodnimi olajšavami za obiskovanje tečajev;
3. konvencija med tržaško in ljubljansko univerzo za ustanovitev tečajev v slovenskem učnem jeziku na tržaški univerzi, ki bi jih vodili tako docenti z ljubljanske univerze kot tudi docenti slovenskega jezika italijanski državljani. Le-ti lahko že poučujejo na italijanskih univerzah, lahko pa bi jih izbrali med učnim osebjem šol s slovenskim učnim jezikom, ki delujejo v avtonomni deželi Furlaniji - Julijski krajini.

Največja prepreka za prvo rešitev je dejstvo, da primanjkuje učno osebje, ki bi bilo zmožno opravljati svoj poklic v slovenskem jeziku.

Največji pomislek za drugo rešitev, predstavljajo težave, v katerih bi se znašli študentje (prevoz in stanovanje v Ljubljani). Te težave bi bile minimalne z obiskovanjem tečajev na pedagoških oddelkih v Novi Gorici in v Kopru.

Tretjo rešitev je še najlažje uresničiti, saj kaže, da ima svoj «precedens» v konvenciji med univerzama v Padovi in v Innsbrucku.

V primeru, da bi izbrali drugo možnost, bi se zastavil problem, ki pa bi ga verjetno zlahka premostili, o oblikovanju specifičnih učnih programov za študente iz Italije. Le-te bi morali poenotiti z italijanskimi programi. Dodati je treba, da vsebujejo sedanji programi na ljubljanski univerzi že pouk, ki ga bodo predvidevali italijanski programi v bodočnosti, in predvidevajo delno že sedaj tudi delovno prakso.

Za predhodno obdobje bi bilo primerno vzpodbuditi obiskovanje dveletnih tečajev pedagoške akademije na ljubljanski univerzi. Namen teh tečajev, ki bodo kmalu postali štiriletni, je oblikovanje šolnikov obvezne šole, bodisi kot razrednih učiteljev (od 1. do 4. razreda), bodisi kot predmetnih profesorjev (od 5. do 8. razreda). Pri pedagoški akademiji ljubljanske univerze bodo v kratkem ustanovili tudi dveletni tečaj za vzgojitelje v otroških vrtcih.

Na pedagoški akademiji ljubljanske univerze traja tečaj za razredne učitelje od največ 38 tedenskih ur v prvem samestru do 29 tedenskih ur v četrtem, za skupnih 1993 ur v bieniju. Tečaj za predmetne profesorje traja od 32 ur tedensko v prvem semestru do 27 ur tedensko v četrtem semestru, lahko pa doseže tudi 38 ur tedensko. Število ur v bieniju niha (odvisno od izbranih predmetov) od 1905 do 1980 ur. Tečaj za otroške vzgojiteljice, ki ga sedaj ustanavljajo, bo trajal od 34 ur tedensko v prvem semestru do 27 ur v četrtem semestru za skupnih 1915 ur v bieniju. Na podlagi teh urnikov se postavlja vprašanje ali ni število lekcij, seminarjev in vaj po obsegu večje od obsega univerzitetnega bienija v Italiji.

Ob vprašanju političnega značaja se zastavlja v tem primeru predvsem tehnični problem, problem kakovosti jezikovne priprave šolnikov državnih šol s slovenskim učnim jezikom. Kot takega bi ga morali takoj obravnavati. Po več desetletjih odlašanj z uresničitvijo člena 6 republikanske ustave za slovensko manjšino, bo vsako nadaljnje zapostavljanje tega vprašanja smatrati za dejanje proti temeljnim principom omikanega sožitja.

Zato zahtevam naj Vsedržavni šolski svet v dokument o popolnem univerzitetnem izobraževanju šolnikov vključi stavek:

«Vsedržavni šolski svet je mnenja, da je za dobro delovanje šol s slovenskim učnim jezikom po zakonu z dne 19. julija 1961, štev. 1021 in z dne 22. decembra 1973, štev. 923 potrebno zagotovili šolnikom teh šol popolno univerzitetno izobraževanje v slovenskem jeziku».

Korak naprej

Minister za šolstvo posl. Franca Falcucci je v intervjuju ob koncu lanskega leta izjavila, da bo leto 1984 «odločilno za rešitev velikih problemov italijanske šole». Mislila je seveda na odobritev zakona o reformi višje srednje šole, na spremembo maturitetnih izpitov, na nove programe za osnovne šole, na univerzitetno izobraževanje šolnikov.

Kljub temu da so dajali v preteklosti podobne izjave domala vsi njeni predhodniki in da so ostale le-te kot za stavo neizpolnjene, gre letošnjim predvidevanjem posvetiti posebno pozornost. Predvsem iz dveh razlogov.

Reforma višje srednje šole je naletela v italijanskem šolskem svetu že na obširno razpravo; podobno se v zadnjih mesecih med šolniki krešejo mnenja o novih programih za osnovno šolo in o univerzitetnem izobraževanju šolnikov. Pričakovati je torej, da se bo iz vsega tega končno le nekaj izcimilo.

Če izvzamemo predlog Sindikata slovenske šole o reformi višje srednje šole, je bila slovenska šola v vsem tem vrenju zelo malo prisotna. Novosti v italijanskem šolskem sistemu pa bodo odsevale tudi na našo šolo, zato se moramo nanje temeljito pripraviti, iznesti naše zahteve in jih primerno podpreti, da ne bodo predvidene spremembe še bolj ohromile že itak ohromljeno «šolo s slovenskim učnim jezikom».

Jutrišnje zborovanje slovenskih šolnikov v Trstu je prav zaradi tega pozitiven korak na poti k posodobitvi slovenske šole. Upati je, da ga bo prehodilo čimveč naših šolnikov.

Predlogi delovne skupine pri ministrstvu za šolstvo

Dolga pot do popolne univerzitetne izobrazbe

Zamisel o popolni univerzitetni izobrazbi italijanskih šolnikov sega v prejšnje desetletje. Predvidel jo je namreč že pooblaščeni odlok št. 417 z dne 30. julija 1974, vsa ta leta pa so ostala navodila tega odloka zgolj na papirju.

O potrebi po univerzitetni izobrazbi vseh šolnikov, tudi vzgojiteljev v otroških vrtcih in učiteljev, se je začelo glasneje govoriti in razpravljati v zadnjih letih, ko je zadobil jasnejšo obliko tudi osnutek zakona o reformi višje srednje šole in ko je posebna komisija pri ministrstvu za šolstvo začela s pripravljanjem novih učnih programov za osnovno šolo. Predvsem ob tem zadnjem vprašanju je postalo kmalu jasno, da ne bo mogoče izvesti novih, sodobnih programov za osnovno šolo brez primerne prekvalifikacije učnega kadra.

Pri ministrstvu za šolstvo je bila medtem ustanovljena študijska delovna skupina, ki naj bi izdelala predloga za uresničitev popolnega univerzitetnega izobraževanja šolnikov. Skupina je «odkrila» velike pomanjkljivosti glede pripravljenosti in izobraževanja šolnikov. Pomanjkljiva priprava učnega osebja otroških vrtcev in osnovnih šol izvira predvsem iz prekratke pripravljalne študijske dobe. Na višjih srednjih šolah je skupina ugotovila pomanjkljivo pripravo pri znanstvenih predmetih in premajhno zanimanje za novosti in spremembe. Na srednji šoli nasploh je bilo občutiti pomanjkanje poskusne dobe za šolnike, ki so prvič v službi. Resnici na ljubo naj bi pomenilo v zadnjih letih poučevanje na šolah le nekakšno razbremenitev intelektualne brezposelnosti v Italiji.

V nekaterih drugih evropskih državah (na primer v Franciji, ZRN, Belgiji) so že pred leti posvetili večjo pozornost oblikovanju šolnikov. Tako traja izobraževanje učiteljev v teh državah tri leta več kot v Italiji, priprava šolnikov srednje šole se zaključi sicer leto prej kot v Italiji, profesorji pa morajo nato opraviti obvezno enoletno delovno prakso, da se neposredno seznanijo s šolskim okoljem.

V svojem zaključnem dokumentu je študijska delovna skupina pri ministrstvu za šolstvo predlagala popolno univerzitetno izobraževanje italijanskih šolnikov, ki pa bi ga izvedli v dveh obdobjih. Prvo obdobje naj bi bilo prehodnega značaja, drugo pa naj bi bilo efektivno obdobje, v katerem bi steklo univerzitetno izobraževanje šolnikov s polno paro (v dokumentu je označeno kot «obdobje popolnega režima»).

Prehodno obdobje naj bi trajalo deset let, do šolskega leta 1993/94. Ta čas naj bi izkoristili za prekvalifikacijo, dopolnitev izobraževanja šolnikov, ki sedaj že poučujejo na šolah vseh vrst in stopenj. Pri tem se je seveda zastavilo vprašanje, kdo naj skrbi za dopolnitev izobraževanja vzgojiteljev, učiteljev in profesorjev. To bi bilo možno s posebnimi tečaji, raziskavami, seveda v povezovanju z univerzo. Obenem naj bi ustanovili posebne Enote didaktičnega oblikovanja («Unità di formazione didattica»), ki naj bi skrbela za te in podobne dejavnosti.

Obdobje «popolnega režima» naj bi se začelo, ko bi prestopili na univerzo študentje, ki bodo končali obnovljeno višjo srednjo šolo. Univerzitetna izobrazba bi postala tedaj obvezna za vse šolnike, tudi otroške vzgojitelje in učitelje. Pri tem gre poudariti, da bi se za univerzitetni študij šolnikov poslužili deloma že delujočih struktur na univerzi, deloma pa bi morali le-te prikrojiti zahtevam nove šole, pri čemer bi se naslonili tudi na izkušnje iz prehodnega obdobja. Vzgojitelji in učitelji bi lahko pridobili izobrazbo na pedagoški fakulteti, ob koncu študija pa bi morali opraviti obvezno, od mentorja kontrolirano delovno prakso. Profesorji raznih znanstvenih predmetov bi pridobili znanje še vedno v sklopu sedanjih fakultet (na primer na fakulteti za matematiko ali za naravoslovne vede), študij pa bi morali integrirati z nekaterimi izpiti iz didaktičnih predmetov.

To so le v grobih obrisih zaključki obsežnega dokumenta delovne skupine. O teh predlogih bo 18. in 19. januarja v Rimu razpravljal in izrekel svoje mnenje Vsedržavni šolski svet.

TONE SVETINA

Med nebom in peklom

36.

«Ni dobil Slovenke samo on! Dobro je, če katera dobi polkovnika! Nikoli ne bo lačna. Toda naše ženske pobirajo zlasti podoficirje, karabinjerje in podobno... Takoj ko jo dobi, ga prestavijo v Italijo in ona gre z njim. Veliko pa jih tudi skurbájo! Namenoma pošiljajo lepe fante službovat v naše vasi. Karabinjerje, carinike in uradnike, ki s svojim sladkim žlobudranjem in obeti zmedejo marsikatero dekle. Ko pa je polna, adijo! Kar poglej otroke v mestih! Nič koliko jih je podobnih Kalabrežem! Mi tega ne moremo preprečiti, če še duhovniki nimajo nobenega vpliva... Kaže, da se bomo Slovenci obdržali le po hribih,» je z bridkostjo govoril Osojnik.

Ko sta možaka opravila delo, ju je gostilničar povabil v posebno sobo za goste in jima postregel z jedačo in pijačo. Tudi plačal je dobro. Sit Italijanov, ki so prevladovali v njegovi gostilni, pa klanjanja in hinavskih prijaznosti, ki jih je zahteval posel, je z užitkom govoril z ljudmi, ki so mislili in čutili drugače kot mnogi v dolini.

Osojnik je obral svinjsko kost, se obrisal okoli ust in vse zalil z vinom. Ni mogel zdržati, da ne bi sorodniku povedal, kar mu je rojilo po glavi.

«Hudičevo vas zdelujejo v mestu, Jeron!»

«Bolj, kot si misliš. Vem, vi v hribih, kjer so šele začeli, nas obsojate. Ne veš, koliko gorkih slišim na svoj račun in jih moram mirno požreti.»

«Seveda, ti si se jim prodal! Dobro ti gre. Kdo bi te hvalil! Če bi se mi vsi takole prodali za lire, potem bi izginili prej, kot hoče Mussolini.»

«Ne obsojaj, Osojnik! Vsakdo se rešuje, kot ve in zna. Zdaj ni recepta. Naj bi se pustil uničiti? Bi ti bilo bolj všeč, da bi me spravili na boben? In bi se moral odseliti v Argentino ali Brazilijo, kamor bežijo mnogi, ki so brez kruha? Bi želel, da bi bile moje hčere brezposelne? Vsem na voljo na cesti? Res sem pogazil svojo čast, ker sem od zla, ki je prišlo, izbral manjše. Sedaj pa gulim Italijane, kolikor morem! Dovolj denarja sem si nabral... Pa kaj! Zdaj lahko vsaj kateremu izmed naših pomagam...»

«Čas bo pokazal, kdo ima prav in kdo ne,» je rekel Osojnik in si nabasal pipo, Bečan pa ga je dopolnil:

«No ja, tistim, ki bodo pod zemljo ali v drugih deželah sveta, tudi ta sodba, kdo dela krvav in kdo ne, ne bo nič koristila. Kdo pa nam kaže pot? Kdo pa nas vodi? Vsak odgovarja sam zase in za svojo vest. Nimamo ne enakega položaja ne enakih možnosti. Mnoge bo zmlelo, mnoge je že. Nekaj nas je pa le takih, ki se ne damo!»

«Prav imata, moža! Ali tu v mestu je drugače. Kdor se upre, ga uničijo. Več kot sto italijanskih družin se je že naselilo v tem mestu, da o nekaj tisoč vojakih ne govorim... Mi gostilničarji dobimo samo drobtinice z bogatinove mize... Veliki posli so v njihovih rokah. Izsekujejo gozdove, zrastli sta dve lesni tovarni, kjer dober Slovenec dobi delo le, če je ponižen. Komuniste so že zatrli, zdaj pravijo, da bodo še vse druge upornike. Tako je! Ali naj se jaz dam za slovenski narod razpeti na križ? Ali naj se zanašam na Jugoslavijo, kjer se je uveljavila kraljevska diktatura, ki ni za kmeta in delavca nič boljša od fašizma? Nič drugega mi ne preostane kot pretvarjati se in se iz dneva v dan prilagajati novim razmeram...»

«Slabi obeti...» je pripomnil Bečan.

Tako si je Jeron malo olajšal dušo. Ob zadregi obeh mož, ki sta veljala za uporni grči, je dodal:

«Vi hribovci jih poredko vidite, pa ste bolni od njih. Jaz jih imam na glavi od jutra do večera. Smehljati se jim moram, ko mi hodijo po prsih, rokah in temenu... Samo zato jih gulim in si kopičim denar, da se bom ob prvi priložnosti izselil, pa če mi verjameta ali ne. Kamorkoli v širni svet... Če bom toliko delal kot tukaj, mi ne bo šlo slabo. Najraje pa bi šel v Ameriko.»

Obisk pri trgovcu in gostilničarju Jeronu je v Bečanu in Osojniku utrdil prepričanje, da v tej državi ne smeš obubožati, ker te potem raztrgajo njeni uradi kot morski psi ranjeno ribo. Vedela sta, da politika te države teži za novo delitvijo že razdeljenega sveta, da ta država z nasiljem in izkoriščanjem delavcev in kmetov služi veleposestnikom in tovarnarjem ter se hoče širiti.

Ko sta zavila z glavne ceste na pot v hribovje, sta se ob reki ustavila, da bi si odpočila.

«Vsak človek ima svoje breme. Tudi tisti ga nosijo, o katerih mislimo, da jim je postlano z rožicami. Vidiš, Bečan, tudi Jerona bodo stisnili v doglednem času...»

«Ej, rimska volkulja je zvita in krvoločna! Vse imajo preračunano in natanko premišljeno... Osojnik, morda je izogibanje spopada za nas najboljša pot, da se ohranimo. Do končnega obračuna naj bi prišlo v bodoči vojni, ki se obeta svetu.»

«Ne vem,» je dejal Osojnik. «Treba bo vpiti, kot pravijo naši, da nas svet sliši, da smo tu in da nočemo umreti!»

Včeraj v košarkarskem Koraćevem pokalu

Zadrčani premagali ekipo Star

Zadar — Star 97:83 (42:40)

ZADAR: Pahlić, Čiklić, Popović 24 (2:2), Sunara 19 (1:2), Matulović 11 (7:8), Vranković 6 (0:3), Petranović, Ostarević, Obad 4, Skroče 33 (5:6).

STAR VARESE: Pol, Boselli 7 (1 proti 3), Anchisi 2 (2:2), Ferraiuolo, Caneva, Della Fiori 15 (5:5), Vescovi 4, White 20 (4:4), Hordges 21 (5:5), Mentasti 12.

ZADAR — V dokaj razburljivi tekmi je sinoči Zadar zasluženo premagal moštvo Star iz Vareseja.

V prvem polčasu sta si bili moštvi povsem enakovredni, v nadaljevanju pa so bili domačini odločno boljši in so tudi zasluženo zmagali. V vrstah domačega moštva je bil zlasti uspešen Vranković, ki je imel 19 skokov, nasprotnikom pa je razdelil kar osem «banan».

Žal pa je med srečanjem prišlo tudi do dveh nešportnih dogodkov. Petranović je namreč udaril Della Fiorija, White pa Obada. Oba sta bila tudi izključena. (nb)

Indesit — Le Mans 86:87 (51:52)

CASERTA — Indesit je dokaj nepričakovano izgubil doma proti francoskemu moštvu Le Mans, v katerem sta se izkazala Scheffler (21 točk) in Ostrowsky (21). V Tanjevićevem moštvu pa se je izkazal kot vedno Oscar (25 točk).

Šibenka — Zaragoza 101:102 (53:43)

ŠIBENIK — Šibenka je izgubila tudi v tretjem četrtfinalnem srečanju tega pokala, tokrat kar doma in je tako brez možnosti, da bi osvojila prvo mesto v tej skupini.

Šarić (32 točk) in Žečević (29) sta bila najboljša strelca pri Šibenki.

Eczacibasi — C. zvezda 84:92 (41:42)

ISTANBUL — Beograjski Crveni zvezdi je uspel lep podvig, da je v gosteh premagala moštvo Eczasibasija, ki ga trenira Beograjčan Čermak. Najboljša pri Crveni zvezdi sta bila Bogosavljev (24) in Janković (18).

Pokal pokalnih prvakov

Saturn — Simac 80:90 (51:52)

KÖLN — Kot je bilo pričakovati, je milanski Simac v Kölnu premagal domače moštvo Saturna. V milanskem moštvu sta bila najboljša strelca Meneghin (23 točk) in D'Antoni (18), pri Saturnu pa sta izstopala Fronk (24) in Zander (19).

Scavolini — Real Madrid 77:87 (40:49)

PESARO — Proti premočnemu Realu Scavoliniju ni uspel podvig, da bi zmagal, čeprav je igral pred domačim občinstvom. Trener Nikolić pa tokrat ni mogel razpolagati s Silvestrom. Najboljši strelci pri domačem moštvu so bili Magnifico (19), Gracis (18) in Duerod (15). Pri gostih pa Jackson (24) in Corbalan (17 točk).

Southampton — Cibona 77:92 (32:53)

SOUTHAMPTON — Cibona je napravila lep korak do osvojitve prvega mesta v tej skupini. Zagrebčani so namreč v gosteh premagali moštvo Southamptona in to po odlični igri Mihovila Nakića (22 točk) in Čuture (21). V domačem moštvu je bil najboljši Johnson (24 točk).

Smučarski skoki za SP v Cortini

Weissflog zopet najboljši

Tomasi peti, Ulaga sedmi, Tepeš deveti

V Cortini d'Ampezzo so se včeraj pomerili v tekmi veljavni za svetovni pokal najboljši svetovni mojstri v smučarskih skokih. Mladi Vzhodni Nemec Jens Weissflog je zopet potrdil, da je trenutno brez prave konkurence in je za sabo pustil praktično vso svetovno elito z izjemo svetovnega prvaka Nykänena, ki se tekme v Cortini ni udeležil. Weissflog, ki je premočno zmagal tudi na ravnokar končani novoletni turneji, je tako glavni kandidat za osvojitev zlate kolajne na bližnjih olimpijskih igrah v Sarajevu.

Z razpletom v Cortini so lahko zadovoljni tudi v jugoslovanskem in italijanskem taboru, saj sta slovenska skakalca Ulaga in Tepeš zasedla dobro sedmo oz. deveto mesto, Italijan Tomasi pa je bil odličen peti.

V skupni uvrstitvi za svetovni pokal je Weissflog še utrdil svoje vodstvo, Ulaga pa je zdrknil na še vedno zelo dobro četrto mesto, saj ga je prehitel Kanadčan Bulau, ki je bil včeraj drugi.

VRSTNI RED V CORTINI

1. Weissflog (NDR); 2. Bulau (Kan.); 3. Ostwald (NDR); 4. Sumi (Švi.); 5. Tomasi (It.); 6. Bauer (Z RN); 7. Ulaga (Jug.); 8. Freitag (N DR); 9. Tepeš (Jug.); 10. Steiner (Nor.).

LESTVICA ZA SP

1. Weissflog (NDR) 120 točk; 2. Nykänen (Fin.) 92; 3. Bulau (Kan.) 87; 4. Ulaga (Jug.) 81.

LESTVICA ZA POKAL NARODOV

1. NDR 233 točk; 2. Finska in Norveška 208; 4. Jugoslavija 118.

Pred začetkom 14. ZOI v Sarajevu

Od Panšina do Heidna

Večina organiziranih športnih tekmovanj ima svoje korenine v Angliji, nekdaj najmočnejši in najbogatejši državi na svetu, kjer se je sloj premožnih ljudi lahko bavil s stvarmi, ki niso bile neobhodno potrebne za vsakdanje življenje, na primer s športom.

Angleži so dali svoj doprinos tudi zimskim športom, bolj nenavaden pa je delež tedaj nerazvite Rusije. V knjigi Ivana Anikonova o zanimivostih ruskega športa smo izsledili zanimivost o hitrostnem drsanju.

Prvi klub hitrostnih drsalcev so ustanovili leta 1864 v Petrogradu, medtem ko so prvo rusko prvenstvo imeli leta 1889 v Moskvi, v nedeljo, 19. februarja na drsališču na Petrovki, ki obratuje še danes.

Kronike tistih dni govorijo o možakarju, ki je z gromkim glasom izpred drsališča vabil Moskovčane, da si ogledajo tekmovanje. Zbralo se je kakih 1500 gledalcev — za tiste čase pravi rekord — moči pa je merilo nekaj več kot deset drsalcev. Panoga je bila ena sama: tri vrste ali 3200 metrov v kar 15 krogih na drsališču z nerodnimi zavoji. Zmagal je Aleksander Panšin v času 7'30", še prej pa je v predteku dosegel 7'21"7. Panšin je bil tedaj že zelo znano ime tudi v Evropi. Kot najboljšega ruskega drsalca so ga leto prej poslali v Amsterdam na tekmovanje, ki je imelo namen določiti najboljšega na svetu. Panšin je na Nizozemskem zmagal v dveh od treh panog in bil prvi tudi v mnogoboju. Imeli so ga za svetovnega prvaka. Večkrat je ruski drsalec nastopal tudi na mednarodnih tekmovanjih v Avstriji in odnesel več prvih mest.

Drsalni šport je danes že tako razvit, da vodijo svetovne rekorde v stotinkah sekunde, obstajajo pa tudi časi iz visokih in nizkih nadmorskih leg. Sovjeti so namreč v bližini Alme Ate zgradili v kraju Medeo čudežno drsališče na nadmorski višini 1600 metrov, ki razpolaga z izjemno kakovostjo ledu, ki omogoča izredne brzine. Sicer pa nima SZ monopola v hitrostnem drsanju. Po zmagah posegajo tudi Skandinavci, Nemci in Nizozemci. Na zadnjih OI so ZDA razpolagale z izjemnim Heidnom, ki je zmagal v vseh tekih. Za zanimivost je Heiden 5000 m premagal v 7'02"29, s hitrostjo, ki je bila skoraj dvakrat večja od tiste, katero je pred skoraj 100 leti dosegel Panšin.

(K.B.)

● **SMUČARSKI SP.** Na poskusnih vožnjah za sobotni smuk sta bila najboljša v prvi tekmi Kanadčan Brooker, v drugi pa Švicar Zurbriggen.

● **RALLY PARIZ - DAKAR.** Na mednarodnem rallyju Pariz - Dakar vodi med piloti motociklisti Belgijec Rahier (bmw), med avtomobilskimi pa sta na prvem mestu Francoza Metge in Lemoyne (porsche).

«Masters»: Kriek in Higueras uspešna

NEW YORK — Španec Jose Higueras in Južnoafričan Johan Kriek sta uspešno startala na teniškem turnirju «Masters» in sta se z zmagama proti Argentincu Clercu 6:2, 6:3 oz. proti Američanu Ariasu 7:6, 6:4 uvrstila v četrtfinale, kjer se bo Higueras srečal z Wilanderjem, Kriek pa bo za nasprotnika imel McEnroeja. Turnirja se udeležuje 12 igralcev, ki so na tekmah veljavnih za Grand Prix 1983 zbrali največ točk.

SP v bobu: zmagoslavje Vzhodnih Nemcev

CERVINIA (Aosta) — Vzhodni Nemci so dosegli popolno zmagoslavje v tekmi za svetovni pokal v dvosedežnem bobu v Cervinii. Osvojili so namreč prvo in drugo mesto. Zmagovalca pa sta Richter in Jerke pred rojakoma Schonauom in Legletom, ki sta tudi izboljšala rekord na tej stezi.

Končni vrstni red: 1. NDR 2 (Richter - Jerke) 4'30"64; 2. NDR 1 (Chonau - Leglet) 4'30"92; 3. ZRN 2 (Sperr - Liebig) 4'33"10; 4. Italija 1 (Godina - Meneghin) 4'33"74; 5. Italija 2 (Bellodis - Ticci) 4'35"61.

Nekatere spremembe pravilnika nogometnega EP

Izvršni odbor evropske nogometne zveze je na predlog trenerjev reprezentanc, ki so se uvrstile v zaključni del evropskega prvenstva, odredil nekatere spremembe pravilnika. Tako bodo posamezne države lahko predstavile seznam nastopajočih igralcev le z 20 imeni namesto dosedanjih 22. Na klopi za rezerve bodo trenerji imeli na razpolago vse preostale nogometaše, dva od teh pa bosta lahko stopila na igrišče. Nadalje so odločili, da bodo v polfinalnih tekmah v primeru neodločenega izida po regularnem izteku srečanja odigrali še dva podaljška po 15 minut, nato pa bodo ob izenačenju izvajali enajstmetrovke.

Brežani zopet niso igrali

Nogometna zveza res nima sreče s tekmo 3. amaterske lige S. Nazario - Breg. To srečanje so namreč prej že dvakrat preložili, včeraj pa že tretjič, tokrat zaradi poledenelega igrišča na Proseku. Na sliki: posnetek s prvenstvene tekme 3. AL Breg - S. Anna

DISCIPLINSKI UKREPI

Vailati (Triestina) izključen za eno kolo

MILAN — Disciplinska komisija italijanske nogometne zveze je v A ligi za eno kolo izključila Spinozzija (Lazio) in Testonija (Genoa).

V B ligi pa so prepoved igranja za eno kolo dobili: Vailati (Triestina), Borgo (Pistoiese), Marino (Catanzaro), Salvadè (Varese), Butti (Arezzo), Caneo (Perugia), Cerone (Pescara), Di Cicco (Palermo), Di Giovanni (Varese), Fanesi (Padova), Gobbo (Catanzaro) in Ottoni (Perugia).

Naj omenimo, da je med drugim dobil opomin tudi igralec Triestine Braghin.

● **OPERIRALI COECKA.** Včeraj so uspešno operirali gleženj Interjevemu nogometašu Coecku. Lažje vaje bo Coeck lahko opravil češ tri tedne.

● **TENIS V AUCKLANDU.** Pomembnejši rezultati 2. kola tega turnirja: Lewis (N. Zel.) - Frawley (Avstral.) 3:6, 7:5, 8:6; Drewett (Avstral.) - Amritray (Ind.) 7:6, 4:6, 6:1; Guy (N. Zel.) - Masur (Avstral.) 6:3, 7:6.

Pred sobotnim srečanjem košarkarske C-1 lige v Trstu med Jadranom in Maltintijem

Esposito (Maltinti): «Zasluženo drugi»

Tehnični vodja društva Maltinti iz Pistoie je Salvatore Esposito. Pred sobotnim srečanjem v Trstu v okviru zadnjega kola košarkarskega prvenstva C-1 lige med Jadranom in Maltintijem smo zato Esposita prosili za «telefonski pogovor».

«Gospod Esposito, kaj menite o Jadranu?»

«Ker se letos z Jadranom še nismo pomerili, zato bo moja ocena verjetno pomanjkljiva. Poznam pa Jadran iz prejšnjega prvenstva. Najprej bi dejal, da so me jadranovci letos nekoliko neugodno presenetili. Da bi lahko nanizali toliko porazov na domačem igrišču, tega zares nisem pričakoval. Sicer pa je to moštvo, ki predvaja hitro igro in ki uvršča nekaj odličnih posameznikov.»

«Na katere posameznike pa mislite?»

«Predvsem na Viteza in Bana. Vitez je tudi letos najboljši strelec v tej ligi. Ban pa je zelo nevaren košarkar. Bana pa se še kako spominjam, saj je lani v zadnjem trenutku proti nam v Pistoii dosegel zmagoviti koš.»

«Vaše moštvo pa je doslej ugodno presenetilo . . .»

«To ni nikakršno presenečenje! Zasluženo smo na drugem mestu prvenstvene lestvice. Za to prvenstvo smo se primerno ojačili. In ne samo to: mislim, da smo bili izredno spretni tudi na 'novembrski borzi'. Naše drugo mesto ni presenetljivo. Povsem je zasluženo.»

«To pomeni, da letos imate velike ambicije . . .»

«Ne skrivamo svojih ambicij. Sestavili smo tako moštvo, s katerim upravičeno startamo na končnico prvenstva in tudi na prestop v višjo ligo. Doslej smo zbrali že dvajset točk. Povsem smo izpolnili načrt.»

«Koliko točk bo, po vašem, potrebno za uvrstitev v končnico prvenstva?»

«Moštvo, ki bo osvojilo 46 točk, bo skoraj gotovo prvo. Za končnico prvenstva bo potrebno osvojiti od 42 do 46 točk. Ko bi v soboto zmagali proti Jadranu, potem mislim, da nam uvrstitev v končnico prvenstva ne more uiti.»

«Vaši najresnejši tekmeci v borbi za končnico prvenstva?»

«Fiamma iz Bocna, Stefanel iz Trevisa in Castelfranco.»

«Kaj pa drugi? Jadran na primer?»

«Dosedanji razpleti v tem prvenstvu so pokazali, da bo lahko prišlo še do marsikaterega presenečenja. Servolana je na primer pokazala, da je izredno nevarna in nevarna utegnejo biti tudi nekatera moštva, ki so sedaj pri vrhu lestvice. Sicer pa, po mojem, ostajajo Fiamma, Stefanel in Castelfranco najnevarnejši tekmeci. Glede Jadrana bi dejal, da je doslej igral zelo spremenljivo in če ne bo takoj začel nizati zmage, potem bo zanj uvrstitev v končnico prvenstva izredno težka.»

«Vaše predvidevanje za sobotno srečanje proti Jadranu?»

«Mislim, da v tej tekmi ni favorita. Mi se za srečanje z Jadranom temeljito pripravljamo. V Trst bomo dopotovali s ciljem, da zmagamo. Zavedamo se, da bo to izredno težko. Predvsem bomo morali paziti v obrambi, da zaustavimo Bana in Viteza. To srečanje utegne biti za nas izredno pomembno. Ko bi tudi v Trstu zmagali, potem bi lahko začeli drugi del prvenstva še z večjim navdušenjem in samozavestjo, da smo zares nared za uvrstitev v končnico prvenstva.» (B. Lakovič)

V prijateljskem srečanju Jadran izgubil z Ilirijo

Jadran — Ilirija 100:104 (47:57)

JADRAN: Kojanec, Žerjal 6 (4:7), Gulič, Sosič 6, Ivo Starc 6 (4:5), Ban 31 (11:12), Vitez 32 (6:9), Vassallo, Rauber 19 (3:4).

ILIRIJA LJUBLJANA: Macura 18 (4:5), Kozamernik 29 (3:4), Perovšek, Verbinc 2, Sešek 15 (1:2), Valentinčič, Šušteršič 4 (2:2), Senica 22, Mededovič.

V sinočnji prijateljski trening tekmi v Repnu so jadranovci nerodno izgubili proti ljubljanski Iliriji, ki nastopa v prvi slovenski ligi.

Naši košarkarji so zlasti poprečno igrali v prvem polčasu, ko so izgubili veliko število žog in so bili tudi povsem nemočni pod košema. Gostje so tako zasluženo vodili z desetimi točkami razlike.

V nadaljevanju so sicer jadranovci nekoliko bolje igrali. Nadoknadili so zaostanek v koših, nakar sta se moštvi izmenjavali v vodstvu. Poslednjič so bili Žagarjevi varovanci v vodstvu v zadnjih minutah, ko je bil izid 93:91. Gostje pa so si kaj kmalu priborili prednost štirih točk in nato tudi zasluženo zmagali.

Da so jadranovci sinoči izgubili, gre tudi v njihovo opravičilo omeniti, da so nastopili brez Klavdija Starca in Roberta Daneua.

Upati je, da bodo naši predstavniki do sobote, ko bodo igrali prvenstveno srečanje z Maltintijem, svojo formo popravili, da ne bodo razočarali svojih številnih zvestih navijačev.

Najboljša strelca v našem moštvu sta sinoči zopet bila Marko Ban in Boris Vitez, pri gostih pa sta se izkazala Kozamernik in Senica.

(R.K.)

● **VN JUŽNE AFRIKE** bo 7. aprila. Na dirkališču so trenutno v teku popravila.

● **FORMULA 3.000.** Zveza avtomobilskih hiš je izdala sporočilo, da formule 3.000 ne bo na sporedu pred letom 1985.

Ob robu naših nogometnih igrišč

V zadnjih tekmah preporod Zarje

Po treh nedeljah premora so se vsa amaterska nogometna prvenstva v nedeljo redno nadaljevala. Vse ekipe medtem sicer niso počivale, ker so morale igrati zaostale tekme. Med temi je tudi bazoviška Zarja, ki se je prav z dvema zmagama v zaostalih tekmah ter z nedeljskim uspehom v derbiju s Krasom prebila na drugo mesto začasne lestvice. Zato smo se obrnili do predsednika društva Mirjana Žagarja in mu zastavili nekaj vprašanj.

«Zarja se je lani tik pred koncem rešila izpada, letos pa je na drugem mestu lestvice, kljub temu da je ohranila lansko strukturo. Kje tiči vzrok za tak preporod ekipe?»

«Mislim, da je naša moč prišla na dan predvsem s strani naših mladih nogometašev, D. Fonde in Tognettija, ki sta letos še bolj dozorela in postala prava gonilna sila ekipe. Če k temu dodamo še E. Fondo, ki je letos najboljši strelec prvenstva, ter nato še izkušene Bona, Križmančiča in Puzzerja, imamo res homogeno ekipo. Zelo važno pa je, da vlada v društvu in ekipi res prijateljsko in tovariško vzdušje in prav zaradi vsega tega smo dosegli dobre rezultate.»

«Kam sedaj meri oziroma na kaj Zarja upa?»

«Mislim, da Zarja v ničemer ne zaostaja za ekipami, ki so na zgornjem delu lestvice. Prvenstvo je sicer še dolgo, vendar če bodo naši fantje tako nadaljevali, tudi rezultati ne bi smeli izostati.»

«Poleg članske ekipe imate tudi mladince. Kako je s to ekipo?»

«Če upoštevamo, da moramo vsako leto popolnoma obnoviti ekipo, smo letos lahko povsem zadovoljni z doseženimi rezultati. Povedati moram, da je v tej ekipi nekaj perspektivnih nogometašev in zato bi moral biti igralski kader zagotovljen tudi za bodoče.»

«V zadnjih časih beremo, da ima vaše domače kulturno društvo probleme s kadri (pomanjkanje pevcev, odbornikov itd.). Sodelujete s kulturnim društvom?»

«Čeprav ni prave povezave, sodelovanje je in tudi bo, ob vsaki priložnosti smo priskočili na pomoč kulturnemu društvu in tudi tokrat bomo z naše strani naredili vse, da ne bi kulturno delo v vasi izumrlo. Pozabiti sicer ne smemo, da številni Bazovci nastopajo pri Partizanskem pevskem zboru, pri Tržaškem oktetu, v vasi pa imamo tudi cerkveni pevski zbor. Kot vidimo torej, so angažirani.»

«Težko je ocenjevati ostale, pa vendar: kaj bi povedal o Krasu in Primorju?»

«Zdi se mi, da je Krasova igra nekoliko počasna. Hibo ima v napadu, kjer manjka spreten strelec. Mislim pa, da ne bi smel imeti težav in da bo prvenstvo končal na sredini lestvice.

Težak pa se mi zdi položaj Primorja. Ekipa se lahko reši izpada 'e, če bo do poslednjega kola združena, enotna in požrtvovalna in da bo v njej vladalo tovariško vzdušje.»

BRUNO RUPEL

Blešćeči pokali skrivajo težave

V vitrini SK Devin pokalov ne manjka, kar pa manjka, so primerni prostori. Vsa prizadevanja, da bi dobili v najem poslopje bivšega šempolajskega vrtca, doslej niso obrodila sadov, Devinčani pa niso zgubili upanja in računajo, da bodo tudi to pereče vprašanje vendarle rešili

1. ženska odbojkarska divizija

Sovodnje premočne za Sočo

Prvi točki tudi za štandreški Val

Sovodnje — Soča 3:0
(9, 0, 3)

SOVODNJE: E. Černic, M. in A. Petejan, G. Peric, Lopresti I., Lopresti II., M. Visintin.

SOČA: E. in B. Maraž, N. Cernic, N. Kovic, I. Ferlat, E. Zocchi.

V prvem kolu 1. ženske divizije je bil v goriškem Kulturnem domu slovenski derbi med Sovodnjami in Sočo. Žal nismo bili priča enakovredni igri, saj se je ekipa Soče upirala Sovodenjkam le v prvem nizu, tudi zato, ker so igralke Soče nastopile le v šestih, tako da trener ni mogel opraviti nobene menjave.

Varovanke trenerja Petejana so igrale dobro in v nekaterih trenutkih pokazale kakovostno igro, seveda za to kategorijo.

1. MOŠKA DIVIZIJA

Val — Mossa 3:1
(—14, 10, 9, 8)

V prvem kolu prve moške divizije na Goriškem je standreški Val osvojil prvi dve točki. Zasluženo in brez večjih težav je namreč premagal ekipo iz Moše ter tako potrdil, da sodi med boljše šesterke te lige.

V Gorici tečaj za odbojkarske sodnike

Goriška odbojkarska federacija (Fipav) bo organizirala v drugi polovici januarja tečaj za odbojkarske sodnike. Zainteresirani se lahko vpišejo na sedežu odbojkarske pokrajinske zveze v Gorici (Largo Culiat 2 - telefon 83073) vsak dan ob 17.30 do 19.30.

Tečaja se lahko udeleži vsakdo (predstavniki obeh spolov), dovolj je, da je dopolnil 16. leto starosti.

Za podrobnejše informacije se lahko zainteresirani obrnejo tudi na razna goriška slovenska društva, ki gojijo odbojko ali pa na sedež ZSŠDI v Gorici (Ul. Malta 2 - tel. 33029), kjer bodo tudi prejeli vsa potrebna pojasnila in napotke.

Meblo doseglo prvi cilj

S sobotno zmago proti Albatrosu se je združena odbojkarska ekipa Meblo uvrstila v skupino, ki se bo borila za napredovanje v A-2 ligo. Posnetek je s sobotne tekme v Nabrežini

Na smučišču v Rablju se govori po naše

RABELJ — «Od pete ure zjutraj do dveh popoldne sem v jami, popoldne pa ob žičnici. Tudi vse sobote in nedelje sem ob njej. Še počitnice preživim na snegu,» je rekel Danilo Kravanja, strojnik v svinčevem rudniku, sicer pa smučarski učitelj. Pogovor je stekel v slovenskem jeziku, ki ga še kar dobro obvlada, čeprav je večji del življenja preživel v italijanskem okolju. Rodil se je sicer v «B'cu», kot pravi Bovcu, že kot dojenček pa se je med vojno s starši po rudniškem rovu v Logu preselil v Rabelj.

Skupno s Solidussijem in Domevščkom je Kravanja ustanovil smučarsko šolo na Nevejskem sedlu. Leta 1977, ko je občinska uprava prejela od dežele sredstva za nakup in postavitev vlečnice v Rablju, pa se je ves posvetil razvoju smucarskega kadra v tem kraju. Sedaj razpolagajo s štirimi smucarskimi učitelji. Po vsej deželi so si s svojimi uspešnimi tekmovanji, predvsem v smuku, pridobili neomajljiv sloves. Posebno prisotnost goriških smučarjev jim je ob samem startu tega smučarskega središča bila v veliko pomoč.

«Sicer pa bomo v februarju in marcu imeli še več smukov za mladince — je nadaljeval Kravanja svojo pripoved — ker takšna tekmovanja preveč zasedejo naše edino smučisče, smo na deželo že vložili prošnjo za ureditev turistične proge, po kateri bi v času tekem lahko smucali netekmovalci. Ta naša zamisel je trčila ob nasprotovanje gozdne uprave, ki se boji, da bi nepremišljeno sekanje drevja in opravljanje zemeljskih del za ureditev proge predstavljali prehud poseg v naravo in bi zaradi tega nastala nepopravljiva škoda. Nekaj podobnega se je zgodilo z izgradnjo sedežnice na Florjanko,» je še povedal naš znanec.

Sedela sva v leseni koči ob vlečnici, kjer je bilo še nekaj domačinov. Tam mi je Danilo predstavil Darija Kravanjo, rojenega v Soči, rudarja, ki je drugi «honorarec» pri žičnici. Spoznal sem tudi «šucarja» Miroslava Valasa, rojenega v Strmcu. Med vsemi na smučišču je zagotovo najbolj srčen, saj je progo prevozil tako rekoč v dušku.

Danilo je postregel tudi z nekaj podatki. Vlečnica premaga višinsko razliko 300 metrov, proga je dolga 1300 metrov, turistična pa bi bila za 300 metrov daljša. Zmogljivost naprave je 600 oseb na uro, cena celodnevne karte znaša 11.000 lir, poldnevne (samo popoldanske) pa 4.000 lir.

«Če bi nam dežela in gozdna uprava dovolili ureditev turistične proge, bi delo sam opravil, kot sem z rudniškim katarpilerjem sam pripravil otroško smučišče. In če bo kdaj vsaj malo posluha za razvoj našega smučišča, tudi z umetnim snegom ne bi imeli težav. Vodo imamo v Rabeljskem jezeru, kompresorje pa v rudniku. Ponoči, ob sobotah in nedeljah bi nam jih rudnik posodil, ker jih takrat ne rabi,» je še pristavil iznajdljivi Danilo. Naj ob tem povemo kot zanimivost še to, da mu je usposobljenost za vodenje žičnic v rudniku omogočila, da ravna tudi s smučarsko žičnico.

Ko so žičnico pod večer ustavili, se je v brunarici kmalu zbrala lepa druščina domačinov, ki se še čutijo Sočani, Bovčani, Logarji. Še jim steče domača govorica, predvsem pa jih odlikuje prijaznost, ki jo je vanje položila domača zemlja.

Prijaznost, odkrit nasmešek, pa tudi dobra volja. ki jim jih niti trdo delo v osrčju gore ni moglo odvzeti.

GORAZD VESEL

SNEŽNE RAZMERE

Forni di Sopra 40 - 120, Ravascletto 30 - 160, Nevejsko sedlo 70 - 210, Trbiž 40 - 80, Piancavallo 80 - 200, Claut 25 - 30, Matajur 10 - 60, Prato Carnico - Osteau 10 - 20, Pra di Bosco 70 - 140, Sauris 40 - 60, Sella Chianzutan .30 - 60, Valdajer 40 - 80, Ampezzo 30 - 60, Mariborsko Pohorje 40 - 50, Krvavec 80, Kranjska gora 30 - 50, Pokljuka 165, Zatrnik 25 - 35.

Iz planinskega sveta

SPDT na snegu

Tudi letos so stekli smučarski izleti SPDT, povezani s smučarskimi tečaji. V nedeljo se je namreč prepoln avtobus smučarjev SPDT (bilo jih je preko 50) podal na sneg in sicer, kot že vrsto let, v Ravascletto oz. na Zoncolan. Snega je bilo dovolj, smuka dobra, vreme pa skoraj primerno za smučarje. Tudi tečaji so stekli brez zastojev, tako da lahko trdimo, da je vse potekalo v najboljšem redu. Tečaj bo trajal vse nedelje v januarju. Naslednjič se bodo naši smučarji torej podali v Ravascletto v nedeljo, 15. t.m., zbirališče pa je ob 6.30 pred tržaško sodno palačo (Foro Ulpiano). Skrbi za sneg tokrat so odveč.

Ostalo delovanje SPDT

V nedeljo se je delegacija SPDT udeležila spominskega pohoda «Po poti Cankarjevega bataljona» v hribovsko vas Dražgoše na Jelovici. Oživele so številne poti, kolone pa so ves dopoldan prihajale z vseh strani v ta kraj nad Selško dolino, da bi obudile spomine na vojne dogodke izpred 42 let. Pohodniki so stalno hodili po snegu, na zaključni slovesnosti pa je med drugimi govoril predsednik republiške konference SZDL Franc Šetinc.

* * *

V okviru svoje predavateljske sezone bo SPDT priredilo v četrtek, 26. t.m., ob 20. uri v Gregorčičevi dvorani v Trstu (Ul. sv. Frančiška 20/2) večer z domačimi diapozitivi. Kdor ima diapozitive z izletov, smučarskih tečajev, pohodov, alpinističnih tur prejšnje sezone, naj čimprej telefonira na štev. 413-025 ob urah kosila ali pa naj se zglasi na sedežu SPDT (Ul. sv. Frančiška 20/3) v torek, 17. t.m., od 20. do 21. ure, ko bo seja odbora. Na tem večeru, uspeh katerega je odvisen od članov samih, bodo naši planinci torej podali pregled svojega delovanja čez vse leto.

* * *

Predsmučarska telovadba in rekreacija, ki jo ob petkih vodi prof. Giani Furlanič, se jutri redno nadaljuje na stadionu «1. maj» s pričetkom ob 20.30.

Planinstvo na tržaškem slovenskem radiu

Tržaška slovenska radijska postaja Radio Trst A je že večkrat poslala v eter cikluse oddaj o planinstvu. Tako bi samo omenili leta 1982 serijo 13 oddaj na temo «Zgodovina Slovenskega planinskega društva iz Trsta» ter lani serijo prav tako 13 oddaj na temo «Filozofija in psihologija alpinizma». S ponedeljkom, 16. januarja, pa se bo začela serija oddaj priznanega zamejskega alpinista Igorja Škamperleja z naslovom «Sedma stopnja sreče». V oddaji, ki bo na sporedu vsak ponedeljek zjutraj ob 8.10 za tri mesece, bo Škamperle opisoval svoje najvažnejše alpinistične vzpone s posebnim ozirom na izvenevropske odprave. Tu pridejo v poštev odprava na Aconcaguo v Južni Ameriki, katere se je Igor udeležil leta 1982, ter še odpravi v narodni park Yosemity v Kaliforniji ter na Anapurno I v Himalaji, ki ju je Škamperle opravil lani.

Druga izdaja Poti

Konec preteklega leta je pri Cankarjevi založbi izšla druga, dopolnjena izdaja, knjige Nejca Zaplotnika Pot (3.000 izvodov). Za razliko od prve, ki je izšla v «žepni knjigi» v 8.000 izvodih, ima ta običajen format ni obseg, opremljena je tudi z ilustracijami, celo iz družinskega albuma, dr. Miha Potočnik je napisal spremno besedo, Mitja Košir pa bibliografijo. Po tednu dni je bila knjiga razprodana.

Kdaj na Antarktiko?

Druga naloga odprave «Fitz Roy 83», ki je osvojila vrh te mitične gore po Veliki zajedi, kar ni še uspelo nikomur, je bila raziskati možnosti in vzpostaviti stike za izvedbo prve jugoslovanske alpinistične odprave na Antarktiko. To zahtevno nalogo je uspešno opravil Joco Balant, ki je takorekoč v zadnjem trenutku zamenjal Janeza Bizjaka. Potem ko je odločilno pomagal pri transportu opreme pod Fitz Roy, je Balant 22. novembra zapustil odpravo in odšel po svoje. V Ushaia in kasneje v Buenos Airesu je navezal plodne stike, odprava pa naj bi bila slovensko-argentinska, sedemčlanska, pripravili pa naj bi jo v sodelovanju s Clubom Andino Bariloche, ki bo sodeloval z dvema članoma.

Ekipa meseca

Redko se zgodi, da dobe alpinisti, kot posamezniki ali ekipa, priznanje najuspešnejših. Zato je pred kratkim toliko bolj presenetila objava športne redakcije ljubljanske televizije. Za najboljšo ekipo novembra meseca so proglasili celjsko odpravo «Gaurišankar 83». Izbor, ki ga pripravljata v okviru oddaje «Sedma steza» Tom Lajevec in Lado Vindiš, vsak mesec izpostavi poleg najuspešnejše ekipe tudi najboljšo športnico in najboljšega športnika. Na ta seznam pa alpinizem menda ni prodrl, čeprav tudi lani ni manjkalo izrednih športnih dosežkov te vrste.

DUŠAN JELINČIČ

OBVESTILA

ŠD Breg — smučarski odsek

sporoča, da bo v nedeljo, 15. t.m., odhod avtobusa na izlet s tečajem v Sappado ob 5.30 iz Doline, ob 5.45 iz Boljunca in ob 6. uri iz Boršta.

Športna šola Trst

sporoča, da bo seja glavnega odbora danes, 12. januarja, ob 20. uri v Ul. sv. Frančiška 20.

Vse člane glavnega odbora prosimo, da se seje zanesljivo udeležijo.

Atletski odsek ŠZ Bor

obvešča, da bo seja odseka danes, 12. t.m., ob 19. uri na stadionu «1. maj».

Jadralni klub Čupa

vabi člane in prijatelje na predavanje o plovbi v primeru razburkanega morja. Predaval bo jugoslovanski jadralni prvak Dušan Puh. Predavanje bo danes, 12. t.m., ob 20.30 v Prosvetnem domu na Opčinah.

Odbojkarski odsek ŠZ Bor

obvešča, da so treningi miniodbojkarjev (letnik 1972 in mlajši) ob ponedeljkih od 17.00 do 18.15 in ob sredah od 16.00 do 17.30 v telovadnici liceja «F. Prešeren».

Naročnina: Mesečna 10.000 lir - celoletna 120.000 lir. - V SFRJ številka 15,00 din, naročnina za zasebnike mesečno 180,00, letno 1.800,00 din, za organizacije in podjetja mesečno 250,00, letno 2.500,00 din

Poštni tekoči račun za Italijo
Založništvo tržaškega tiska, Trst 11-5374
Za SFRJ - Žiro račun 50101-603-45361
ADIT - DZS 61000 Ljubljana
Kardeljeva 8/II. nad. - telefon 223023

Oglasi - Ob delavnikih: trgovski 1 modul (šir. 1 st., viš. 23 mm) 39.000. Finančni in legalni oglasi 2.900 lir za mm višine v širini 1 stolpca. Mali oglasi 550 lir beseda. Ob praznikih: povišek 20%. IVA 18%. Osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu. Oglasi iz dežele Furlanije - Julijske krajine se naročajo pri oglasnem oddelku ali upravi, iz vseh drugih dežel v Italiji pri SPI.

primorski dnevnik

TRST Ul. Montecchi 6 PP 559
Tel. (040) 794672 (4 linije) - Tlx 460270
GORICA Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481)83382 - 85723
ČEDAD Stretto De Rubeis 20
Tel. (0432) 731190
Odgovorni urednik **Bogumil Samsa**
Izdaja in tiska ZTT Trst
Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

12. januarja 1984

V goratih predelih presneto zebe Na prehodu Predel zabeležili -23

RIM — Italijo je zajel nov val mraza in slabega vremena. Na severu je jasno z izredno nizkimi temperaturami predvsem v naši deželi, na jugu pa sneži. Najhujši mraz v tej zimi so včeraj zabeležili na italijansko-jugoslovanskem mednarodnem mejnem prehodu Predel (minus 23 stopinj), zelo pa je zeblo tudi na Trbižu (—15), v Čedadu (—7), Tolmeču (—7). Na Nevejskem sedlu so zjutraj namerili —11, opoldne pa —10 stopinj.

Iz Južne Italije, bolje rečeno iz dežele Molise poročajo, da sneži že več kot 24 ur, medtem ko pri morju dežuje. «Prihod» snega je razveselil turistične delavce v Campitellu Malteseju, kjer so prvič v tej zimi lahko pognali smučarske naprave.

V Potenzi je v enem dnevu zapadlo v nekaterih krajih tudi do pol metra svežega snega. Zaradi kritičnih prevoznih razmer je pokrajinska uprava sklicala sestanek na vrhu med predstavniki vseh tistih ustanov, ki lahko pomagajo odpravljati težave v prometu. Pokrajinska uprava s svojimi plugi lahko namreč očisti samo eno četrtino cest, okoli 450 km, preostalih 1.350 km pa morajo prepustiti zasebnikom, lastnikom za takšno delo primerne mehanizacije. Zaradi goste megle, ki je zmanjšala vidljivost na nekaj metrov, je na «brennerski» avtocesti pri Reggio Emilii v prometnih nesrečah izgubilo življenje pet oseb, 30 pa je bilo ranjenih. Ko so gasilci odstranili razbita vozila in očistili tudi tisti del avtoceste, kjer se je iz cisterne razlila tekočina za uničevanje plevela, je promet normalno stekel po vsej avtocesti.

Ko je hotel sprožiti plaz, ki je ogrožal smučišče na francoski strani Mont Blanca, je postal njegova žrtev eden izmed najbolj znanih gorskih vodnikov 58-letni Jean Paul Charlet iz Chamonixa. Z lavinskimi psi so ga našli pod 3 metre debelo snežno odejo. Charlet je leta in leta sam sprožil plaz na nekem nevarnem pobočju, ne da bi se mu kdaj kaj zgodilo. Tokrat pa sreče ni imel na svoji strani.

Kakor poročajo iz iste regije, so opustili iskanje alpinista Pascala Ottmana iz Chamonixa, ki je skušal preplezati Aiguille Blanche v monblanškem masivu.

Trgovci ne spoštujejo zakona o «čisti vagi»

RIM — *Tehtnice, ki jih uporabljajo v italijanskih prodajalnah v veliki večini ne ustrezajo določilom zakona o «čisti vagi», ki izključuje težo ovojnega papirja.*

Po izsledkih ministrskih inšpektorjev, ki so v teh dneh pregledali okoli 6.000 prodajaln, se 68 odstotkov trgovcev doslej še ni prilagodilo normam zakona o «čisti vagi», še bolj hudo pa je dejstvo, da so tudi v lanskem letu trgovci večinoma kupovali tehtnice, ki ne ustrezajo predpisom. Smo sicer še vedno v prehodnem obdobju, naglaša v svojem poročilu minister in za spoštovanje zakonskih določil imajo trgovci še nekaj časa, dejstvo, da so doslej povsem prezrli zakon ali skoraj, pa vzbuja upravičeno zaskrbljenost.

Tudi nadzorstvo nad izvajanjem zakonskih določil je bilo po mnenju ministra doslej povsem neustrezno, saj so pristojni organi kaznovali z globo le 369 trgovcev na debelo in 508 trgovcev na drobno.

Podatki Altissima — trdi v svojem sporočilu Združenje potrošnikov — dokazujejo, kako je zakon o «čisti vagi» popolnoma propadel. Združenje, ki je izredno kritično do vseh trgovcev, uperja največjo ost proti prodajalcem sadja in povrtnine v občinskih tržnicah.

Hudi letalski nesreči

SOFIJA — «Tupolev 134» bolgarske letalske družbe «Balkan Air» je strmoglavil v torek ponoči malo pred pristankom na sofijskem letališču. Vseh 45 potnikov in 5 članov posadke je izgubilo življenje. Vzroki nove letalske nesreče niso še pojasnjeni, kaže pa, da se je letalo vnelo med letom in je strmoglavilo samo 12 minut pred predvidenim zaključkom leta. Na krovu so bili bolgarski, turški in vzhodnonemški državljani.

Na posnetku (telefoto AP) pa vidimo razbitine «DC-3» kanadske letalske družbe. Letalo je strmoglavilo pri letališču Saint Louis v Missouriju takoj po vzletu. Edini žrtvi nesreče sta bila pilota.

Romuni strogo varčujejo z elektriko da bi porabo zmanjšali za polovico

BUKAREŠTA — Romunski meteorologi so v začetku januarja zabeležili najvišjo januarsko temperaturo v tem stoletju, saj se je živosrebrni stolpec v Rimniku Saratu povzpel na 21,3 stopinje Celzija. Na srečo se je kasneje ohladilo in po dajšem sušnem obdobju so Romunijo zajele padavine. Romuni so se vsaj za trenutek oddahnili od že nekaj let trajajočega doslednega varčevanja z električno energijo.

Kljub padavinam pa sploh ne pride v poštev, da bi spremenili svoj odnos do varčevanja, ali bolje rečeno, do ukaza najvišjega romunskega vodstva, da se že borna poraba zmanjša na polovico. Vse to pa je sprožilo pravo «tekmovalno mrzlico» med prebivalstvom v iskanju najbolj domiselnih načinov verčevanja.

Zamenjava močnejših s šibkejšimi žarnicami, balkon namesto hladilnika v zimskih mesecih in metla namesto sesalca za prah pa niso noben izum temveč prava obveza za vse Romune. Nekdo se je celo spomnil, da tudi električni zvonci na vratih trošijo električno energijo. Ob tem je dnevnik «Scinteia» navedel, da je poraba vseh električnih zvoncev v Romuniji enakovredna proizvodnji ene od desetih elektrarn na Oltu. Povsem razumljivo pa niso svetovali, naj se zamenjajo električni zvonci, a posredno se namiguje, da je trkanje na vrata varčnejše.

Komisije za energijo in «komisarji» v posameznih stanovanjskih blokih budno pazijo, da bi dosegli plan polovične porabe. V bukareški slaščičarni «Tosca» so od treh ogromnih hladilnikov izklopili dva, polovico žarnic pa so sneli z lestencev.

Nedvomno pa je dala najzgovornejši zgled varčevanja romunska televizija, ki je od dveh televizijskih programov enega izključila z izjemo sobote in nedelje, ko pa je trajanje za polovico krajše. Romunski televizijski program traja dnevno le tri ure in pol, nekoliko daljši je le v prazničnih dneh.

Tudi delovne urnike in trajanje pouka so prilagodili tako, da najbolje izrabijo dnevno svetlobo. Varčevanje je seveda najhuje prizadelo industrijo, a tu prihaja do pravega inovatorstva. Nedavno je neki delavec izumil napravo, ki samodejno izklopi vse električne naprave, ko se delavec le za trenutek oddalji od svojega stroja.

Medtem pa je do 30. marca prepovedana v gospodinjstvih raba vseh elektromotorjev nad enim kW in razsvetljava dvorišč; tisti pa, ki ne pristajajo na omejeno porabo, so v nevarnosti, da jim izključijo tok vse do izteka sedanjega zakona o električnem verčevanju.

Včeraj pri Leccu nova ugrabitev

LECCO — «Ugrabiteljska vnema» se v Italiji tudi v novem letu nadaljuje. Vendar je ugrabiteljem včeraj zjutraj v Leccu spodletelo. Zjutraj ob 8. uri so namreč v njenem stanovanju ugrabili 60-letno Emilio Gandolo, ženo nekega krajevnega podjetnika, že ob 15. uri pa je bila ženska na svobodi. Karabinjerji so Gandolovo našli v bližini Bergama ob 15. uri in kaže, da je v dobrem zdravstvenem stanju in da ni utrpela poškodb. Zaenkrat o vsej zadevi ni nobenih podrobnosti in niti ni znano, če so preiskovalci aretirali ugrabitelje. Vsekakor pa se je vsaj enkrat vsa stvar srečno končala.

Preiskovalci pa so sestavili mozaik ugrabitve Bruna Adamija iz Mantove, ki je padel v roke banditom v torek. Adami je po poklicu geometer in štirje ugrabitelji so ga čakali kar pred vilo, kjer stanuje z ženo, tremi brati in starši, ki so še kar premožni. Ugrabitelji so Bruna Adamija najprej začeli tepsti in ga nato prisilili, da vstopi v njihov avtomobil. Ugrabitelje je videla «na delu» Adamijeva žena Graziella, ki je takoj obvestila policijo. Zelo gosta megla pa je najbrž preprečila, da bi preiskovalci našli kakršnokoli sled za ugrabitelji, ki so, kot že tolikokrat doslej, izginili neznano kam.

☐ RIM — Enotna zveza CGIL - CISL - UIL je zahtevala nujen sestanek z ministroma De Michelisom in Gorio za pojasnitev novega postopka glede prilagajanja pokojnin inflaciji.

☐ RIM — Prihodnji teden bo v Rimu na enotedenskem obisku poljski primas Joseph Glemp. Kardinal bo med svojim bivanjem v Vatikanu imel vrsto srečanj s papežem in njegovimi najožjimi sodelavci. V ospredju razgovorov bodo seveda položaj na Poljskem in odnosi med cerkvijo in varšavsko vlado.

Miki Muster: Gusarji (57.)

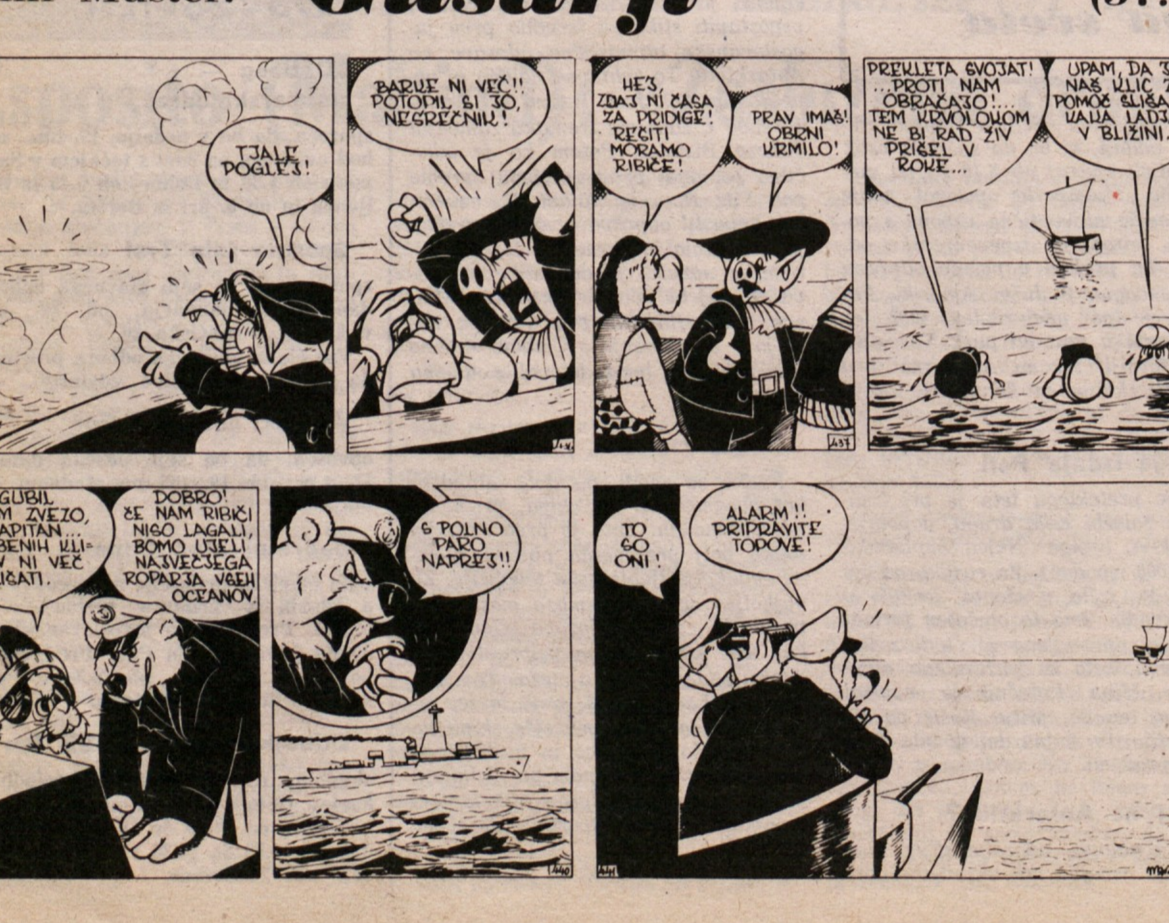
TJALE POGLEJ!
435
BARKE NI VEČ!! POTOPIL SI JO, NESREČNIK!
HEJ, ZDAJ NI ČASA ZA PRIDIGE! REŠITI MORAMO RIBIČE!
PRAV IMAŠ! OBRNI KRMILO!
437
PREKLETA SVOJAT! ...PROTI NAM OBRAČAJO!... TEM KRVOLOKOM NE BI RAD ŽIV PRIŠEL V ROKE...
UPAM, DA JE NAŠ KLIC ZA POMOČ SLIŠALA KAKA LADJA V BLIŽINI.
438
IZGUBIL SEM ZVEZO, KAPITAN... NOBENIH KLICEV NI VEČ SLIŠATI.
DOBRO! ČE NAM RIBIČI NISO LAGALI, BOMO UJELI NAJVEČJEGA ROPARJA VSEH OCEANOV.
439
S POLNO PARO NAPREJ!!
440
TO SO ONI!
ALARM!! PRIPRAVITE TOPOVE!
441

«Blazna» lokomotiva sejala smrt

SAVONA — *Dva železničarja sta včeraj zjutraj izgubila življenje na tovorni postaji v Savoni. Dinamika nesreče je svojevrstna in lahko rečemo, da kar se da tragična, saj gre smrt najbrž pripisati skrajni nepazljivosti nekaterih.*

Lokomotiva, ki je vlekla še tri vagone, je «noro divjala» po postaji, preskočila več kontrolnih postojank in trčila v neki drugi vlak, ki je prav takrat manevriral. Šest vagonov se je prevrnilo in v teh razbitinah sta našla smrt železničarja, še neki drugi pa je bil huje ranjen. Trupel še niso identificirali, kot še niso razčistili vzrokov «poblaznelosti» lokomotive.

Umrla po 6 letih kome

BEOGRAD — V bolnici v Osijeku je v prejšnjih dneh umrla 60-letna Milka Ljubičič. Ženska je bila več kot šest let v komi.

Ljubičičeva je bila 22. decembra 1975 žrtev prometne nesreče in je zadobila hude poškodbe na možganih. Takoj po nesreči so jo prepeljali v bolnico v Osijek, kjer je ženska preživela 2.297 dni v globoki komi, ne da bi se kdaj obudila k zavesti.

Pelosi spet v zaporu

RIM — *Na ukaz rimskega sodišča so karabinjerji včeraj spet aretirali Pina Pelosija, mladega Rimljana, ki je umoril pisatelja Pier Paola Pasolinija. Pelosija, ki je bil julija lani izpuščen začasno na prostost, dolžijo, da je oropal neko trgovino.*

Pri Talbotu obnovili proizvodnjo

PARIZ — V obratu Talbot v Poissyju, ki je bil minuli teden prizorišče hudih incidentov med stavkajočimi in nestavkajočimi delavci, so včeraj zjutraj začeli znova z delom. Da bi preprečila morebitne incidente, je uprava obrata odredila izredno stroge varnostne ukrepe in v tovarno je vstopil le tisti, ki je imel posebno prepustnico.